

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ 2020

ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΗ ΟΓΔΟΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΝ 6η ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021
ΑΘΗΝΑ 2021

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ 2020

ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΗ ΟΓΔΟΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΝ 6η ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021
ΑΘΗΝΑ 2021

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διεύθυνση

Ελ. Βενιζέλου 21

102 50 Αθήνα

Δικτυακός τόπος

<http://www.bankofgreece.gr>

Τηλέφωνο

+30 210 320 2551

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Fax

+30 210 325 5508

Τυπώθηκε στο

Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών
της Τράπεζας της Ελλάδος

ISSN: 2732-9887 (print)

ISSN: 2732-9895 (online)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	7
ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 2020	45
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	67
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31.12.2020	73
Ισολογισμός	74
Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως	76
Πίνακας Διάθεσης Κερδών	76
Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	77
I. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων	77
II. Λογιστικές Αρχές και Ποιοτικά Χαρακτηριστικά	77
III. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	77
IV. Σημειώσεις επί του Ισολογισμού	85
V. Σημειώσεις επί της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως	113
VI. Πρόσθετες Πληροφορίες	123

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η παρούσα Έκθεση Διαχείρισης προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων και η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελούν αναπόσπαστο όλον. Σκοπός της είναι να παράσχει στους αναγνώστες πληροφορίες συναφείς με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιμέρους δραστηριότητες της Τράπεζας αποβλέπουν στην υλοποίηση των αρμοδιοτήτων και των καταστατικών σκοπών της σύμφωνα ιδίως με τα άρθρα 2 και 4 του Καταστατικού της, η παρούσα Έκθεση αποδίδει ορθή, τεκμηριωμένη και ολοκληρωμένη ανάλυση των οικονομικών της καταστάσεων, δίχως να παροράται η σύνδεση με τις αποφάσεις πολιτικής που λαμβάνει η Τράπεζα. Οι εν λόγω οικονομικές καταστάσεις καταρτίστηκαν σύμφωνα με τις προσήκουσες λογιστικές αρχές και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Έκθεση Διαχείρισης αποδίδει κατά τρόπο αληθή τη θέση της Τράπεζας και παρουσιάζει τον απολογισμό της χρήσεως 2020, παρέχοντας ανάλυση για τις βασικές εξελίξεις των μεγεθών του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως και πληροφορίες για τις σημαντικότερες μεταβολές αυτών. Επίσης, περιγράφει το περιβάλλον κινδύνων στο οποίο δραστηριοποιείται η Τράπεζα της Ελλάδος, παρέχοντας πληροφορίες για τους χρηματοοικονομικούς και λειτουργικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθεται και τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων που χρησιμοποιούνται για την άμβλυνσή τους.

Επιπλέον, παρουσιάζει θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος, τις δράσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης της Τράπεζας, και ειδικότερα δράσεις για την μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τη στήριξη της κοινωνίας και την διάχυση του πολιτισμού. Επίσης, γίνεται αναφορά σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης καθώς και στις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την αποτελεσματική διαχείριση της πανδημίας Covid-19 με στόχο την αναχαίτιση της διασποράς της νόσου, την προστασία της υγείας των εργαζομένων στην Τράπεζα, αλλά και την απρόσκοπτη ροή των εργασιών της Τράπεζας.

Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ο διφυής χαρακτήρας της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία είναι επιφορτισμένη και με δημοσίου δικαίου αρμοδιότητες που ασκούνται από ιδιαίτερα όργανα σύμφωνα με τα άρθρα 28, 35Α, 55Α, 55Β και 55Γ του Καταστατικού της, καθώς επίσης και η ιδιότητα της Τράπεζας ως μέλους του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ).

Τούτου δοθέντος, τα καθαρά έσοδα της Τράπεζας προέρχονται σε σημαντική έκταση από την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος, καθώς επίσης από πράξεις άσκησης δημόσιας εξουσίας. Πέραν τούτου, το καταφανώς μεγαλύτερο μέρος του ενεργητικού της Τράπεζας σχετίζεται με τις εν λόγω δραστηριότητες.

Εν όψει των ανωτέρω, δεν προβλέπονται ποσοτικοί στόχοι υπό την έννοια της εκπόνησης προϋπολογισμού εσόδων, όπως συμβαίνει σε ανώνυμες εταιρίες που ασκούν αμιγώς επιχειρηματική δραστηριότητα. Συνεπώς, η απόδοση της Τράπεζας δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί με ποσοτικά κριτήρια και προς τούτο δεν προβλέπεται κάποια διαδικασία προσδιορισμού της απόδοσης.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Ποσά σε δισεκ. €

Σύνολο ενεργητικού	Καθαρά κέρδη	Καθαρά έσοδα από τόκους	Χρεόγραφα νομισματικής πολιτικής	Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής
2020: 183,2	2020: 0,7	2020: 0,5	2020: 99,2	2020: 41,2
2019: 109,2	2019: 0,8	2019: 0,8	2019: 63,9	2019: 7,7

1. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2020

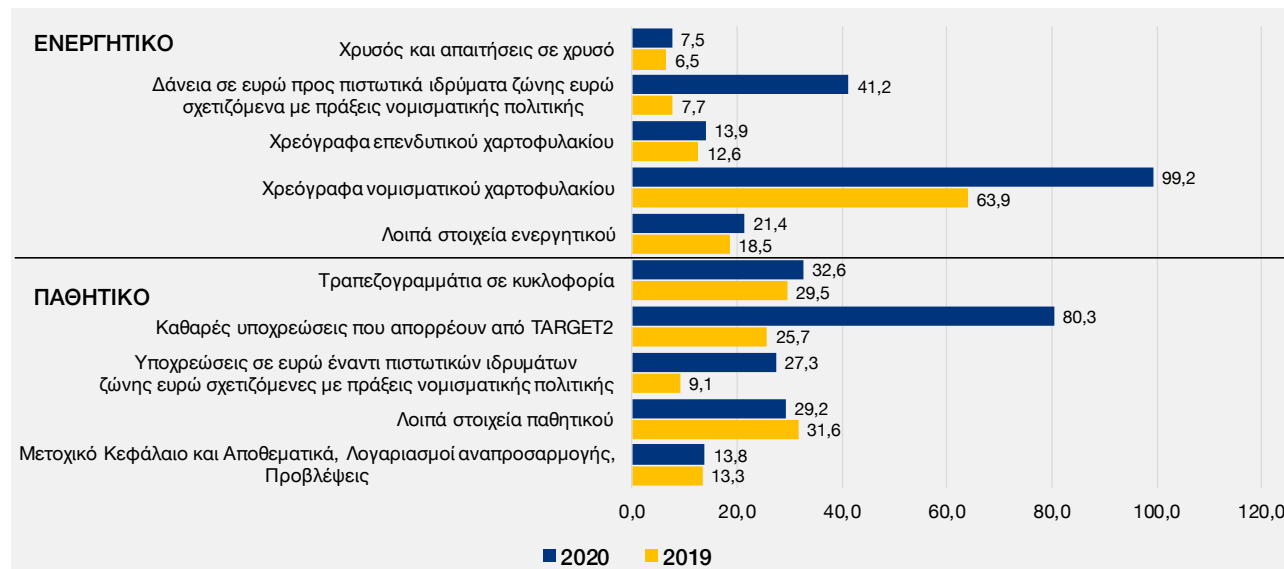
1α. ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Το ενεργητικό της Τράπεζας της Ελλάδος στις 31.12.2020 ανήλθε σε 183,2 δισεκ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 74,0 δισεκ. ευρώ συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση.

Οι μεταβολές των στοιχείων του Ισολογισμού σε σχέση με την προηγούμενη χρήση παρουσιάζονται παρακάτω.

Ισολογισμός

Ποσά σε δισεκ. €

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Οι **χορηγήσεις της Τράπεζας μέσω πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα** (δάνεια στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος) ανήλθαν στα 41,2 δισεκ. ευρώ, έναντι 7,6 δισεκ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Χορηγηθείσα ρευστότητα προς πιστωτικά ιδρύματα μέσω πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

(ποσά σε δισεκ. ευρώ)	Υπόλοιπα			Ποσοστό επί συνόλου ενεργητικού	
	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή	31.12.2020	31.12.2019
- Πράξεις TLTRO II	0,0	3,1	-3,1		
- Πράξεις TLTRO III	41,0	4,5	36,5		
- Πράξεις PELTRO	0,2	0,0	0,2		
Σύνολο	41,2	7,6	33,6	22,5%	7,1%

Η χρηματοδότηση των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης αυξήθηκε το 2020 κατά 33,6 δισεκ. ευρώ, ως αποτέλεσμα των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας Covid-19.

Συγκεκριμένα, αποφασίστηκε η εισαγωγή μιας νέας σειράς επτά στοχευμένων πράξεων¹ πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III) και η μείωση του επιτοκίου των πράξεων αυτών, για την περίοδο από 24 Ιουνίου 2020

¹ Στις 10.12.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τη διενέργεια τριών πρόσθετων πράξεων αυτής της σειράς από τον Ιούνιο έως τον Δεκέμβριο του 2021.

έως 23 Ιουνίου 2022 (“περίοδος ειδικού επιτοκίου”),² σε επίπεδο κατά 50 μονάδες βάσης χαμηλότερο από το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων του Ευρωσυστήματος που θα ισχύει στη διάρκεια της ίδιας περιόδου,³ αλλά σε κάθε περίπτωση το επιτόκιο δεν θα είναι υψηλότερο από -1%.

Επιπλέον, στις 30 Απριλίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τη διενέργεια μιας νέας δέσμης επτά έκτακτων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Longer-Term Refinancing Operations – PELTRO), οι οποίες λήγουν διαδοχικά εντός του γ' τριμήνου του 2021. Οι πράξεις PELTRO διενεργούνται ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου με πλήρη κατανομή. Το επιτόκιο είναι κατά 25 μονάδες βάσης χαμηλότερο από το μέσο επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης που ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια της εκάστοτε πράξης PELTRO.⁴

Σημαντική αύξηση, της τάξεως των 35,3 δισεκ. ευρώ, παρουσίασε επίσης **το υπόλοιπο των χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής**, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (31.12.2020: 99,2 δισεκ. ευρώ, 31.12.2019: 63,9 δισεκ. ευρώ).

Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην από 18 Μαρτίου απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ για την ενεργοποίηση ενός νέου προσωρινού προγράμματος αγοράς τίτλων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP), με σκοπό την περαιτέρω χαλάρωση της συνολικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής και την αντιμετώπιση των σοβαρών κινδύνων που δημιουργεί η πανδημία του κορωνοϊού για τον μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και για τις προοπτικές της οικονομίας της ευρωζώνης.

Το συνολικό ύψος του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP) ορίστηκε αρχικά σε 750 δισεκ. ευρώ. Οι αγορές περιλαμβάνουν όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του υφιστάμενου προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων (APP).

Ωστόσο, στις 4 Ιουνίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να αυξήσει το συνολικό ποσό του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP) κατά 600 δισεκ. ευρώ και στις 10 Δεκεμβρίου 2020 αποφασίστηκε η εκ νέου αύξησή του κατά 500 δισεκ. ευρώ, με αποτέλεσμα το συνολικό ύψος να ανέρχεται σε 1.850 δισεκ. ευρώ.

Επιπρόσθετα, το 2020 το Ευρωσύστημα συνέχισε τη διενέργεια καθαρών αγορών στο πλαίσιο του υφιστάμενου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (Asset Purchase Programme – APP), με μέσο ύψος αγορών 20 δισεκ. ευρώ ανά μήνα. Το Μάρτιο του 2020 αποφασίστηκε η ενίσχυση του ποσού των καθαρών αγορών προσωρινά κατά 120 δισεκ. ευρώ έως το τέλος του έτους.

Αναφορικά με τη διάρθρωση των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής της Τράπεζας, το 65,7% και το 30,5% στις 31.12.2020 αφορούσε χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP) και χρεόγραφα στο πλαίσιο του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP) αντίστοιχα. Η Τράπεζα της Ελλάδος στις 31.12.2020 κατείχε μόνο ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών (supranational securities) και πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών στο πλαίσιο του PSPP, ενώ στο πλαίσιο του PEPP κατείχε κρατικά ομόλογα και ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών.

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο χρεογράφων της Τράπεζας ανήλθε σε 13,9 δισεκ. ευρώ, έναντι 12,6 δισεκ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση 10,3%.

2 Στις 30.04.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε ότι η περίοδος ειδικού επιτοκίου (special interest period) θα ισχύει από τις 24.6.2020 έως τις 23.6.2021. Στις 10.12.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να παρατείνει την περίοδο αυτή κατά 12 μήνες, έως και τις 23.6.2022.

3 Σύμφωνα με τις αρχικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, το τελικό επιτόκιο που θα εφαρμοστεί σε κάθε πράξη TLTRO III μπορεί να είναι τόσο χαμηλό όσο το μέσο επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων που ισχύει κατά τη διάρκεια της πράξης.

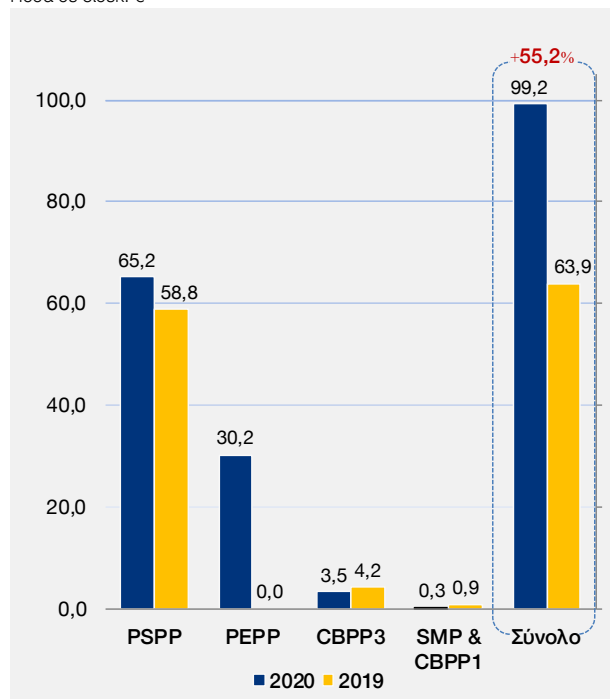
4 Στις 10.12.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να προσφέρει τέσσερις πρόσθετες έκτακτες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας (PELTRO) μέσα στο 2021.

Στο συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο που κατέχει η Τράπεζα για καθαρά επενδυτικούς σκοπούς περιλαμβάνονται ομόλογα και έντοκα γραμμάτια σε ευρώ που έχουν εκδοθεί από κυβερνήσεις χωρών της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.), καθώς και ομόλογα και έντοκα γραμμάτια σε ξένο νόμισμα κατοίκων εντός και εκτός ζώνης ευρώ.

Η διάρθρωση και το μέγεθος των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής, καθώς και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου χρεογράφων παρουσιάζονται στα παρακάτω διαγράμματα.

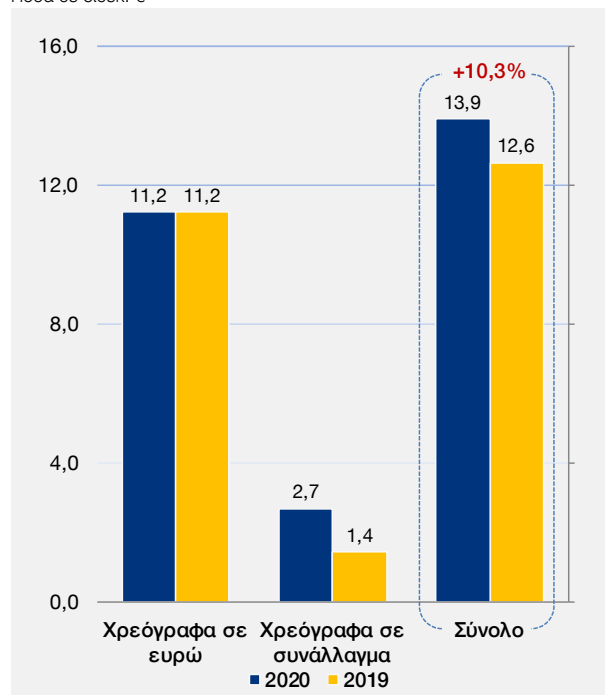
Χαρτοφυλάκια νομισματικής πολιτικής

Ποσά σε δισεκ. €

Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο χρεογράφων

Ποσά σε δισεκ. €

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται η λογιστική αξία των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής και των χρεογράφων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε ευρώ για την 31.12.2020 με βάση την εναπομένουσα διάρκεια τους.

Χρεόγραφα Νομισματικής Πολιτικής 31.12.2020

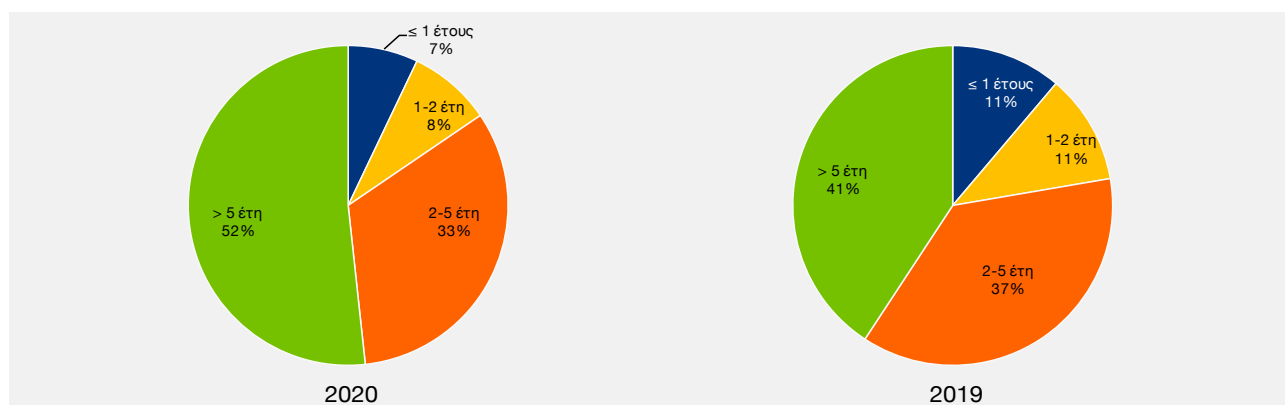
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογίων (CBPP)	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογίων (CBPP3)	3.462,9	657,4	921,3	1.590,9	293,3
Πρόγραμμα για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	323,5	249,6	23,1	31,5	19,3
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	65.206,2	6.102,8	6.502,0	22.950,9	29.650,5
Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού Λόγω Πανδημίας (PEPP) – Κρατικά Ομόλογα	15.702,4	0,0	835,6	3.709,6	11.157,2
Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού Λόγω Πανδημίας (PEPP) – Υπερεθνικά Ομόλογα	14.529,6	20,4	52,9	4.263,6	10.192,7
Σύνολο	99.229,6	7.030,2	8.339,9	32.546,5	51.313,0

Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ 31.12.2020

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα					
(εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενα έως τη λήξη)					
Χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.					
• Ομόλογα	162,4	40,5	64,8	40,9	16,2
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	175,7	175,7	0,0	0,0	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	260,4	260,4	0,0	0,0	0,0
Χρεόγραφα Ε.Δ.					
• Ομόλογα	379,4	0,0	220,3	159,1	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	267,5	267,5	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	1.245,4	744,1	285,1	200,0	16,2
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη					
• Ομόλογα Ε.Δ.	4.046,7	0,0	836,8	1.171,2	2.038,7
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	5.910,3	242,5	116,5	451,8	5.099,5
Σύνολο	9.957,0	242,5	953,3	1.623,0	7.138,2
Γενικό σύνολο	11.202,4	986,6	1.238,4	1.823,0	7.154,4

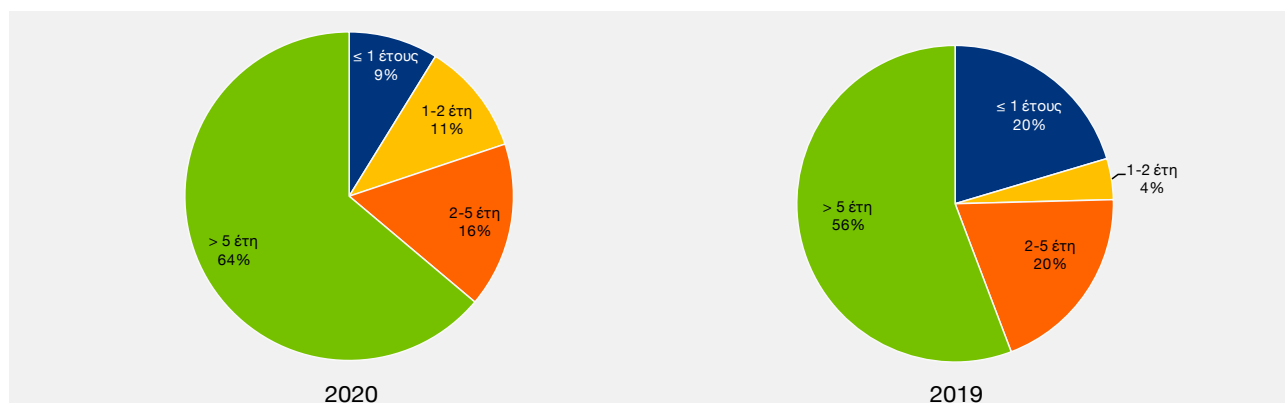
Το μεγαλύτερο μέρος των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής έχει μακροπρόθεσμη εναπομένουσα διάρκεια (άνω των 5 ετών), όπως φαίνεται στα κατωτέρω διαγράμματα.

Εναπομένουσα διάρκεια χρεογράφων χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο χρεογράφων σε ευρώ περιέχει κυρίως τίτλους μακροπρόθεσμης εναπομένουσας διάρκειας (άνω των 5 ετών), ενώ ένα μικρό μέρος έχει επενδυθεί σε τίτλους εναπομένουσας διάρκειας μικρότερης του έτους.

Εναπομένουσα διάρκεια χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Η συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από το Ευρωσύστημα αυξήθηκε κατά 11,0% το 2020 (1.434,5 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 1.292,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019). Η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων ανέρχεται σε 32,6 δισεκ. ευρώ στο τέλος του 2020, έναντι 29,5 δισεκ. ευρώ στο τέλος του 2019, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 10,5%, λόγω της αύξησης της συνολικής κυκλοφορίας του Ευρωσυστήματος. Η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος αυξήθηκε κατά 2,8%, από 21,1 δισεκ. ευρώ το 2019 σε 21,7 δισεκ. ευρώ το 2020. Καθώς η πραγματική κυκλοφορία είναι μικρότερη από αυτή που αναλογεί στην Τράπεζα, η διαφορά τους, ύψους 10,9 δισεκ. ευρώ, εμφανίζεται στο στοιχείο 9.3 του ενεργητικού “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”.

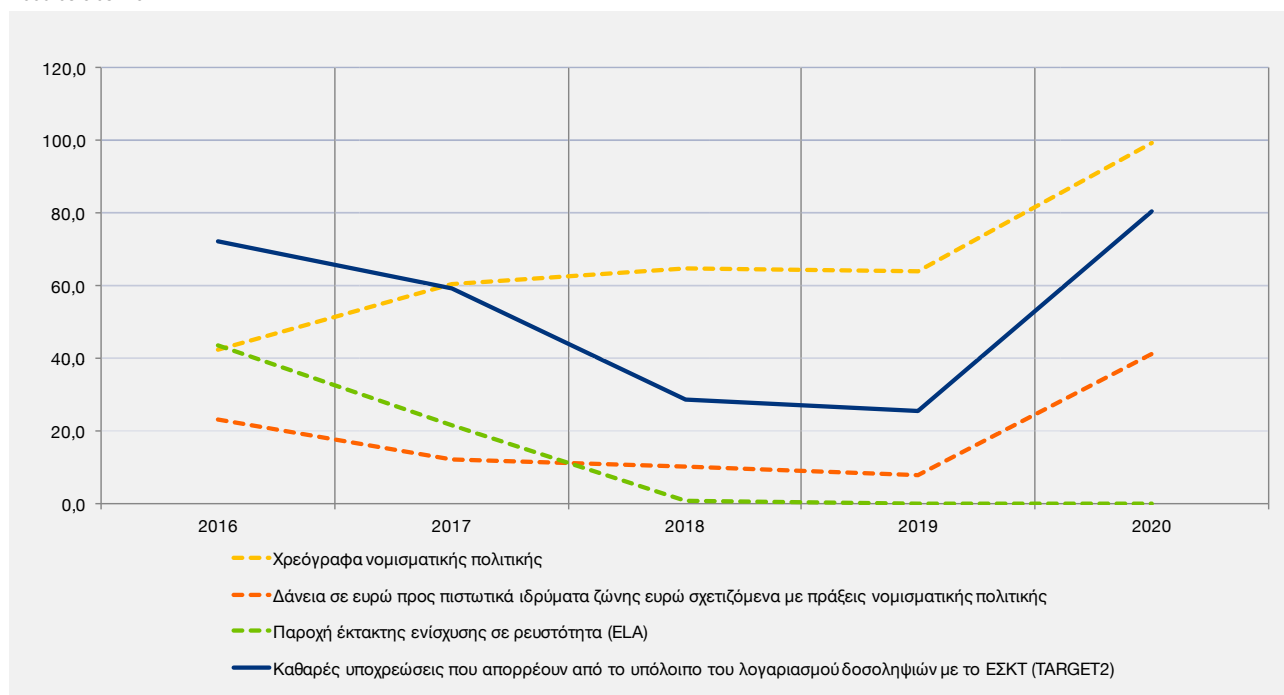
Οι υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής παρουσίασαν σημαντική αύξηση της τάξεως των 18,2 δισεκ. ευρώ (31.12.2020: 27,3 δισεκ. ευρώ, 31.12.2019: 9,1 δισεκ. ευρώ).

Η αύξηση οφείλεται στην πλεονάζουσα ρευστότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων, που είχε ως αποτέλεσμα οι καταθέσεις τους στους τρεχούμενους λογαριασμούς που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος να είναι αυξημένες.

Οι καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) διαμορφώθηκαν σε 80,3 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 25,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019, σημειώνοντας αύξηση κατά 54,6 δισεκ. ευρώ.

Εξέλιξη καθαρών υποχρεώσεων με το ΕΣΚΤ (TARGET2)

Ποσά σε δισεκ. €

Η αύξηση των καθαρών υποχρεώσεων που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) το 2020, καθώς και η εξέλιξή τους κατά την περίοδο 2016-2019, είναι αποτέλεσμα κυρίως των καθαρών αγορών τίτλων που κατέχονται από την Τράπεζα για σκοπούς νομισματικής πολιτικής, οι οποίες διακανονίζονται μέσω TARGET2, σε συνάρτηση με τη συνολική χορηγηθείσα ρευστότητα προς τα πιστωτικά ιδρύματα κατά την ίδια περίοδο (δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής και παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα – ELA).

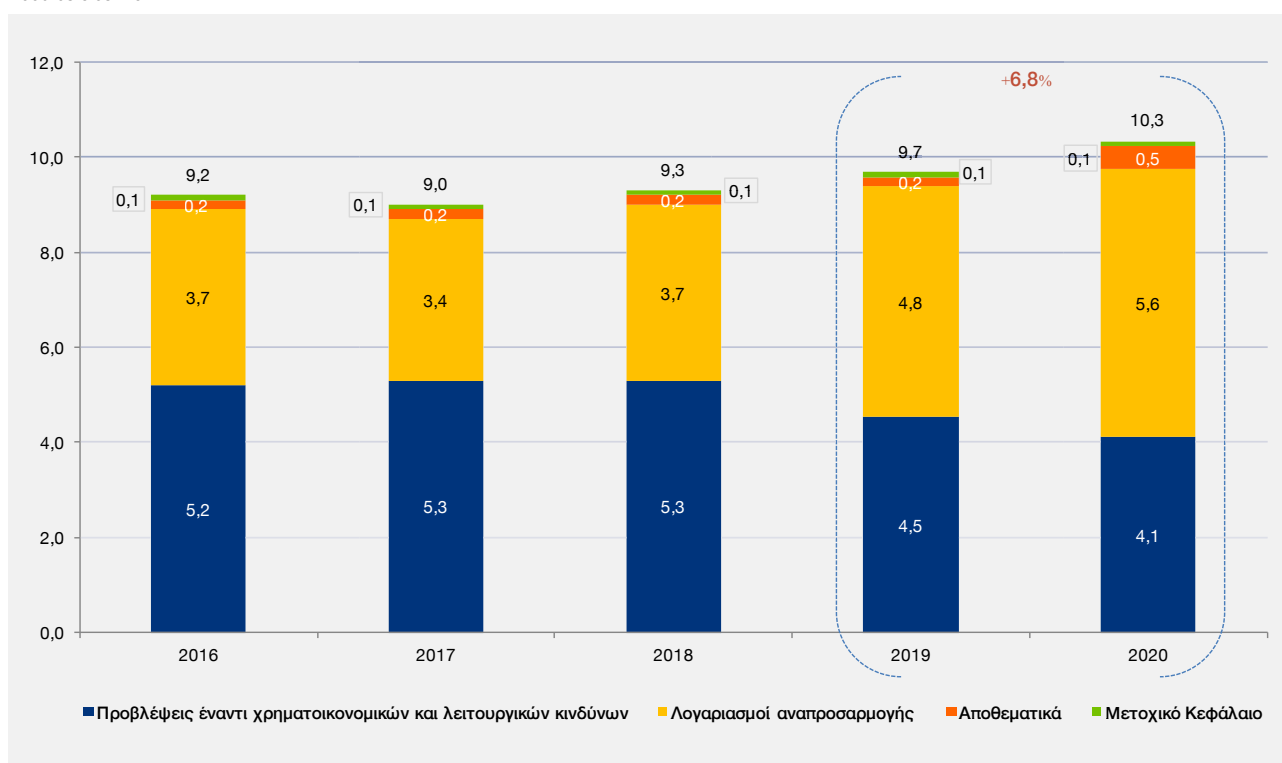
Τα αποθέματα ασφαλείας (financial buffers) της Τράπεζας αποτελούνται από το μετοχικό κεφάλαιο, τα αποθεματικά (τακτικό και έκτακτο), τους λογαριασμούς αναπροσαρμογής και τις προβλέψεις έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων.

Η Τράπεζα σχηματίζει και διατηρεί πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων που απορρέουν από τις δραστηριότητές της.

Οι λογαριασμοί αναπροσαρμογής περιλαμβάνουν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από την αποτίμηση του χρυσού, των χρηματοοικονομικών μέσων σε ξένο νόμισμα, των χρεογράφων και των χρηματοοικονομικών μέσων εντός και εκτός ισολογισμού. Οι λογαριασμοί αναπροσαρμογής χρησιμοποιούνται για να αντισταθμίσουν τις επιπτώσεις πιθανών δυσμενών διακυμάνσεων στις τιμές ή/και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και συνεπώς αποτελούν ένα πρώτο απόθεμα ασφαλείας έναντι των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα.

Αποθέματα ασφαλείας (financial buffers): 2016-2020

Ποσά σε δισεκ. €

Τα αποθέματα ασφαλείας στις 31.12.2020 αυξήθηκαν κατά 0,6 δισεκ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, κυρίως λόγω της αύξησης των λογαριασμών αναπροσαρμογής. Συγκεκριμένα, από την αποτίμηση στο τέλος της χρήσης 2020 προέκυψαν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ύψους 5,6 δισεκ. ευρώ, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων προέρχεται από την αποτίμηση του χρυσού.

1β. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

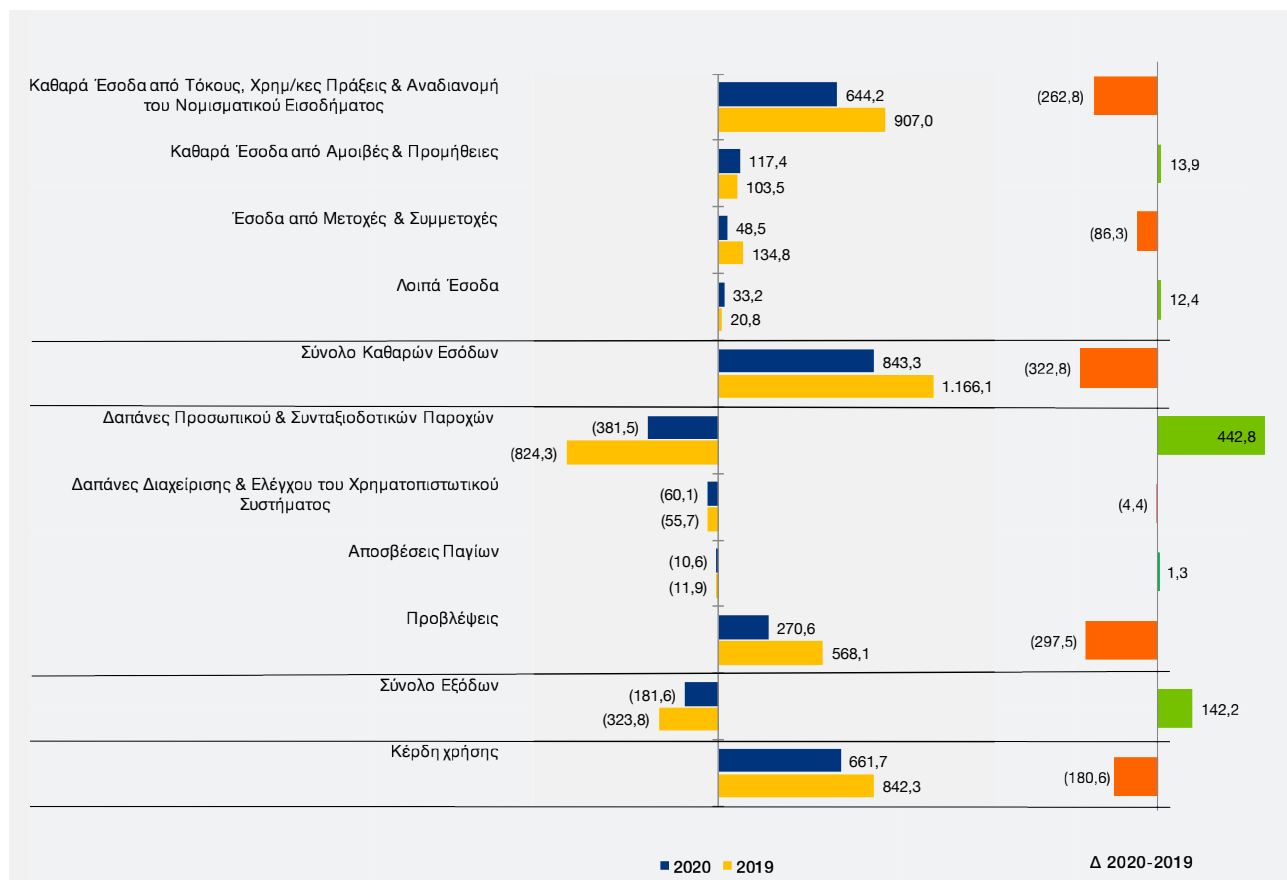
Τα **κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2020** ανήλθαν σε 661,7 εκατ. ευρώ, έναντι 842,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 180,6 εκατ. ευρώ.

Τα **συνολικά καθαρά έσοδα** διαμορφώθηκαν σε 843,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1.166,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 27,7%.

Τα **συνολικά έξοδα** διαμορφώθηκαν σε 181,6 εκατ. ευρώ, έναντι 323,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 43,9%.

Αποτελέσματα χρήσεως

Ποσά σε εκατ. €

Αναλυτικά, τα έσοδα και τα έξοδα της Τράπεζας στη χρήση 2020 διαμορφώθηκαν ως εξής:

Έσοδα

Τα **συνολικά καθαρά έσοδα** από την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, τους τόκους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τις προμήθειες και τα λοιπά έσοδα από εργασίες εσωτερικού και εξωτερικού ανήλθαν σε 843,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1.166,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 27,7%.

Ειδικότερα:

- Τα **καθαρά έσοδα από τόκους, χρηματοοικονομικές πράξεις και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος** διαμορφώθηκαν σε 644,2 εκατ. ευρώ, έναντι 907,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 29,0%.
- Τα **καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες** διαμορφώθηκαν σε 117,4 εκατ. ευρώ, έναντι 103,5 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 13,4%.
- Τα **έσοδα από μετοχές και συμμετοχές** διαμορφώθηκαν σε 48,5 εκατ. ευρώ, έναντι 134,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 64,0%.
- Τέλος, τα **λοιπά έσοδα** διαμορφώθηκαν σε 33,2 εκατ. ευρώ, έναντι 20,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 59,6%.

Οι καθαροί τόκοι-έσοδα ύψους 515,7 εκατ. ευρώ αποτελούν το 61,2% των συνολικών καθαρών εσόδων της χρήσης 2020 και αναλυτικά έχουν ως εξής:

Καθαροί τόκοι-έσοδα

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή	Ποσοστό επί του συνόλου 2020	Ποσοστό επί του συνόλου 2019
Τόκοι-έσοδα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	394,4	455,7	-61,3	52,1%	53,5%
Τόκοι-έσοδα χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής	283,7	281,9	1,8	37,5%	33,1%
Τόκοι-έσοδα επί καταθέσεων του Ελληνικού Δημοσίου	0,0	62,1	-62,1	0,0%	7,3%
Λοιπά έσοδα από τόκους	78,3	51,4	26,9	10,4%	6,1%
Σύνολο τόκων-εσόδων	756,4	851,1	-94,7	100,0%	100,0%
Τόκοι-έξοδα δανείων σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενων με πράξεις νομισματικής πολιτικής	-237,0	-15,4	-221,6	98,5%	99,4%
Τόκοι-έξοδα επί καταθέσεων του Ελληνικού Δημοσίου	-3,6	0,0	-3,6	1,5%	0,0%
Λοιπά έξοδα από τόκους	-0,1	-0,1	0,0	0,0%	0,6%
Σύνολο τόκων-εξόδων	-240,7	-15,5	-225,2	100,0%	100,0%
Γενικό σύνολο	515,7	835,6	-319,9		

Η μείωση των καθαρών τόκων-εσόδων κατά 319,9 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως:

- Στην αύξηση των τόκων-εξόδων των δανείων σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενων με πράξεις νομισματικής πολιτικής κατά 221,6 εκατ. ευρώ, κατά κύριο λόγο από τις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO III. Η εν λόγω μεταβολή οφείλεται αφενός στη σημαντική αύξηση του μέσου υπολοίπου των συγκεκριμένων πράξεων εντός του 2020 και αφετέρου στο γεγονός ότι οι τόκοι έχουν λογιστικοποιηθεί με βάση το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων από 1.1.2020 έως 23.6.2020 (-0,50%) και το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μείον 50 μονάδες βάσης από 24.6.2020 έως 31.12.2020⁵ (-1,00%).
- Στη μείωση των τόκων επί καταθέσεων του Ελληνικού Δημοσίου κατά 65,7 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της αναγνώρισης τόκων-εξόδων επί των εν λόγω καταθέσεων σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, κατά την οποία είχαν αναγνωριστεί τόκοι-έσοδα. Η αναγνώριση των τόκων-εξόδων επήλθε εξαιτίας της αλλαγής της βάσης υπολογισμού για την επιβολή αρνητικών επιτοκίων, που ίσχυσε από την 1η Οκτωβρίου 2019.
- Στη μείωση των τόκων-εσόδων επενδυτικού χαρτοφυλακίου κατά 61,3 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της μείωσης της μέσης απόδοσης όλων των κατηγοριών επενδύσεων. Οι τόκοι-έσοδα του επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτελούν το 52,1% των συνολικών τόκων-εσόδων.

Στη μείωση των καθαρών τόκων-εσόδων λειτούργησαν αντισταθμιστικά:

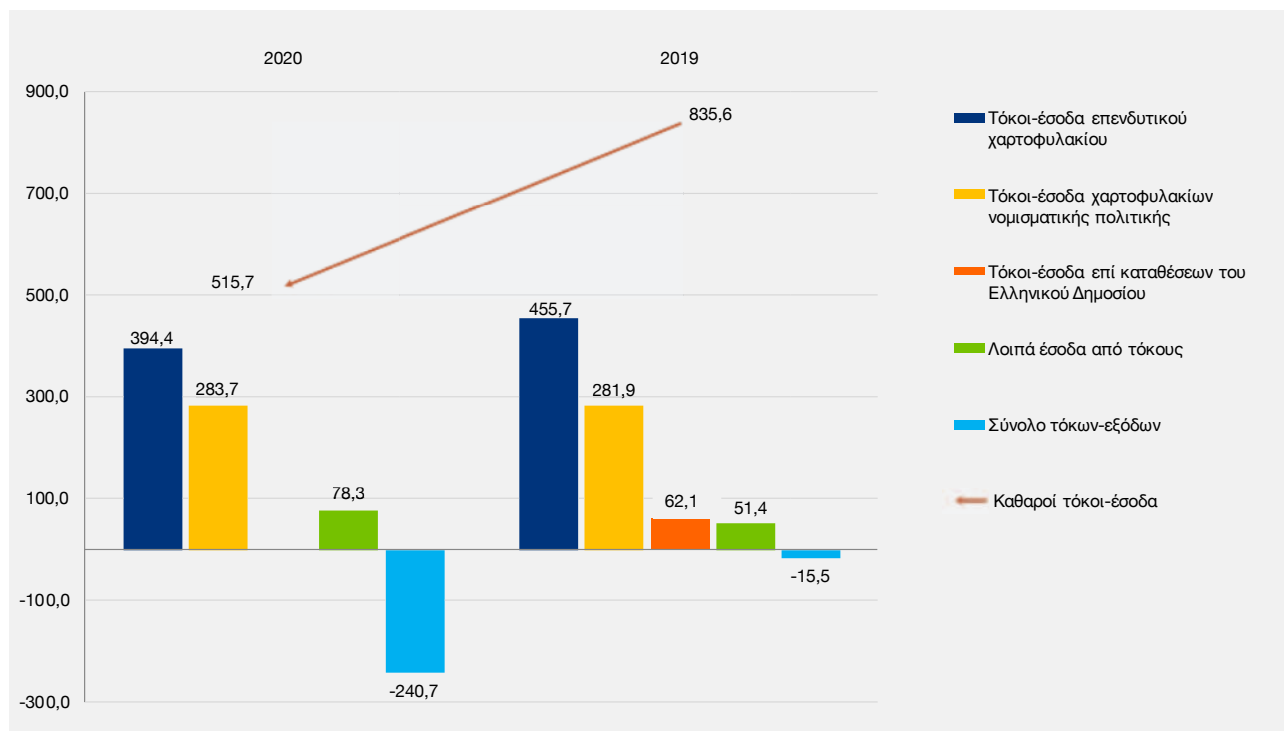
- Η αύξηση των λοιπών τόκων-εσόδων κατά 26,9 εκατ. ευρώ, η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο:
 - α) στην αύξηση των τόκων από καταθέσεις διαφόρων φορέων και οργανισμών, κυρίως λόγω της επιβολής αρνητικών επιτοκίων σε καταθέσεις επιπλέον φορέων και οργανισμών από την 1η Ιουλίου 2019, καθώς και
 - β) στην αύξηση των τόκων επί των υποχρεωτικών καταθέσεων και των τρεχούμενων λογαριασμών πέραν των υποχρεωτικών καταθέσεων, κυρίως λόγω της αύξησης των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων στους τρεχούμενους λογαριασμούς που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος κατά τη διάρκεια της χρήσης.

5 Δεδομένου ότι το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού θα γίνει γνωστό κατά τη λήξη κάθε πράξης και επομένως μέχρι τότε δεν είναι δυνατή η αξιόπιστη εκτίμησή του, για σκοπούς υπολογισμού των τόκων επί των πράξεων TLTRO III χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μείον 50 μονάδες βάσης, με ανώτατο όριο -1%, κατά τη διάρκεια της περιόδου ειδικού επιτοκίου (24.6.2020 – 23.6.2022), ενώ για το υπόλοιπο της διάρκειας της κάθε πράξης χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, καθώς αυτό θεωρήθηκε ως συντηρητική προσέγγιση.

- Η αύξηση των τόκων-εσόδων χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής κατά 1,8 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της αναγνώρισης τόκων-εσόδων από τα κρατικά ομολόγα του χαρτοφυλακίου ΡΕΡΡ, που ενεργοποιήθηκε στις 30 Μαρτίου 2020, η οποία αντισταθμίστηκε από τη μείωση των τόκων-εσόδων του χαρτοφυλακίου ΣΜΡ, που οφείλεται κυρίως στη μείωση του μέσου ύψους του λόγω λήξεων. Οι τόκοι-έσοδα των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής αποτελούν το 37,5% των συνολικών τόκων-εσόδων.

Καθαροί τόκοι-έσοδα

Ποσά σε εκατ. €

Έξοδα

Συνολικά έξοδα

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών	381,5	824,3	-442,8
Λοιπές δαπάνες διαχείρισης	58,0	54,0	4,0
Δαπάνες ελέγχου του χρηματοπιστωτικού συστήματος	2,1	1,7	0,4
Αποσβέσεις	10,6	11,9	-0,3
Συνολικά έξοδα πλην προβλέψεων	452,2	891,9	-439,7
Προβλέψεις	270,6	568,1	-297,5
Σύνολο Εξόδων	181,6	323,8	142,2

Τα **συνολικά έξοδα** ανήλθαν σε 181,6 εκατ. ευρώ, έναντι 323,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 43,9%.

Ειδικότερα:

Τα **συνολικά έξοδα πλην προβλέψεων** διαμορφώθηκαν σε 452,2 εκατ. ευρώ, έναντι 891,9 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 49,3%, κυρίως λόγω της αναλογιστικής αποτίμησης των υποχρεώσεων της Τράπεζας για παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους.

Οι δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών διαμορφώθηκαν σε 381,5 εκατ. ευρώ, έναντι 824,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 442,8 εκατ. ευρώ. Στη χρήση 2020 σχηματίστηκαν προ-

βλέψεις για συνταξιοδοτικές παροχές ύψους 204,1 εκατ. ευρώ (2019: 651,7 εκατ. ευρώ), οι οποίες οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη μείωση των επιτοκίων προεξόφλησης που εφαρμόστηκαν κατά την αναλογιστική αποτίμηση των υποχρεώσεων της Τράπεζας για παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους.

Οι λοιπές δαπάνες διαχείρισης και οι δαπάνες ελέγχου του χρηματοπιστωτικού συστήματος διαμορφώθηκαν συνολικά σε 60,1 εκατ. ευρώ, έναντι 55,7 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 4,4 εκατ. ευρώ.

Οι αποσβέσεις διαμορφώθηκαν σε 10,6 εκατ. ευρώ, έναντι 11,9 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 1,3 εκατ. ευρώ.

Στην τρέχουσα χρήση απελευθερώθηκαν σχηματισθείσες **προβλέψεις** για χρηματοοικονομικούς κινδύνους προηγούμενων ετών ύψους 325,4 εκατ. ευρώ (2019: 766,0 εκατ. ευρώ), καθώς και ειδικές προβλέψεις ύψους 14,8 εκατ. ευρώ, ενώ σχηματίστηκαν πρόσθετες ειδικές προβλέψεις ύψους 69,6 εκατ. ευρώ (2019: 197,9 εκατ. ευρώ), κυρίως για την κάλυψη υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας και για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης. Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις μείωσαν τα συνολικά έξοδα κατά 270,6 εκατ. ευρώ, έναντι 568,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, συμβάλλοντας θετικά στα αποτελέσματα της χρήσης 2020.

1γ. ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ

Τα κέρδη της χρήσης ανέρχονται σε 661,7 εκατ. ευρώ. Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προτείνεται στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων η μεταφορά του υπολοίπου του ειδικού αποθεματικού από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων ύψους 284,9 εκατ. ευρώ στα κέρδη προς διάθεση.

Ως αποτέλεσμα, το συνολικό ύψος των κερδών προς διάθεση ανέρχεται σε 946,6 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού, η διάθεση των κερδών⁶ έχει ως εξής:

- ποσό 13,3 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, καταβάλλεται ως μέρισμα,
- ποσό ύψους 300,0 εκατ. ευρώ προσαυξάνει το έκτακτο αποθεματικό, και
- ποσό ύψους 633,2 εκατ. ευρώ περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

1δ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Σημαντική συμβολή στο εν λόγω έργο έχει η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ), που είναι επιφορτισμένη με την επιμέτρηση και παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων, τη διασφάλιση του ενοποιημένου ελέγχου τους, την εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και τον απαιτούμενο συντονισμό σε επίπεδο Τράπεζας.

- Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η μέθοδος της “αξίας σε κίνδυνο” (Value-at-Risk, με επίπεδο εμπιστοσύνης 99% και χρονικό ορίζοντα 1 έτος). Η αξία σε κίνδυνο είναι μέθοδος επιμέτρησης η οποία υπολογίζει τη μέγιστη ζημία που μπορεί να επέλθει σε ένα χαρτοφυλάκιο εξαιτίας δυσμενών εξελίξεων σε παραμέτρους που επηρεάζουν την αξία του.

⁶ Πιθανές αποκλίσεις σε αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Οι επιμετρήσεις και η εκάστοτε αξιολόγηση της έκθεσης της Τράπεζας στους εν λόγω κινδύνους διενεργούνται με βάση τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας κάθε έτους.

Στους υπό παρακολούθηση χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται ο κίνδυνος αγοράς και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την πιθανή μεταβολή των αγοραίων τιμών των χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαρτίζουν τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών, εξαιτίας:

- α) μεταβολής των επιτοκίων (κίνδυνος επιτοκίου), ή/και
- β) μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών (συναλλαγματικός κίνδυνος).

Ο πιστωτικός κίνδυνος (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αλλαγής πιστοληπτικής διαβάθμισης) είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στις πληρωμές που οφείλει να καταβάλει, συμπεριλαμβανομένης μιας ενδεχόμενης αναδιάρθρωσης χρέους του, ή εξαιτίας μιας μεταβολής επί τα χείρω της πιστοληπτικής του διαβάθμισης. Αντισυμβαλλόμενοι μπορεί να είναι τα δανειζόμενα πιστωτικά ιδρύματα, οι εκδότες επενδεδυμένων τίτλων, καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι αποδέκτες καταθέσεων εκ μέρους της Τράπεζας.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, ειδικότερα, επιμετρείται με τη μεθοδολογία CreditMetrics, με βάση μια προσεκτική και συνεπή παραμετροποίηση, η καταλληλότητα της οποίας επανεξετάζεται σε τακτική βάση.

Η ΜΔΚ επιμετρεί τον πιστωτικό κίνδυνο στα επενδυτικά χαρτοφυλάκια της Τράπεζας. Όσον αφορά τα χαρτοφυλάκια που συνδέονται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, οι κίνδυνοι επιμετρούνται και παρακολουθούνται κεντρικά από την ΕΚΤ και επιμερίζονται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ). Το μερίδιο της Τράπεζας από τον εν λόγω επιμερισμό λαμβάνεται υπόψη κατά την επιμέτρηση του συνολικού κινδύνου.

Τόσο ο κίνδυνος αγοράς όσο και ο πιστωτικός κίνδυνος παρακολουθούνται συστηματικά μέσω της σύνταξης αναφορών, σε τακτά χρονικά διαστήματα, σχετικά με το μέγεθος και την εξέλιξή τους.

- Λειτουργικοί κίνδυνοι

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι αφορούν τις επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα και των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων πραγματοποιείται από τις ίδιες τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας, που προβαίνουν σε εκτίμηση της πιθανότητας εμφάνισης των κινδύνων και σε αποτίμηση των επιπτώσεων. Τακτική επικαιροποίηση γίνεται σε ετήσια βάση.

1ε. ΜΕΤΟΧΟΙ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ ΑΝΩ ΤΟΥ 5%

Οι μετοχές της Τράπεζας της Ελλάδος είναι ονομαστικές και εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών από τις 12 Ιουνίου 1930.

Στις 31.12.2020 το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας της Ελλάδος ανερχόταν σε 111.243.361,60 ευρώ, διαιρούμενο σε 19.864.886 μετοχές ονομαστικής αξίας 5,60 ευρώ έκαστη.

Το Ελληνικό Δημόσιο και ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) είναι οι μέτοχοι της Τράπεζας της Ελλάδος με ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο του 5% και συγκεκριμένα με 8,93% και 12,4402% αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα δεν κατείχε ίδιες μετοχές στις 31.12.2020.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ιστορική αναδρομή

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική τράπεζα της χώρας. Ιδρύθηκε το 1927 με βάση το Πρωτόκολλο της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου 1927 και άρχισε τις εργασίες της στις 14 Μαΐου 1928. Το Καταστατικό της Τράπεζας βασίζεται σε διεθνή συνθήκη που κυρώθηκε με νόμο αυξημένης τυπικής ισχύος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε ως αμιγώς εκδοτική τράπεζα με κύριες αρμοδιότητες τη ρύθμιση της νομισματικής κυκλοφορίας και της πίστωσης και τη διασφάλιση της εσωτερικής και εξωτερικής αξίας του νομίσματος. Το 1953 ο ρόλος της Τράπεζας ως εποπτικής αρχής του τραπεζικού συστήματος ενισχύθηκε με τη σύσταση της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών, ενώ το 1982 οι περισσότερες αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής περιήλθαν στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Κεντρικό Κατάστημα επί της οδού Ελ. Βενιζέλου 21, Αθήνα 1938

Σημαντικός σταθμός στην ιστορία της Τράπεζας ήταν η θεσμική κατοχύρωση της ανεξαρτησίας της με το νόμο 2609/1998, όπως άλλωστε προέβλεπε η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την οποία ιδρύθηκαν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

Από την ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2001, πρωταρχικός σκοπός της Τράπεζας είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μέλος του Ευρωσυστήματος και συμμετέχει, μαζί με τις υπόλοιπες εθνικές κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στη χάραξη και εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, με πρωταρχικό σκοπό τη σταθερότητα των τιμών. Επίσης, μεριμνά για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ – ΟΡΑΜΑ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ 2021-2023

Αποστολή

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως ανεξάρτητος οργανισμός και αναπόσπαστο μέλος του Ευρωσυστήματος/ΕΣΚΤ, έχει ως βασική αποστολή τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Όραμα

Όραμα της Τράπεζας της Ελλάδος είναι μια αποτελεσματική, αξιόπιστη και καινοτόμος κεντρική τράπεζα που να χαίρει της εμπιστοσύνης της κοινωνίας.

Στρατηγικοί Στόχοι 2021-2023

- Διαρκής ενίσχυση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- Επαύξηση της καλής φήμης και της εμπιστοσύνης των πολιτών στην Τράπεζα.
- Βελτίωση της οργανωτικής ικανότητας⁷ και ανθεκτικότητας.
- Ανάδειξη του ρόλου της Τράπεζας σε θέματα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας, περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Στο πλαίσιο της προσαρμογής του οργανωτικού σχήματος της Τράπεζας στις σύγχρονες απαιτήσεις, πραγματοποιήθηκαν οργανωτικές προσαρμογές στο Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ) και στη Διεύθυνση Εργασιών Δημοσίου. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Εν προκειμένω πραγματοποιήθηκαν σημαντικές αυτοματοποιήσεις στο Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΣΔΑΔ), καθώς και ενισχύθηκαν τα Συστήματα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Αλληλογραφίας (ΣΗΔΑ) και Προσωπικής Πληροφόρησης (myΣΔΑΔ) του προσωπικού της Τράπεζας με νέες λειτουργικότητες. Επιπλέον, συνεχίστηκε ο περαιτέρω εμπλουτισμός του περιεχομένου της Πύλης Ανοικτών Δεδομένων (Open Data Portal) της Τράπεζας.

Επίσης, τέθηκε σε λειτουργία η υπηρεσία “myBOGSMS” και άρχισε να εκδίδεται το Newsletter των υπαλλήλων της Τράπεζας, με σκοπό την πληροφόρηση του προσωπικού μέσω SMS για τις έκτακτες εξελίξεις καθώς και για τη λειτουργία της Τράπεζας εν γένει.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ξεκίνησε και βρίσκεται σε εξέλιξη το έργο διοικητικής αναδιοργάνωσης της Τράπεζας με την ονομασία “Μέλλον”, σκοπός του οποίου είναι η εκπόνηση σχεδίου συνολικής διοικητικής αναδιοργάνωσης της Τράπεζας μέσω της αναθεώρησης του διοικητικού και οργανωτικού πλαισίου λειτουργίας της. Για το έργο αυτό, συνολικής διάρκειας 24 μηνών, η Τράπεζα συνεργάζεται με εταιρία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών. Τακτική ενημέρωση για την πρόοδο του έργου “Μέλλον” παρέχεται στην εσωτερική δικτυακή πύλη της Τράπεζας (Intranet), που αποτελεί σταθερό δίαυλο επικοινωνίας με το προσωπικό της Τράπεζας.

ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας αναπτύσσονται στο Κεντρικό Κατάστημα, σε 17 Υποκαταστήματα, 2 Θυρίδες και 32 Πρακτορεία.

Το Κεντρικό Κατάστημα στεγάζεται σε κτίρια που βρίσκονται:

- στην Αθήνα και ειδικότερα στο κτίριο επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου 21 και στο κτίριο επί της οδού Αμερικής 3,
- στο Χαλάνδρι επί της οδού Μεσογείων 341, όπου στεγάζονται το Νομισματοκοπείο (ΙΕΤΑ), το Μηχανογραφικό Κέντρο και το Κέντρο Επεξεργασίας και Διακίνησης Χρηματικού (ΚΕΠΕΔΙΧ Αθηνών).

Τα Υποκαταστήματα και οι Θυρίδες της Τράπεζας βρίσκονται σε μεγάλες πόλεις και εξυπηρετούν τις εργασίες της Τράπεζας στην περιφέρεια. Στη Θεσσαλονίκη βρίσκεται, εκτός του αστικού αστού, το 2ο ΚΕΠΕΔΙΧ. Τα Πρακτορεία της Τράπεζας στεγάζονται στις αντίστοιχες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες των πόλεων όπου λειτουργούν. Εξυπηρετούν κυρίως εισπράξεις και πληρωμές του Ελληνικού Δημοσίου.

⁷ Ως «οργανωτική ικανότητα» ορίζεται «η ικανότητα και δυνατότητα ενός οργανισμού, προσδιοριζόμενη βάσει (1) των ανθρώπινων πόρων: αριθμός, ποιότητα, δεξιότητες και εμπειρία, (2) των φυσικών και υλικών πόρων: μηχανήματα, οικόπεδα, κτίρια, (3) των χρηματοοικονομικών πόρων: ταμειακά διαθέσιμα και πιστοληπτική ικανότητα, (4) των πόρων πληροφόρησης: δεξαμενή γνώσεων, βάσεις δεδομένων, και (5) των πνευματικών πόρων: δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, σχέδια, διπλώματα ευρεσιτεχνίας κ.λπ.». Πηγή: www.businessdictionary.com (ελεύθερη απόδοση από το αγγλικό πρωτότυπο).

Κεντρικό Κατάστημα επί της οδού Ελ. Βενιζέλου 21, Αθήνα.

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Ελ. Βενιζέλου
Αμερικής

ΧΑΛΑΝΔΡΙ
Νομισματοκοπείο
Μηχανογραφικό κέντρο
ΚΕΠΕΔΙΧ Αθηνών

ΚΕΠΕΔΙΧ
Θεσσαλονίκης

17 Υποκαταστήματα

2 Θυρίδες

32 Πρακτορεία

Κατά το έτος 2020, η Διεύθυνση Τεχνικής και Διοικητικής Υποστήριξης συνέχισε το πρόγραμμά της, με βραδύτερο ωστόσο ρυθμό λόγω της πανδημίας, για την εκπόνηση νέων μελετών, αλλά και την υλοποίηση των ήδη προγραμματισμένων έργων με στόχο τη βελτίωση:

- της ποιότητας του εργασιακού περιβάλλοντος και την προσαρμογή των χώρων στις νέες οργανωτικές δομές και απαιτήσεις, μέσω εκτεταμένων συντηρήσεων, αντικατάστασης εξοπλισμού και αναδιαρρυθμίσεων των χώρων των κτιρίων της Τράπεζας,
- του βαθμού ασφαλείας των κτιρίων και των εγκαταστάσεων, με τη λειτουργία εντός του νέου έτους του ενιαίου κέντρου λήψης σημάτων (ΚΛΣ) της Τράπεζας, μέσω του οποίου θα εποπτεύονται τα εγκατεστημένα στο δίκτυο συστήματα ασφαλείας (κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης – CCTV, σύστημα συναγερμού, πυρανίχνευση), καθώς και την εκτέλεση των έργων για την εγκατάσταση νέων συστημάτων ασφαλείας στα κτίρια επί της οδού Αμερικής 3 και στο Μηχανογραφικό Κέντρο στο Χαλάνδρι,
- της ενεργειακής και οικονομικής απόδοσης κατά τη λειτουργία των κτιρίων και των συνθηκών εργασίας του προσωπικού. Επίσης, με την εφαρμογή του σχεδίου ενεργειακής διαχείρισης στα στρατηγικής σημασίας κτίρια της Τράπεζας, επιτυγχάνεται και η προβολή του κοινωνικού χαρακτήρα της Τράπεζας.

Σε ό,τι αφορά τα ακίνητα ιδιοκτησίας της Τράπεζας τα οποία δεν χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών της (μη ιδιοχρησιμοποιούμενα), υλοποιείται σταδιακά το επιχειρησιακό σχέδιο της Τράπεζας για την αξιοποίησή τους, με γνώμονα την αποδοτικότερη διαχείρισή τους.

ΙΔΡΥΜΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ & ΑΞΙΩΝ (ΙΕΤΑ)

Νομισματικό Πρόγραμμα

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 ετών από την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης, η Τράπεζα της Ελλάδος στηρίζει έμπρακτα την προσπάθεια προβολής της σπουδαίας αυτής ιστορικής στιγμής. Αποτελεί τον χορηγό του Νομισματικού Προγράμματος της Επιτροπής “Ελλάδα 2021”, αναλαμβάνοντας να κατασκευάσει στο Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών τα συλλεκτικά αναμνηστικά νομίσματα για την επέτειο αυτή.

Η σειρά αυτή αποτελείται από ένα μετάλλιο-προπομπό, τέσσερα χρυσά, οκτώ αργυρά και δύο διμεταλλικά νομίσματα κοινού μετάλλου, είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα από τους καλλιτέχνες και τους τεχνικούς του Νομισματοκοπείου και φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα ξεχωριστό και σπάνιο κομμάτι της νομισματικής ιστορίας της χώρας μας.

Οι καλλιτέχνες του ΙΕΤΑ απεικόνισαν με μοναδική δεξιοτεχνία εμβληματικές μορφές από την ιστορία της χώρας, δημιουργώντας μικρού μεγέθους έργα τέχνης.

Η πρώτη ύλη για τα νομίσματα κοινού μετάλλου είναι ό,τι πιο σύγχρονο υπάρχει παγκοσμίως στον τομέα των κερμάτων κυκλοφορίας. Ο δακτύλιος από διάφανο πολυμερές υλικό προσδίδει στο κέρμα σημαντικές ιδιότητες εναντίον της παραχάραξης, αλλά και μοναδικό αισθητικό αποτέλεσμα.

Το υλικό αυτό χρησιμοποιήθηκε στο μετάλλιο-προπομπό που κυκλοφόρησε το έτος 2020, δίνοντας ένα δείγμα της υψηλής αισθητικής και τεχνικής αρτιότητας της σειράς που θα κυκλοφορούσε το 2021.

Τα πρώτα νομίσματα του ελληνικού κράτους (φοίνικας και δραχμή), δείγματα των οποίων υπήρχαν στο Μουσείο της Τράπεζας της Ελλάδος, ψηφιοποιήθηκαν ηλεκτρονικά στο ΙΕΤΑ και αποτέλεσαν τις οπίσθιες όψεις των δύο διμεταλλικών νομισμάτων για την επέτειο των 200 ετών.

Τα αργυρά νομίσματα του προγράμματος είναι αφιερωμένα στην εξέλιξη του χάρτη της χώρας και καθένα από αυτά εικονίζει μία κορυφαία προσωπικότητα κάθε περιοχής που εντάχθηκε στον εθνικό κορμό.

Τέσσερις σημαίες, χαρακτηριστικά ιστορικά σύμβολα του ελληνισμού, “κυματίζουν” στα χρυσά νομίσματα, που εκδίδονται σε εξαιρετικά περιορισμένο αριθμό.

Τα έσοδα από τις πωλήσεις των νομισμάτων αυτών θα αποτελέσουν βασικό χρηματοδοτικό πόρο της Επιτροπής “Ελλάδα 2021”.

Παράλληλα, συνεχίζεται κανονικά και το τακτικό Νομισματικό Πρόγραμμα της Τράπεζας, που υλοποιείται σε ετήσια βάση σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

- Το Φεβρουάριο του 2020 ολοκληρώθηκε ο πρώτος ετήσιος κύκλος υποβολής ισολογισμών και αποτελεσμάτων χρήσεως από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2682/3.6.2019. Ο δεύτερος κύκλος υποβολής στοιχείων για τα αποτελέσματα του 2019 ολοκληρώθηκε το Φεβρουάριο του 2021. Τα στοιχεία αυτά θα εμπλουτίσουν την ανάλυση της ελληνικής οικονομίας και θα επιτρέψουν μια λεπτομερέστερη αξιολόγηση των προοπτικών και κινδύνων που αντιμετωπίζει ο μη χρηματοπιστωτικός τομέας. Επίσης, θα είναι δυνατή η διαφοροποίηση της ανάλυσης ανάλογα με τον κλάδο, το μέγεθος και άλλα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων, και επομένως και η ανάπτυξη προτάσεων πολιτικής καλύτερα προσαρμοσμένων σε μικροοικονομικά δεδομένα. Επιπλέον, τα συλλεγόμενα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν από την Τράπεζα της Ελλάδος για την πιστοληπτική αξιολόγηση των επιχειρήσεων.
- Η Τράπεζα το Δεκέμβριο του 2020 υπέγραψε σύμβαση με άλλες Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες του Ευρωσυστήματος με αντικείμενο την από κοινού ανάπτυξη υποδείγματος για την πιστοληπτική αξιολόγηση δανείων που προσφέρονται ως ενέχυρο από τις εμπορικές τράπεζες για πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Το εν λόγω υπόδειγμα θα αρχίσει να χρησιμοποιείται από το Μάρτιο του 2023. Η ανάπτυξη του εργαλείου αυτού θα διευκολύνει την εφαρμογή των μέτρων νομισματικής πολιτικής, και, τελικά, την ομαλή διοχέτευση ρευστότητας στην οικονομία.
- Συνεχίστηκε η επεξεργασία και ο ποιοτικός έλεγχος των στοιχείων που υποβάλλονται από τις εμπορικές τράπεζες στο Αναλυτικό Μητρώο Δανείων (βάση δεδομένων Anacredit). Η Τράπεζα της Ελλάδος θα προχωρήσει από τις αρχές του 2021 στην παροχή συγκεντρωτικών στοιχείων στους χρήστες στατιστικών δεδομένων, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο σχετικό πλαίσιο του Ευρωσυστήματος.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας κρίθηκε η ψηφιακή ετοιμότητα και η ανθεκτικότητα του κάθε φορέα, ενώ αναδείχθηκε ακόμη πιο έντονα η αναγκαιότητα του ψηφιακού μετασχηματισμού. Η Τράπεζα της Ελλάδος, αξιοποιώντας τη διαθέσιμη τεχνολογία, τις υποδομές της και το άριστα καταρτισμένο προσωπικό της, ανταποκρίθηκε έγκαιρα, αποτελεσματικά και με ασφάλεια στις νέες συνθήκες και εκπλήρωσε το ρόλο της.

1. Ενίσχυση κυβερνοασφάλειας

Το 2020 υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις με στόχο την ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας από απειλές:

- Ενισχύθηκε η ασφάλεια των Συστημικών, Δικτυακών και Περιμετρικών Υποδομών, καθώς και των σταθμών εργασίας και των εξυπηρετητών της Τράπεζας.
- Διενεργήθηκαν:
 - ✓ Έλεγχοι αξιολογήσεων των διαδικασιών και μηχανισμών ασφάλειας (penetration tests) που εφαρμόζονται κατά την ανάπτυξη και λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων της Τράπεζας
 - ✓ Έλεγχοι ευπαθειών στα συστήματα ασφάλειας της Τράπεζας
 - ✓ Δοκιμές παρείσδυσης στην υπηρεσία απομακρυσμένης πρόσβασης (VPN).
- Επετεύχθη η έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών ασφάλειας με ενσωματωμένη τη δυνατότητα λήψης στοχευμένων πληροφοριών για επερχόμενες απειλές κατά της ασφάλειας των πληροφοριακών συστημάτων σε στρατηγικό, τεχνικό και λειτουργικό επίπεδο μέσω Συστήματος Κεντρικής Συλλογής, Παρακολούθησης και Επεξεργασίας Ημερολογίων των κρίσιμων υποδομών και πληροφοριακών συστημάτων της Τράπεζας.
- Αναπτύχθηκαν νέες Πολιτικές & Διαδικασίες και αναθεωρήθηκαν υφιστάμενες όπου υπήρχαν αποκλίσεις.
- Πραγματοποιήθηκε η ετήσια άσκηση αυτοαξιολόγησης για τον έλεγχο συμμόρφωσης των Κεντρικών Τραπεζών με τις Πολιτικές Ασφάλειας του ΕΣΚΤ.

- Συνεχίστηκε η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση όλου του προσωπικού της Τράπεζας σε θέματα ασφάλειας πληροφοριών αναφορικά με (α) τις κυβερνοεπιθέσεις, (β) τους κινδύνους ασφάλειας που ενέχει η απομακρυσμένη εργασία, (γ) τις τεχνικές αποφυγής αλίευσης προσωπικών και εταιρικών στοιχείων, (δ) τις τηλεδιασκέψεις με ασφάλεια κ.λπ.

2. Έργα εκσυγχρονισμού των συναλλαγών της Τράπεζας με το Ελληνικό Δημόσιο

Πραγματοποιήθηκαν έργα περαιτέρω εκσυγχρονισμού των συναλλαγών της Τράπεζας με το Ελληνικό Δημόσιο και συγκεκριμένα επεκτάθηκε η διενέργεια ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης των εντολών πληρωμής Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ΦΓΚ), ενώ εκσυγχρονίστηκε περαιτέρω το σύστημα ηλεκτρονικών συναλλαγών της Τράπεζας για τη διενέργεια πληρωμών και ταμειακών συναλλαγών με το Ελληνικό Δημόσιο.

3. Συμμετοχή σε έργα του Ελληνικού Δημοσίου

Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού του Ελληνικού Δημοσίου, ολοκληρώθηκε με επιτυχία η συμμετοχή της Τράπεζας, ως εξωτερικού φορέα διασύνδεσης, στην πιλοτική λειτουργία του Κεντρικού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων (Κ-ΣΗΔΕ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στις αρχές του 2021 αναμένεται η έναρξη της πιλοτικής λειτουργίας του συστήματος και εν συνεχεία της παραγωγικής λειτουργίας, στην οποία θα ενταχθούν σταδιακά οι φορείς του Ελληνικού Δημοσίου.

4. Έργα ψηφιακού μετασχηματισμού στην Τράπεζα

Η Τράπεζα κατά το 2020 συνέχισε τον εκσυγχρονισμό, την απλοποίηση και την ψηφιοποίηση διαδικασιών μέσω της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, στοχεύοντας στην αύξηση της διαφάνειας και τη μείωση του λειτουργικού κινδύνου.

ΔΡΑΣΕΙΣ FINTECH

Κόμβος Καινοτομίας

Στο πλαίσιο των εργασιών του Κόμβου Καινοτομίας της Τράπεζας της Ελλάδος, η ομάδα υποστήριξης του Κόμβου επεξεργάστηκε 36 νέα αιτήματα στη διάρκεια του 2020, αυξημένα κατά 50% σε σχέση με το πρώτο έτος λειτουργίας του (1.3.2019-31.12.2019), και ενημέρωσε τους ενδιαφερομένους σχετικά. Σε ορισμένες περιπτώσεις έλαβαν χώρα και τηλεδιασκέψεις για παρουσίαση καινοτόμων λύσεων και παροχή διευκρινίσεων. Το Μάιο του 2020 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Τράπεζας η απολογιστική έκθεση για τη λειτουργία του Κόμβου για το έτος 2019, με ανάλυση των αιτημάτων που δέχθηκε ο Κόμβος ως προς δύο βασικούς άξονες: του επιχειρηματικού τομέα του υποβάλλοντος και της τεχνολογίας που χρησιμοποιεί στη λύση του. Τα μέλη της ομάδας υποστήριξης του Κόμβου συμμετείχαν σε διάφορες δράσεις (συνέδρια, ημερίδες, συναντήσεις ομάδων εργασίας κ.λπ.) με έμφαση στην καινοτομία, όπου παρουσίασαν το πλαίσιο και τα συμπεράσματα από τη λειτουργία του Κόμβου και ανέδειξαν τα οφέλη στα οποία στοχεύει η Τράπεζα μέσω του συγκεκριμένου εργαλείου διευκόλυνσης της καινοτομίας.

Επίσης, τον Ιούνιο του 2020 ο Κόμβος παρέιχε συνδρομή στην κλαδική έρευνα της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τον τομέα FinTech.

Προστατευμένο Κανονιστικό Περιβάλλον – Regulatory Sandbox

Το β' τρίμηνο του 2020 η Τράπεζα έλαβε χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη δημιουργία ενός Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος (Regulatory Sandbox), το οποίο υλοποιεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος. Η διαδικασία υλοποίησης του έργου είναι σε εξέλιξη, ενώ η εκκίνηση της λειτουργίας του (υποδοχή αιτημάτων για δοκιμές) αναμένεται τον Απρίλιο του 2021.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, δημοσιεύοντας εκθέσεις, μελέτες και αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία, ενημερώνει τους πολίτες για τα ζητήματα της οικονομίας και παρέχει έγκυρη πληροφόρηση για θέματα οικονομικής και νομισματικής πολιτικής.

Έρευνα

1) Τράπεζα της Ελλάδος και Ευρωσύστημα

Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης οικονομικής έρευνας για θέματα που αφορούν την ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία, η Τράπεζα συμμετείχε στις ερευνητικές δραστηριότητες του Ευρωσυστήματος. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2020 ερευνητές της Τράπεζας συμμετείχαν:

- στην **Έρευνα για τα Οικονομικά και την Κατανάλωση των Νοικοκυριών** (Household Finance and Consumption Survey). Τα αποτελέσματα του τρίτου κύματος δημοσιεύθηκαν το Μάρτιο του 2020. Το τέταρτο κύμα έχει ήδη ξεκινήσει, αλλά η διενέργεια της σχετικής έρευνας πεδίου έχει αναβληθεί για το 2021 λόγω της πανδημίας,
- στο **Δίκτυο για τη Μικροοικονομική Ανάλυση του Μηχανισμού Προσδιορισμού των Τιμών** (Price Setting Micro Analysis Network –PRISMA), σκοπός του οποίου είναι να αναλύσει εις βάθος το μηχανισμό προσδιορισμού των τιμών στην ΕΕ και την αλληλεπίδρασή του με τη νομισματική πολιτική, χρησιμοποιώντας μικροδεδομένα τιμών,
- στην **ερευνητική αξιοποίηση των στοιχείων που προέκυψαν από την πιλοτική φάση της Έρευνας για τις Προσδοκίες των Νοικοκυριών** (Consumer Expectations Survey), στόχος της οποίας είναι, μέσω της διαδικτυακής συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, να συλλεχθούν δεδομένα σχετικά με τις προσδοκίες των νοικοκυριών για τον πληθωρισμό, τις τιμές των ακινήτων, τα εισοδήματά τους από εργασία, τις δαπάνες τους και την πρόσβασή τους σε τραπεζικές πιστώσεις.

2) Δημοσιεύθηκαν **οκτώ δοκίμια εργασίας** (Working Papers) και εκδόθηκαν δύο τεύχη του **Οικονομικού Δελτίου** της Τράπεζας της Ελλάδος.⁸

Σε αυτά διερευνάται σειρά οικονομικών θεμάτων, όπως, ενδεικτικά, οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας, οι προσδιοριστικοί παράγοντες των μισθολογικών διαφορών στην Ελλάδα, η σχετική σημασία κυκλικών και διαρθρωτικών παραγόντων στην πρόσφατη διόρθωση της ανισορροπίας του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και η σχέση των πιστοληπτικών αξιολογήσεων των κρατικών χρεογράφων με θεμελιώδη οικονομικά μεγέθη. Εξετάζονται επίσης ζητήματα που άπτονται του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της εποπτείας του, όπως η επίδραση των μη συμβατικών μέτρων πολιτικής του Ευρωσυστήματος στον τραπεζικό δανεισμό, η αλληλεπίδραση μεταξύ δημοσιονομικής ευρωστίας και μακροπροληπτικής πολιτικής, η επίδραση του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού στην κερδοφορία των ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων και οι δυνητικές συνέπειες μιας αύξησης της αβεβαιότητας λόγω της πανδημίας στα τραπεζικά κεφάλαια και τη χορήγηση τραπεζικών πιστώσεων.

3) Δημοσιεύθηκαν συνολικά **17 ερευνητικές εργασίες** στελεχών της Τράπεζας σε έγκριτα ακαδημαϊκά περιοδικά κατά το 2020, ενώ 4 δημοσιεύθηκαν ως δοκίμια εργασίας της ΕΚΤ ή άλλων διεθνών οργανισμών.

4) Συνεχίστηκε το πρόγραμμα **επιστημονικής συνεργασίας**, με την από κοινού **εκπόνηση μελετών** από **ερευνητές της Τράπεζας και ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της Ελλάδας και του εξωτερικού**, σε θέματα που αφορούν:

- τη σημασία των τιμών του πετρελαίου για την πρόβλεψη μακροοικονομικών δεικτών για την Ελλάδα και την ευρωζώνη,
- τη συμβολή της βιομηχανίας στην ελληνική οικονομία και
- τη θεωρητική διερεύνηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ της πολιτικής ισχύος και της ισχύος των δεσποζουσών επιχειρήσεων στην αγορά.

8 Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ereynitiki-drastiriotita/anazitisi?types=a3d718e7-e532-456b-90c2-f07519e87bb2&years=2020>, <https://www.bankofgreece.gr/Publications/oikodelt202007.pdf> και (το link για το δεύτερο τεύχος του 2019 θα προστεθεί όταν αναρτηθεί αντίστοιχα).

5) **Επικαιροποιήθηκαν, με τη βοήθεια ειδικών ακαδημαϊκών εμπειρογνομόνων, μακροοικονομικά υποδείγματα** που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της ελληνικής οικονομίας και για τις μακροοικονομικές προβλέψεις.

6) Από τις εκπαιδευτικού χαρακτήρα δράσεις που προγραμματίστηκαν για το 2020 (**σεμινάρια, διαλέξεις και ερευνητικά εργαστήρια** με ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό) με στόχο την ενημέρωση των οικονομολόγων της Τράπεζας και της ακαδημαϊκής κοινότητας σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στην έρευνα υλοποιήθηκε ένας μικρός αριθμός λόγω της πανδημίας.

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ

Κατά το 2020 η Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΔΧΣ) συνέχισε αδιάλειπτα το έργο της τόσο με την τακτική άσκηση των καθηκόντων της όσο και με την ανάληψη στοχευμένων πρωτοβουλιών.

Τακτικές εργασίες της ΔΧΣ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η ΔΧΣ κατά το έτος 2020 προέβη:

- στον εντοπισμό, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των συστημικών κινδύνων,
- στην επίβλεψη των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού και στην αξιολόγηση των συναφών υποδομών,
- στην άσκηση μακροπροληπτικής πολιτικής και στην υποστήριξη των εκτελεστικών οργάνων εποπτείας τόσο στην Τράπεζα της Ελλάδος όσο και κατά την εκπροσώπηση αυτής στο Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ
- στην περιοδική έκδοση της Έκθεσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η οποία εξετάζει τις εξελίξεις που αφορούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ελλάδα, αναλύοντας τους κινδύνους και την ανθεκτικότητα (α) του τραπεζικού, του ασφαλιστικού και των λοιπών τομέων του χρηματοπιστωτικού συστήματος και (β) των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Στοχευμένες δράσεις της ΔΧΣ

- **Πρόταση πολιτικής για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ)**

Εν όψει των κινδύνων που συνεπάγεται για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα το πρόβλημα του υψηλού αποθέματος μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) στα χαρτοφυλάκια των πιστωτικών ιδρυμάτων, η Διεύθυνση, με τη συμβολή διεθνών συμβουλευτικών εταιριών, εκπόνησε σχέδιο που έχει σκοπό να θεραπεύσει, σε επίπεδο συστήματος, το πρόβλημα της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά και της ποιότητας των κεφαλαίων τους. Το σχέδιο αυτό, το οποίο προβλέπει τη δημιουργία Εταιρίας Διαχείρισης Στοιχείων Ενεργητικού για την επίτευξη της συστημικής και εμπροσθοβαρούς μείωσης των ΜΕΔ, υποβλήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος στην Πολιτεία, προκειμένου να αξιολογηθεί ως προς τη σκοπιμότητα υιοθέτησής του παράλληλα με εργαλεία που ήδη έχουν χρησιμοποιηθεί και έχουν εν μέρει συμβάλει προς την κατεύθυνση αυτή. Επίσης τέθηκε υπόψη των πιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά και των ευρωπαϊκών θεσμών που καλούνται να διαχειριστούν το πρόβλημα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ειδικά μετά την έξαρση της πανδημίας.

- **Θέσπιση πλαισίου υποβολής στοιχείων για τα ακίνητα**

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για τη μακροπροληπτική πολιτική, η Διεύθυνση συνέβαλε στην υιοθέτηση της Σύστασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου σχετικά με την κάλυψη κενών στα στοιχεία που αφορούν ακίνητα (ΕΣΣΚ/2016/14), όπως έχει τροποποιηθεί με τη Σύσταση ΕΣΣΚ/2019/3, με την έκδοση σχετικής Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ 175/1/2020). Η Πράξη θεσπίζει την υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να υποβάλλουν στοιχεία και δείκτες για τα οικιστικά και εμπορικά ακίνητα, ΦΕΚ Β' 3561). Η τακτική παρακολούθηση αυτών των στοιχείων θα ενισχύσει τη δυνατότητα της Τράπεζας να εντοπίζει, σε επίπεδο συστήματος, κινδύνους για την αντιμετώπιση των οποίων προκρίνεται η άσκηση μακροπροληπτικής πολιτικής.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο, εκδόθηκε πλήθος Πράξεων Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) που ρυθμίζουν θέματα σχετικά, μεταξύ άλλων, με τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΙ), τη χορήγηση άδειας λειτουργίας σε ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων (microfinance), το πλαίσιο εξωτερικής ανάθεσης των λειτουργιών των εποπτευόμενων ιδρυμάτων, καθώς και την αξιολόγηση της απόκτησης ή της αύξησης ειδικής συμμετοχής σε ΠΙ σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA), τους συνδεδεμένους πελάτες, τον προσδιορισμό των λοιπών συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (LSIs) και του κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας αυτών, τα σχέδια χρηματοδότησης των ΠΙ κ.ά.

Στελέχη της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος (ΔΕΠΣ) συμμετείχαν στην άσκηση αξιολόγησης ευπαθειών (vulnerability analysis) που διεξήγαγε ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM) για τα σημαντικά ιδρύματα, ενώ αντίστοιχη άσκηση διενεργήθηκε από τη ΔΕΠΣ για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα.

Σημαντική ήταν η συνεισφορά στελεχών της ΔΕΠΣ στο πρόγραμμα εγγυοδοσίας του σχεδίου “Ηρακλής”, μέσω της συμμετοχής τους στις εργασίες της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 17 του ν. 4649/2019.

Στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας, το ετήσιο εποπτικό πρόγραμμα υλοποιήθηκε για τα σημαντικά ιδρύματα (SI) σε συνεργασία με τον SSM/JSTs (Joint Supervisory Teams), ενώ για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα από τα αρμόδια τμήματα της ΔΕΠΣ. Διενεργήθηκε η Εποπτική Διαδικασία Εξέτασης και Αξιολόγησης (SREP), με ιδιαίτερη έμφαση στην εταιρική διακυβέρνηση και στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, στο επιχειρηματικό μοντέλο, στη διαχείριση κινδύνων και στα σχέδια ανάκαμψης των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και στην αξιολόγηση των στρατηγικών για τη διαχείριση και τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και στην παρακολούθηση της υλοποίησης των σχετικών επιχειρησιακών στόχων.

Αξιολογήθηκε επίσης πλήθος αιτημάτων για εγκρίσεις ειδικών συμμετοχών από υποψήφιους επενδυτές σε ΠΙ. Στο κλάδο των μη τραπεζικών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, χορηγήθηκαν 3 νέες άδειες λειτουργίας Ανώνυμης Εταιρίας Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις και αξιολογήθηκαν αιτήματα απόκτησης/αύξησης ειδικής συμμετοχής.

Τέλος, διεξήχθησαν εξετάσεις για την πιστοποίηση καταλληλότητας στελεχών ΠΙ και ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και πιστοποιήθηκαν 2.808 και 2.473 άτομα αντίστοιχα. Στο πλαίσιο των επιτόπιων ελέγχων, οι υπάλληλοι της ΔΕΠΣ συμμετείχαν σε κλιμάκια ελέγχων της ΔΕΕΕ και του SSM.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Κατά τη διάρκεια του 2020 η Διεύθυνση Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών (ΔΕΕΕ), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, διενήργησε ελέγχους σε συστημικές και λιγότερο συστημικές τράπεζες, σε ιδρύματα πληρωμών και ηλεκτρονικού χρήματος και σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Υπό τις συνθήκες της πανδημίας, οι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν εξ αποστάσεως. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας πραγματοποιήθηκαν 11 συνολικά έλεγχοι, ενώ στο πλαίσιο της εποπτείας πρόληψης του Ξεπλύματος Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (ΞΧ/ΧΤ) πραγματοποιήθηκαν 2 θεματικοί και 2 ειδικοί έλεγχοι.

Από πλευράς θεσμικού πλαισίου, εκδόθηκαν οι εξής Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής:

- ΠΕΕ 172/1/29.5.2020 σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εξ αποστάσεως ηλεκτρονική ταυτοποίηση φυσικών προσώπων (digital onboarding).
- ΠΕΕ 172/2/29.5.2020 και ΠΕΕ 177/1/16.9.2020, που παρέχουν τη δυνατότητα στις εποπτευόμενες εταιρείες να αντλούν δεδομένα μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης.
- ΠΕΕ 178/1/2.10.2020 που τροποποίησε την ΠΕΕ 164/2/13.12.2019 αναφορικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις αδειοδότησης των ιδρυμάτων πληρωμών και των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος.

- ΠΕΕ 178/5/2.10.2020 αναφορικά με το πλαίσιο εξωτερικής ανάθεσης λειτουργιών
- ΠΕΕ 180/17.12.2020 για την υιοθέτηση κατευθυντήριων γραμμών της ΕΙΟΡΑ σχετικά με την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων από ασφαλιστικές επιχειρήσεις σε παρόχους υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους.

Στο πλαίσιο των εποπτικών αρμοδιοτήτων της ΔΕΕΕ, τα αρμόδια στελέχη της:

- εστίασαν στην αξιολόγηση των κινδύνων για τα συστήματα πληροφορικής λόγω της επίδρασης της πανδημίας, ειδικότερα όσον αφορά τους κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια των συστημάτων και τη συνέχεια των εργασιών, καθώς και την επίπτωση στο λειτουργικό κίνδυνο,
- επόπτευαν τα έργα που σχετίζονται με την αποτελεσματική εφαρμογή της 2ης Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών (ν. 4537/2018),
- αξιολόγησαν νέα αιτήματα αδειοδοτήσεων ή επέκτασης δραστηριοτήτων,
- επισκόπησαν το πλαίσιο δραστηριοποίησης στην Ελλάδα των ιδρυμάτων που έχουν αδειοδοτηθεί από άλλες ευρωπαϊκές αρχές (passporting) και
- αξιολόγησαν το επίπεδο συμμόρφωσης του συνόλου των εποπτευόμενων εταιρειών με το πλαίσιο πρόληψης ΞΧ/ΧΤ.

Επιπρόσθετα, κατόπιν σχετικής εισήγησης των στελεχών της Διεύθυνσης, η Τράπεζα της Ελλάδος υπέγραψε την Πολυμερή Συμφωνία που καθορίζει τους όρους ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την τήρηση του θεσμικού πλαισίου πρόληψης ΞΧ/ΧΤ και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Αναφορικά με τα πιστωτικά ιδρύματα υπό ειδική εκκαθάριση, συνεχίστηκαν οι εργασίες διαχείρισης της εκκαθαριστικής περιουσίας. Ολοκληρώθηκε η πρώτη εκποίηση χαρτοφυλακίου ανεξασφάλιστων δανείων λιανικής τραπεζικής. Όσον αφορά την εποπτεία των ασφαλιστικών εκκαθαρίσεων, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην εξασφάλιση της συνέχειας των πληρωμών αποζημιώσεων στους δικαιούχους ασφαλισματος. Προς τούτο, η αρμόδια επιτροπή (ΕΠΑΘ) έλαβε πληθώρα αποφάσεων για την καθοδήγηση των ασφαλιστικών εκκαθαρίσεων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και δυνάμει αυτών επιταχύνθηκε η αναγκαία ρευστοποίηση της εκκαθαριστικής περιουσίας.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Στον τομέα θεσμικού πλαισίου, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΔΕΙΑ), εκδόθηκαν οι εξής Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος:

- ΠΕΕ 169/1/29.4.2020 (ΦΕΚ Β 1878) “Επαγγελματική εκπαίδευση για τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών προϊόντων”, κατ’ εφαρμογήν της παρ. 4 του άρθρου 20 του Ν.4583/2018
- ΠΕΕ 170/1/15.5.2020 “Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 60/12.2.2016 ‘Υιοθέτηση κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) σχετικά με το σύστημα διακυβέρνησης (ΕΙΟΡΑ-BoS-14-253/28.1.2015)’”
- ΠΕΕ 180/3/17.12.2020 “Υιοθέτηση κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) σχετικά με την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων σε παρόχους υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (ΕΙΟΡΑ-BoS-20-002)”

Στον τομέα της εποπτείας, η ΔΕΙΑ ανέλαβε σειρά πρωτοβουλιών με σκοπό τη σφαιρική κατανόηση των ιδιαίτερων συνθηκών που διαμορφώνονται στην ασφαλιστική αγορά λόγω της πανδημίας COVID-19, καθώς και την παρακολούθηση και εκτίμηση των επιπτώσεων στη χρηματοοικονομική κατάσταση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Ειδι-

κότερα, κατέστησε υποχρεωτική την υποβολή νέων ποσοτικών στοιχείων και ποιοτικών αξιολογήσεων και εντατικοποίησε τη διμερή επικοινωνία με τις διοικήσεις και τα στελέχη των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ΔΕΙΑ συνέβαλε στο έργο της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) και συντόνισε τις δράσεις με τις αντίστοιχες των άλλων εθνικών εποπτικών αρχών. Κύριο μέλημα, υπό τις συνθήκες της πανδημίας, ήταν η παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατάστασης ώστε, με γνώμονα τη σύγκλιση και εναρμόνιση, να είναι ανά πάσα στιγμή δυνατή η λήψη μέτρων για την ομαλή λειτουργία της αγοράς και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, δόθηκε στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις παράταση της προθεσμίας δημοσίευσης και υποβολής των ετήσιων στοιχείων, αξιολογήθηκε η κατάσταση ρευστότητας του ασφαλιστικού κλάδου, δόθηκαν συμβουλές προς τους καταναλωτές ασφαλιστικών προϊόντων και εκδόθηκαν συστάσεις προς τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ώστε να επανεξετάσουν την πολιτική τους για τη διανομή μερισμάτων και την καταβολή μεταβλητών αμοιβών προς τα στελέχη τους.

Το 2020, εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων για την ανάσχεση της πανδημίας, πραγματοποιήθηκαν 4 εξεταστικές περίοδοι, από τις 8 προγραμματισθείσες, για την πιστοποίηση επαγγελματικών γνώσεων για τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών προϊόντων, στις οποίες προσήλθαν 4.784 υποψήφιοι.

Επίσης, με βάση το νέο σύστημα του άρθρου 5 της ΠΕΕ 169/1/2020, αξιολογήθηκαν 32 νέα σεμινάρια επαγγελματικής εκπαίδευσης για τη δραστηριότητα διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων και έγινε επισκόπηση 34 σεμιναρίων προηγούμενων ετών προς επανάληψη το 2021.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Το έτος 2020 η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης:

- υλοποίησε το ετήσιο πρόγραμμα επιθεωρήσεων, καθώς και τα έκτακτα έργα που της ανατέθηκαν, προσαρμόζοντας την προσέγγισή της προκειμένου να ανταποκριθεί στις συνθήκες που επέβαλε η πανδημία COVID-19,
- συνέχισε την υλοποίηση των σχεδίων δράσης που προέκυψαν βάσει του προγράμματος διασφάλισης και βελτίωσης ποιότητας που εφαρμόζει,
- ενέτεινε τις ενέργειες που αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση των διαδικασιών επιθεώρησης με ενσωμάτωση και χρήση σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων (ψηφιακός μετασχηματισμός),
- μερίμνησε για την εκπαίδευση του προσωπικού της με σκοπό τη διαρκή ανάπτυξη των ικανοτήτων του, αλλά και την απόκτηση και διατήρηση επαγγελματικών πιστοποιήσεων,
- συμμετείχε ως ανεξάρτητο μέλος στις εργασίες των διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας της Τράπεζας και συνεργάστηκε με διάφορες υπηρεσιακές μονάδες, συμπεριλαμβανομένων και μονάδων του δικτύου της Τράπεζας, στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου,
- συμμετείχε στις εργασίες της Επιτροπής Εσωτερικών Επιθεωρητών του Ευρωσυστήματος/Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών/Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, της οποίας είναι μέλος, και
- συνεργάστηκε, οσάκις απαιτήθηκε, με τους εξωτερικούς ελεγκτές της Τράπεζας, ανταλλάσσοντας πληροφόρηση, συντονίζοντας τις εργασίες και συμβάλλοντας στην εμπέδωση κλίματος συνεργασίας.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων (ΔΧΔ) για τη διαχείριση των διαθεσίμων της Τράπεζας, συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για τον περιορισμό της μείωσης των εσόδων της Τράπεζας,

λόγω των ιδιαίτερα χαμηλών ή και αρνητικών επιτοκίων που επικρατούν στις διεθνείς αγορές. Επίσης εντάθηκαν οι προσπάθειες για την ενσωμάτωση κριτηρίων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή στη διαχείριση των διαθεσίμων. Στελέχη της Τράπεζας συμμετείχαν ενεργά σε επιτροπές και ομάδες εργασίας του Ευρωσυστήματος και διεθνών οργανισμών (π.χ. NGFS, BIS) με στόχο τη διαμόρφωση ενδεδειγμένων επενδυτικών στρατηγικών και τη δημιουργία και αξιοποίηση επενδυτικών εργαλείων.

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της ΔΧΔ για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, η Τράπεζα υλοποίησε τις σχετικές αποφάσεις της ΕΚΤ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας στο μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και κατ' επέκταση για την τόνωση της οικονομίας. Ειδικότερα, συμμετείχε στην εκτέλεση του έκτακτου προγράμματος αγορών τίτλων λόγω πανδημίας (PEPP), στη διενέργεια των στοχευμένων και πρόσθετων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και στη διεύρυνση των αποδεκτών εξασφαλίσεων για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής. Η αποτελεσματική υλοποίηση των ανωτέρω συνετέλεσε μεταξύ άλλων στη σημαντική υποχώρηση των αποδόσεων των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και στη διατήρηση ομαλών συνθηκών ρευστότητας για το ελληνικό πιστωτικό σύστημα.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Συστήματα Πληρωμών

Το 2020 ο συνολικός αριθμός των συναλλαγών που διακανονίστηκαν μέσω της ελληνικής συνιστώσας του συστήματος μεγάλων πληρωμών TARGET2 (TARGET2-GR) αυξήθηκε σε 10,7% σε σχέση με το 2019 και σε όρους αξίας σημείωσε μικρή μείωση κατά 0,3%.

Οι εγχώριες πληρωμές αποτελούν το 27,8% του συνολικού όγκου και το 59,5% της συνολικής αξίας.

Σημαντική εξέλιξη εντός του 2020 αποτέλεσε η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ να εντάξει στην περίμετρο του Συστήματος Άμεσων Πληρωμών TIPS (TARGET2 Instant Payment Settlement) τα επικουρικά συστήματα, στα οποία συγκαταλέγεται και το σύστημα πληρωμών λιανικής ΔΙΑΣ (Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε.). Προβλέπεται πλέον πρόσβαση όλων των τραπεζών και λοιπών παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που συμμετέχουν στο TARGET2 σε λογαριασμό ρευστότητας κεντρικής τράπεζας TIPS (είτε απευθείας είτε έμμεσα) και επίσης η υποχρεωτική χρήση λογαριασμών TIPS για όλα τα επικουρικά συστήματα που προσφέρουν υπηρεσίες άμεσων πληρωμών. Οι αποφάσεις αυτές συμβάλλουν στην πανευρωπαϊκή προσβασιμότητα στις άμεσες πληρωμές και εντάσσονται στις δράσεις για την ανάδειξη του TIPS σε κεντρικό μέσο πληρωμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα και με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική Πληρωμών Λιανικής που ανακοινώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Σεπτέμβριο 2020. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει δρομολογήσει επιχειρησιακά την εφαρμογή των εν λόγω αποφάσεων στο επίπεδο του TARGET2-GR μέσω του συστήματος ΔΙΑΣ.

Συστήματα διαπραγμάτευσης και διακανονισμού τίτλων

Το 2020 σημειώθηκε αύξηση στις εκδόσεις του Ελληνικού Δημοσίου που διακανονίστηκαν μέσω του συστήματος Άυλων Τίτλων (BOGS), καθώς το Ελληνικό Δημόσιο στην πρωτογενή αγορά, εκτός από τις καθιερωμένες μηνιαίες εκδόσεις εντόκων γραμματίων, προχώρησε στην έκδοση νέων ομολόγων διάρκειας 7, 10, 15 και 30 ετών και σε επανέκδοση (re-opening) ενός εξ αυτών (10ετούς), αυξάνοντας τον κύκλο εργασιών του BOGS σε διακανονισθείσα ονομαστική αξία κατά περίπου 17 δισεκ. ευρώ σε σχέση με το 2019. Η συνολική αξία των συναλλαγών σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου που διακανονίστηκαν δευτερογενώς στο BOGS αυξήθηκε κατά 21% έναντι του 2019.

Αυξημένη ήταν επίσης το 2020 η δραστηριότητα των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ), με αποτέλεσμα η αξία συναλλαγών επί ελληνικών ομολόγων να καταγράψει ιστορικά υψηλά το έτος 2010. Ειδικότερα, η αξία συναλλαγών στην ΗΔΑΤ εμφάνισε αύξηση 172% έναντι του 2019. Το σύστημα της ΗΔΑΤ ανταποκρίθηκε πλήρως στην αυξημένη ροή προσφορών και εντολών των Βασικών Διαπραγματευτών στη διάρκεια του έτους, αλλά και στις προσαρμογές που απαιτήθηκαν λόγω των διαδικασιών μεταφοράς των δραστηριοτήτων των εξ αποστάσεως μελών από το Ηνωμένο Βασίλειο σε χώρες εντός της ΕΕ στα τέλη του έτους εξαιτίας του Brexit.

3. ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Το 2020, λόγω της πανδημίας Covid-19, αναδείχθηκε ακόμη περισσότερο η σημασία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και των δράσεων που οι φορείς κλήθηκαν να πραγματοποιήσουν προκειμένου να μετριαστούν οι επιπτώσεις της πανδημίας σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Αδιαμφισβήτητα, η προστασία της υγείας και της ασφάλειας του ανθρώπινου δυναμικού αναδείχθηκε ως πρωταρχικός στόχος. Η Τράπεζα της Ελλάδος, έχοντας συναίσθηση του σημαντικού της ρόλου, λειτούργησε με σεβασμό προς τους εργαζομένους, το περιβάλλον και την κοινωνία.

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Η Τράπεζα της Ελλάδος σέβεται και προασπίζει τη διαφορετικότητα των εργαζομένων της ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων ή οποιασδήποτε άλλης διακρίσεως, προωθεί την ισότητα στη μεταχείριση και την αξιοκρατική εξέλιξη του προσωπικού, δίνοντας ίσες ευκαιρίες εξέλιξης σε άνδρες και γυναίκες και εφαρμόζοντας ενιαία μισθολογική πολιτική ανεξαρτήτως φύλου σε όλες τις κατηγορίες εργαζομένων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος:

- α) Στηρίζει τη διαρκή επιμόρφωση του προσωπικού της, με σκοπό τη διεύρυνση των γνώσεων και την ανάπτυξη των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων του, μέσω της συμμετοχής του σε σεμινάρια και συνέδρια τα οποία πραγματοποιούνται στο εσωτερικό και το εξωτερικό.
- β) Εξασφαλίζει τις απαραίτητες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει συνάψει σύμβαση με Εταιρία Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ), η οποία αναλαμβάνει την υποχρέωση παροχής των υπηρεσιών Ιατρού Εργασίας και Τεχνικού Ασφάλειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Το ΙΕΤΑ, για την υλοποίηση της πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας, έχει αναπτύξει και εφαρμόζει το Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας κατά OHSAS 18001:2007 και ΕΛΟΤ: 2008.

- γ) Εφαρμόζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής διακρίσεων, όπως προβλέπεται ρητώς στον Κώδικα Δεοντολογίας.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Η πανδημία αποτέλεσε ένα ακραίο γεγονός που προκάλεσε σημαντικές αλλαγές στον τρόπο εργασίας, καθώς και αύξηση των κινδύνων που διαχειρίζονται οι οργανισμοί και δη η Τράπεζα της Ελλάδος. Ειδικότερα, οι λειτουργικοί κίνδυνοι και η επιχειρησιακή συνέχεια αφορούν κινδύνους που σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό, τις εγκαταστάσεις, τα πληροφοριακά συστήματα, τους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών και τις εφοδιαστικές αλυσίδες του οργανισμού.

Από τη στιγμή που εμφανίστηκαν στη χώρα κρούσματα του κορωνοϊού η Διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος συνέστησε Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων με σκοπό την παροχή οδηγιών και τη λήψη μέτρων για την αναχαίτιση της διασποράς του ιού, την προστασία της υγείας των εργαζομένων στην Τράπεζα και τη διασφάλιση της απρόσκοπτης ροής των εργασιών.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Τράπεζας υλοποίησαν εγκαίρως όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την προστασία των εργαζομένων και την εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας και εξασφάλισαν την επάρκεια σε όλα τα είδη ατομικής προστασίας αλλά και του απαραίτητου εξοπλισμού για την εξ αποστάσεως εργασία, αποδεικνύοντας την ετοιμότητα του οργανισμού για την αποτελεσματική ανταπόκρισή του σε απρόβλεπτες καταστάσεις.

Λήψη μέτρων για την υγεία, την ασφάλεια, την εκπαίδευση και την επιχειρησιακή συνέχεια

Η Διοίκηση, σε συνεννόηση με τον Ιατρό Σύμβουλο της Τράπεζας και ακολουθώντας τις οδηγίες του Ελληνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας, έλαβε μια σειρά μέτρων ως ακολούθως:

- Διανεμήθηκε στο προσωπικό, μέσω διαφόρων διαύλων επικοινωνίας, ενημερωτικό υλικό σχετικά με τη νόσο Covid-19 (ορισμοί-γενικές έννοιες), τα συμπτώματά της και τις ενδεχόμενες προφυλάξεις για την αποφυγή της μετάδοσης του κορωνοϊού.
- Εκδόθηκαν οδηγίες για την περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων της λοίμωξης σε υπαλλήλους της Τράπεζας και για την εφαρμογή των μέτρων τήρησης αποστάσεων μεταξύ των υπαλλήλων στους χώρους εργασίας, με αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων χώρων και θέσεων εργασίας.
- Καθιερώθηκε ως υποχρεωτική η χρήση μάσκας προστασίας από όλο το προσωπικό, αλλά και από τους εξωτερικούς συνεργάτες και επισκέπτες σε όλους τους χώρους της Τράπεζας.
- Ελήφθησαν ειδικά μέτρα προστασίας για τους υπαλλήλους που λόγω της φύσης της εργασίας τους έχουν επαφή με το κοινό, όπως και για τους υπαλλήλους των καταστημάτων του δικτύου.
- Πραγματοποιήθηκαν τεστ Covid-19 στους εργαζόμενους στην Τράπεζα.
- Πραγματοποιήθηκαν τακτικές, και εντεινόμενες ανά διαστήματα, απολυμάνσεις όλων των χώρων των κτιριακών εγκαταστάσεων της Τράπεζας ανά την επικράτεια, προμήθεια και παροχή μέσων προστασίας στους εργαζόμενους (αντισηπτικό, μάσκες, γάντια), προμήθεια και εγκατάσταση σταθερών θερμικών καμερών (θερμομέτρησης) στις εισόδους των κτιριακών εγκαταστάσεων του Λεκανοπεδίου Αττικής, των κτιρίων της Θεσσαλονίκης, και θερμικών καμερών χειρός στο λοιπό δίκτυο της Τράπεζας.
- Χορηγήθηκαν στο προσωπικό ειδικές κατηγορίες αδειών: ειδική αναρρωτική άδεια για την προστασία των ευπαθών ομάδων, άδεια ειδικού σκοπού για την εφαρμογή των μέτρων διευκόλυνσης των γονέων μετά την αναστολή λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων.

Σε κάθε περίπτωση η Τράπεζα, θέτοντας πάντοτε ως πρώτη προτεραιότητα την υγεία του προσωπικού, τονίζει συνεχώς ότι ο περιορισμός της διάδοσης της νόσου είναι θέμα ατομικής και συλλογικής ευθύνης, συνιστώντας σε όλους να ακολουθούν πιστά τις οδηγίες του ΕΟΔΥ και της Τράπεζας. Παράλληλα, παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με τη διάδοση της νόσου και προβαίνει σε διαρκή επαναξιολόγηση των συνθηκών, ώστε να είναι σε θέση να αναπροσαρμόζει τα μέτρα εφόσον χρειαστεί.

Λειτουργία της Τράπεζας

- Ανεστάλησαν μέχρι νεότερας οι υπηρεσιακές μετακινήσεις, η διοργάνωση εκδηλώσεων, οι επισκέψεις στις εγκαταστάσεις της τράπεζας (Μουσείο, Βιβλιοθήκη, Ιστορικό Αρχείο) και περιορίστηκαν οι μεμονωμένες επισκέψεις στις απολύτως απαραίτητες, τηρώντας πάντοτε τα προβλεπόμενα μέτρα.
- Καθιερώθηκε η εξ αποστάσεως εργασία σε ποσοστό της δύναμης του προσωπικού που υπερβαίνει το ποσοστό που επέβαλλαν οι σχετικές ΚΥΑ, ενώ παρασχέθηκε όλος ο κατάλληλος εξοπλισμός στο προσωπικό της Τράπεζας για την πραγματοποίησή της.
- Καθιερώθηκε η τηλεδιάσκεψη ως τρόπος επικοινωνίας για τη διεξαγωγή υπηρεσιακών συναντήσεων είτε εσωτερικά στην Τράπεζα είτε με φορείς στο εξωτερικό (επιτροπές Ευρωσυστήματος, ομάδες εργασίας της ΕΚΤ, του SSM, της FATF, της ΕΒΑ κ.λπ.), αλλά και επιμορφωτικών δραστηριοτήτων (σεμινάρια, συνέδρια κ.λπ.).

Ειδικότερα, επιτράπη η συμμετοχή μόνο σε εξ αποστάσεως επιμορφωτικές δραστηριότητες στο εσωτερικό ή το εξωτερικό. Πιο συγκεκριμένα, το 2020 διεξήχθη εκπαίδευση σε υπαλλήλους για θέματα: GDPR (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων), κώδικα δεοντολογίας, τραπεζικά και χρηματοοικονομικά, πληροφορικής, ανάπτυξης ικανοτήτων, ενώ 177 υπάλληλοι συμμετείχαν σε σεμινάρια του Ευρωσυστήματος ποικίλης θεματολογίας. Επίσης 39

άτομα παρακολούθησαν σεμινάριο για θέματα Φερεγγυότητας II, το οποίο διοργάνωσε με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω του Reform Support Programme η ΕΙΟΠΑ σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- Από το ξέσπασμα της πανδημίας (α' τρίμηνο 2020), στελέχη της Τράπεζας συμμετέχουν σε τακτικές τηλεδιασκέψεις του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ)/Εθνικών Εποπτικών Αρχών με σκοπό την μεταξύ τους ανταλλαγή πληροφόρησης και εμπειριών σχετικά με την πανδημία και την αντιμετώπισή της. Τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων ενημερώνονται για το αποτέλεσμα των εν λόγω τηλεδιασκέψεων.
- Υπό το φως της αποκτηθείσας εμπειρίας από την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την πανδημία, έγινε αναθεώρηση του Πλαισίου Επιχειρησιακής Συνέχειας που διέπει την εκπόνηση/επικαιροποίηση των σχεδίων επιχειρησιακής συνέχειας των διαφόρων επιχειρησιακών περιοχών της Τράπεζας.

Τραπεζογραμμάτια και κέρματα

- Ο εφοδιασμός των πιστωτικών ιδρυμάτων με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ και οι χρηματαποστολές συνεχίστηκαν απρόσκοπτα.
- Η επεξεργασία των τραπεζογραμμάτων πραγματοποιήθηκε με το αναγκαίο προσωπικό για την επίτευξη επαρκούς επιπέδου παραγωγικότητας. Επίσης, ξεκίνησαν το Νοέμβριο του 2020 και θα ολοκληρωθούν το 2021 οι διαδικασίες προμήθειας και εγκατάστασης νέων μηχανικών συστημάτων επεξεργασίας χρηματικού (στα ΚΕΠΕ-ΔΙΧ Αθηνών και Θεσσαλονίκης και σε 8 Υποκαταστήματα).
- Για τις ταμειακές υπηρεσίες προς το κοινό υιοθετήθηκε η εξυπηρέτηση υποχρεωτικά κατόπιν ραντεβού. Παρά τις αντίξοες συνθήκες ολοκληρώθηκε επιτυχώς η διάθεση στους συλλέκτες εσωτερικού-εξωτερικού των 15 νομισματικών προϊόντων του Υπουργείου Οικονομικών.

ΙΕΤΑ

Η πανδημία Covid-19, όπως σε κάθε παραγωγική και οικονομική δραστηριότητα, επηρέασε την ομαλή ροή της παραγωγής στο ΙΕΤΑ, δεδομένου ότι απαιτείται η φυσική παρουσία των εργαζομένων καθώς και η συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες, ήτοι προμηθευτές, εργολάβους, συντηρητές μηχανών κ.λπ. Εντούτοις, τηρώντας όλα τα μέτρα ασφαλείας (τηλεργασία για το διοικητικό προσωπικό, συστηματικά τεστ ανίχνευσης του ιού, χρήση ατομικών μέτρων προστασίας, κυλιόμενο ωράριο για αποφυγή συνωστισμού κ.λπ.), το εκτυπωτικό εργοστάσιο της Τράπεζας ανταποκρίθηκε πλήρως στις συμβατικές του υποχρεώσεις προς τρίτους, οι οποίες περιλαμβάνουν την παραγωγή τραπεζογραμμάτων, κερμάτων, συλλεκτικών νομισμάτων και προϊόντων ασφαλείας.

Διόδευση κεφαλαίων για τα νέα κοινωνικά επιδόματα

Κατά τη διάρκεια του 2020 αναπτύχθηκαν κατάλληλες υποδομές στην Τράπεζα της Ελλάδος για την υλοποίηση του εθνικού σχεδιασμού της κεντροποιημένης παρακολούθησης και διαχείρισης του δημόσιου χρήματος, σύμφωνα με τις επιταγές της νέας σχετικής νομοθεσίας. Μέσω των τραπεζικών λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος, δηλαδή αυτών της Κεντρικής Διοίκησης και των λοιπών δημόσιων φορέων, και οι οποίοι συγκροτούν το Σύστημα Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου, διακινείται πλέον το σύνολο σχεδόν των κεφαλαίων του Δημοσίου που αφορούν την τροφοδότηση και εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Πέρα από την ήδη δρομολογηθείσα αναβάθμιση των εσωτερικών συστημάτων από τις αρχές του 2020, οι έκτακτες συνθήκες της πανδημίας κατέστησαν επιτακτικότερη την ανάγκη όπως όλες πλέον οι συναλλαγές με τους δημόσιους φορείς ανά την επικράτεια συγχρονιστούν με τη γενικότερη τάση εγκατάλειψης των έγχαρτων μέσων υπέρ των ηλεκτρονικών πληρωμών, επιταχύνοντας τα βήματα ψηφιακού μετασχηματισμού. Στο πλαίσιο αυτό, επεκτάθηκε η χρήση εφαρμογών τύπου "Portal" για το σύνολο της διόδευσης των κοινωνικών επιδομάτων προς εργαζόμενους και επιχειρήσεις, με στόχο την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19. Με τη συνεχιζόμενη αυτή κοινή προσπάθεια, η οποία εξελίσσεται διαρκώς, κατέστη εφικτή η έγκαιρη και αποτελεσματική διόδευση ιδιαίτερα μεγάλου όγκου έκτακτων πληρωμών προς πληττόμενες ομάδες της χώρας, εξαιρετικά κρίσιμη στην παρούσα συγκυρία, τόσο από οικονομικής όσο και κοινωνικής απόψεως.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αναφορικά με το περιβάλλον, η Τράπεζα της Ελλάδος σχεδιάζει και υιοθετεί δράσεις με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος και την ορθολογική χρήση των απαραίτητων για τη λειτουργία της πόρων. Παράλληλοι στόχοι παραμένουν ωστόσο η συμβολή στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η υποστήριξη της μετάβασης από το γραμμικό οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης σε αυτό της κυκλικής οικονομίας.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα προχώρησε και προχωρά σε δράσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων της, στην επιλογή περιβαλλοντικά φιλικών προμηθειών, στην ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού δυναμικού της και την περιβαλλοντική διαχείριση των εργασιών της (ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών/αναλωσίμων και παλαιού εξοπλισμού).

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την αποδοτικότερη ενεργειακή διαχείριση και λειτουργία των στρατηγικής σημασίας κτιρίων της Τράπεζας, εκπονήθηκε σχετικό σχέδιο από τη Διεύθυνση Τεχνικής και Διοικητικής Υποστήριξης (ΔΤΔΥ), το οποίο και εφαρμόζεται με μία σειρά δράσεων έως σήμερα.

Επίσης, το πρώτο εξάμηνο του έτους 2020 ολοκληρώθηκε η καταγραφή και εισαγωγή των στοιχείων όλων των κλιματιστικών συσκευών των κτιρίων του δικτύου της Τράπεζας στο υποσύστημα καταγραφής και παρακολούθησης εξοπλισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος (ΥΠΕΝ), Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας. Οι σχετικοί Κανονισμοί (ΕΕ) 517/2014 και (ΕΚ) 1005/2009 περιλαμβάνουν κάθε εξοπλισμό που περιέχει φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου ή/και ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

Επιπλέον, συνεχίζεται η αντικατάσταση των παλαιού τύπου λαμπτήρων των φωτιστικών στα κτίρια της Τράπεζας με άλλους, τύπου LED, καθώς και η αντικατάσταση των παρωχημένης τεχνολογίας κλιματιστικών συσκευών με νέες ενεργειακά αποδοτικότερες, συμβάλλοντας στην περαιτέρω εξοικονόμηση ενέργειας καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Συνεχίζεται επίσης η αντικατάσταση του στόλου των αυτοκινήτων της Τράπεζας με νέα υβριδικής τεχνολογίας και με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης το 2021.

Μελετάται τέλος η ένταξη των στρατηγικής σημασίας κτιρίων της Τράπεζας σε Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

Όσον αφορά το Ίδρυμα Εκτίπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ), η περιβαλλοντική του πολιτική υλοποιείται μέσω της εφαρμογής ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ISO 14001:2015.

ΚΛΙΜΑ

Α) Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ)

Από τους 17 στόχους που έχει θέσει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεχίζει να επενδύει στο Στόχο 13, που αναφέρεται στη δράση για το κλίμα, συμβάλλοντας παράλληλα μέσω της δράσης αυτής και στην υλοποίηση των Στόχων 4 (Ποιοτική εκπαίδευση), 11 (Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες), 15 (Ζωή στη στεριά) και 17 (Συνεργασία για τους στόχους).

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι από τις πρώτες κεντρικές τράπεζες που ασχολήθηκαν ενεργά με το θέμα της κλιματικής αλλαγής, συστήνοντας το 2009 την Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ). Οι μελέτες της ΕΜΕΚΑ έχουν δείξει ότι η κλιματική αλλαγή πρέπει να αποτελεί βασικό και οριζόντιο κριτήριο στη χάραξη της πολιτικής, καθώς επηρεάζει όλους σχεδόν τους τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Όπως κατά την τελευταία δεκαετία, έτσι και στη διάρκεια του 2020 κύριοι άξονες δραστηριότητας της ΕΜΕΚΑ ήταν η επιστημονική έρευνα για την παραγωγή εργαλείων διαμόρφωσης αποφάσεων και δράσεων, και η δικτύωση με εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς για κοινή δράση για το κλίμα και τη βιωσιμότητα, προσαρμόζοντας στη φάση αυτή το σύνολο των δραστηριοτήτων της στους περιορισμούς (αναβολές δράσεων, συναντήσεων, χρόνος προσαρμογής στις νέες συνθήκες), αλλά και τις δυνατότητες (απρόσκοπτη συμμετοχή σε διασκέψεις, με ταυτόχρονο εκμηδενισμό του σχετικού κόστους, κ.λπ.), όπως αυτές προκύπτουν από την εφαρμογή των παγκόσμιων μέτρων για την πανδημία της νόσου του κορωνοϊού (Covid-19).

Κατά το 2020 οι σημαντικότερες δράσεις στις οποίες συμμετείχε η ΕΜΕΚΑ ήταν:

Ελληνική πρωτοβουλία για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην πολιτιστική και φυσική κληρονομιά.

Σε συνέχεια της διεθνούς επιστημονικής διάσκεψης “Climate Change Impacts on Cultural Heritage: Facing the Challenge”, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το 2019, η ΕΜΕΚΑ συμμετέχει στην κοινή πρωτοβουλία της ελληνικής κυβέρνησης, του WMO και της UNESCO με τίτλο “Addressing climate change impacts on cultural and natural heritage”.

Πρόγραμμα LIFE-IP AdaptInGreece: Boosting the implementation of adaptation policy across Greece (2019-2026).

Στο εθνικής διάστασης πρόγραμμα που έχει στόχο την ενίσχυση της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή – ΕΣΠΚΑ (το σχέδιο της ΕΣΠΚΑ συντάχθηκε από την ΕΜΕΚΑ, τέθηκε σε διαβούλευση και κατέστη νόμος – 4414/2016, άρθρα 42-45), με συντονιστή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συμμετέχει η Τράπεζα μέσω της ΕΜΕΚΑ μαζί με 17 ακόμη στρατηγικούς εταίρους από την κεντρική διοίκηση, την τοπική αυτοδιοίκηση και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε συνεργασία με το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (ΜΓΦΙ).

Η ΕΜΕΚΑ, στο πλαίσιο μνημονίου συνεργασίας με το ΜΓΦΙ, συμμετέχει στο σχεδιασμό και την προετοιμασία του νέου εκπαιδευτικού προγράμματος του Μουσείου για την κλιματική αλλαγή. Στόχος της συνεργασίας είναι η προετοιμασία υλικού, βασισμένου στην έρευνα που διεξάγει η Τράπεζα για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, το οποίο θα αποτελέσει βάση για τη δημιουργία των σχετικών εκπαιδευτικών και ενημερωτικών προγραμμάτων που σχεδιάζει το Μουσείο.

Διεθνή δίκτυα και συνέργειες με εθνικούς φορείς

- Network for Greening the Financial System (NGFS)
- United Nations Environment Programme – Finance Initiative (UNEP-FI)
- Συνεργασία με διάφορους φορείς:
 - ✓ Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ)
 - ✓ Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ)
 - ✓ Βουλή των Ελλήνων
 - ✓ Βρετανική Πρεσβεία
 - ✓ Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
 - ✓ Sustainable Development Solutions Network Greece
 - ✓ EIT Climate-KIC Hub Greece
 - ✓ Πρόγραμμα Business Seeds της Εθνικής Τράπεζας
 - ✓ Hellenic Association for Energy Economics

1. Δίκτυο για ένα Πράσινο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα (Network for Greening the Financial System, NGFS)

Η Τράπεζα συμμετέχει σε διεθνή δίκτυα και ομάδες εργασίας με θέμα τη δράση για το κλίμα, όπως το Δίκτυο για ένα Πράσινο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα (Network for Greening the Financial System, NGFS). Το NGFS είναι ένα δίκτυο κεντρικών τραπεζών και εποπτικών αρχών και έχει συσταθεί με σκοπό την ενίσχυση της παγκόσμιας προσπάθειας για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας των Παρισίων και την ενδυνάμωση του ρόλου του χρηματοοικονομικού συστήματος στον αγώνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

2. United Nations Environment Programme – Finance Initiative (UNEP-FI)

Η Τράπεζα στηρίζει και προωθεί το έργο του United Nations Environment Programme – Finance Initiative (UNEP-FI) υιοθετώντας τις Αρχές της Υπεύθυνης Τραπεζικής, μέσω των οποίων επιδιώκεται ο προσδιορισμός του ρόλου και των ευθυνών του τραπεζικού τομέα στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος.

Παράλληλα, οι τράπεζες που τις προσυπογράφουν δεσμεύονται να ευθυγραμμίσουν την επιχειρηματική τους στρατηγική με τους στόχους της παγκόσμιας κοινότητας, όπως αυτοί παρουσιάζονται στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και στη Συμφωνία των Παρισίων για την κλιματική αλλαγή.

Με αφορμή την πρώτη επέτειο από την υπογραφή των Αρχών Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP FI, η ΕΜΕΚΑ της Τράπεζας της Ελλάδος συμμετείχε στην 1η διαδικτυακή συζήτηση με θέμα “Τραπεζικές Πρακτικές για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και την Εταιρική Διακυβέρνηση”, που διοργανώθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 2020 από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

3. Συνεργασία με διαφόρους φορείς

Επιπλέον, με σκοπό τη συνεργασία και τη δημιουργία συνεργειών για τη δράση για το κλίμα με ελληνικούς φορείς και δίκτυα, η Τράπεζα και η ΕΜΕΚΑ συνεργάζονται με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ) και την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ), ενώ συνδιοργάνωσαν ή συμμετείχαν σε σχετικές ημερίδες, σεμινάρια και συνέδρια της Βουλής των Ελλήνων, του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, του Sustainable Development Solutions Network Greece, του EIT Climate-KIC Hub Greece, του προγράμματος Business Seeds της Εθνικής Τράπεζας, της Hellenic Association for Energy Economics κ.ά.

Σε αντίστοιχο πλαίσιο, η Τράπεζα και η Βρετανική Πρεσβεία συνδιοργάνωσαν εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην πρεσβευτική κατοικία στις 26 Φεβρουαρίου 2020, με θέμα “Η πράσινη μετάβαση”. Κατά την εκδήλωση, η οποία είχε δύο μέρη, “Στρατηγική και χρηματοδότηση” και “Κυκλική οικονομία”, παρουσιάστηκαν εισηγήσεις από την Τράπεζα της Ελλάδος, το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, τις βρετανικές Carbon Trust και Climate Bonds Initiative, τον ΣΕΒ, καθώς και μελέτες περιπτώσεων για την κυκλική οικονομία από τις εταιρίες Eunomia, Thrace Group και Ernst&Young.

Β) Δράσεις της Τράπεζας της Ελλάδος ως επόπτη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης

Κατά τη διάρκεια του έτους 2020 στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος:

- Συνέβαλαν ως μέλη της εκπαιδευτικής ομάδας του SSM στο σχεδιασμό σχετικού εκπαιδευτικού υλικού για τους περιβαλλοντικούς κινδύνους που απευθύνεται στις εποπτικές αρχές και τις κεντρικές τράπεζες μέλη του Ευρωσυστήματος.
- Παρακολούθησαν ειδικά σχετικά εκπαιδευτικά σεμινάρια από κεντρικές τράπεζες (Bank of England και SSM) που απευθύνονται σε εποπτικές αρχές.
- Προχώρησαν σε ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικού χαρακτήρα, τόσο μέσα στην Τράπεζα όσο και σε ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων μερών καθώς και την κινητοποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με την αξιολόγηση και κατανόηση των κινδύνων για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την έγκαιρη προετοιμασία τους για τις επερχόμενες θεσμικές και εποπτικές απαιτήσεις.

- Είχαν ενημερωτικές συναντήσεις με ειδικούς στην αξιολόγηση και διαχείριση περιβαλλοντικών κινδύνων όπως σύμβουλοι διαχείρισης κινδύνων (risk management consultants) και διεθνείς οίκοι αξιολόγησης.
- Συμμετείχαν μαζί με άλλες Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές σε σχετική έρευνα που διεξήγαγε η ΕΕ σχετικά με την ανάπτυξη εργαλείων και μηχανισμών για την ενσωμάτωση των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης στο θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο.⁹

Στην Έκθεση του Διοικητή του έτους 2020 γίνεται αναφορά στην ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο εποπτικό πλαίσιο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και στο ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος.

Γ) Βιώσιμη ανάπτυξη και διαχείριση χαρτοφυλακίων ιδίων διαθεσίμων της Τράπεζας

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει ενταχθεί στο NGFS (Network of Central Banks and Supervisors for Greening of the Financial System) και είναι η πρώτη κεντρική τράπεζα που στήριξε και συνεχίζει να προωθεί τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP-FI (United Nations Environment Programme – Finance Initiative).

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει ήδη υιοθετήσει από το 2019 κριτήρια βιώσιμων και υπεύθυνων πρακτικών “SRI” (Sustainable and Responsible Investing) για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στη διαχείριση των χαρτοφυλακίων ιδίων διαθεσίμων της και έχει επενδύσει ένα μέρος σε “πράσινα ομόλογα” (green bonds) που έχουν εκδοθεί από κράτη και υπερεθνικούς οργανισμούς, ενώ εντός του 2021 αναμένεται να επενδύσει και σε άλλα προϊόντα, όπως το “green bond fund” (Green BISIP) της BIS. Ταυτόχρονα, συμμετέχει ενεργά στις συζητήσεις που γίνονται στο Ευρωπαϊκό σύστημα για τη διαμόρφωση κοινού πλαισίου για την ενσωμάτωση των κριτηρίων βιώσιμων και υπεύθυνων πρακτικών (SRI) στη διαχείριση των ιδίων διαθεσίμων των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, θέλοντας να συμβάλει έμπρακτα στη στήριξη της κοινωνίας, ειδικά εν μέσω της πανδημίας, προέβη στις παρακάτω ενέργειες:

- Κατέθεσε το ποσό των 5 εκατομμυρίων ευρώ στον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19.
- Προέβη σε οικονομική ενίσχυση φιланθρωπικών σωματείων τα οποία λειτουργούν με σκοπό:
 - ✓ την περίθαλψη αστέγων, την πρόληψη κακοποίησης παιδιών, την προστασία παιδιών με ειδικές ανάγκες κ.ά.
 - ✓ την ενίσχυση περιβαλλοντικών δράσεων
 - ✓ τη διοργάνωση πολιτιστικών δράσεων.
- Διοργάνωσε δράση εθελοντισμού των εργαζομένων της με στόχο την οικονομική ενίσχυση ιδρύματος για παιδιά (Κιβωτός του Κόσμου).
- Απέδωσε τα έσοδα από τη διάθεση βιβλίων έκδοσής της σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.
- Σύμβουλος της συμμετείχε αμισθί στο έργο ‘Sporos Platform’, το οποίο έχει ως στόχο την υποστήριξη της κυκλικής μετάβασης και της βιώσιμης ανάκαμψης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τη συμβολή στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την ενσωμάτωση των στόχων της Συμφωνίας των Παρισιών (Paris Agreement), της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (European Green Deal) και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) σε μια επενδυτική στρατηγική θετικού αντικτύπου.
- Για τη στήριξη της ψηφιακής εκπαίδευσης, προέβη σε δωρεά λειτουργικού μεταχειρισμένου μηχανογραφικού εξοπλισμού σε ιδρύματα όπως είναι το Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνων (ΕΚΚΝΑ), το Κέντρο

⁹ <https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-documents.html?cftId=5201>

Κράτησης Κορίνθου, το Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Βόλου, το Πρότυπο Εθνικό Νηπιοτροφείο (ΠΕΝ) Καλλιθέας, σε σχολεία του Δήμου Μαραθώνα που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του 2018, σε ειδικά σχολεία κ.λπ.

- Ενίσχυσε οικονομικά τη Διεθνή Οικονομική Ολυμπιάδα την οποία διοργανώνει το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών – Μάρκος Δραγούμης, σε συνεργασία με το Τσέχικο Ινστιτούτο Οικονομικής Εκπαίδευσης (INEV), υπεύθυνο φορέα του διεθνούς σκέλους του διαγωνισμού. Η εκπαιδευτική αυτή πρωτοβουλία αφορά τη διοργάνωση διαγωνισμού μαθητών λυκείου σε οικονομικά θέματα με στόχο την προώθηση του οικονομικού αλφαριθμητισμού. Ο διαγωνισμός θα διοργανωθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα (και στην Αγγλία και την Ουγγαρία) το 2021.
- Στήριξε την εκπαιδευτική πρωτοβουλία “GET INVOLVED” στο πλαίσιο του 4ου ετήσιου Συνεδρίου Προσομοίωσης της ΕΚΤ που διοργανώνουν φοιτητές στην Ελλάδα. Φέτος, λόγω της πανδημίας, το συνέδριο δεν φιλοξενήθηκε στις εγκαταστάσεις της Τράπεζας, αλλά πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως. Στη θεματική συμπεριλήφθηκε και η επανεξέταση της στρατηγικής της ΕΚΤ για την νομισματική πολιτική (“Strategy Review”).
- Εξέδωσε συλλογικό τόμο προς τιμή του Τάκη Πολίτη, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), με τίτλο *Η επόμενη ημέρα της ελληνικής οικονομίας – Προκλήσεις και αναπτυξιακές προοπτικές*. Ο Τάκης Πολίτης αφιέρωσε όλη την επαγγελματική ζωή του στη μελέτη της ελληνικής οικονομίας και, μεταξύ άλλων, εργάστηκε στην Τράπεζα ως Σύμβουλος Διοίκησης. Επισημαίνεται ότι τα κείμενα του τόμου ολοκληρώθηκαν πριν από την πανδημία Covid-19, ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι επιπτώσεις της στην ελληνική οικονομία.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κέντρο Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης

Η Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω των δραστηριοτήτων του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη Βιβλιοθήκη, τις Συλλογές, το Ιστορικό Αρχείο, το Μουσείο της και τις εκδόσεις μη οικονομικού περιεχομένου, λειτουργεί ως θεματοφύλακας και φορέας διάχυσης του ελληνικού πολιτισμού. Επίσης, το Κέντρο είναι ένας από τους φορείς της Τράπεζας που σχετίζονται με την εκπαίδευση των πολιτών σε χρηματοοικονομικά θέματα.

Η **Βιβλιοθήκη** της Τράπεζας της Ελλάδος, ως εξειδικευμένη οικονομική βιβλιοθήκη, συμβάλει στην πληροφόρηση και οικονομική εκπαίδευση της κοινότητας των χρηστών της μέσα από σεμινάρια, εκπομπές, συζητήσεις και δράσεις στο πλαίσιο του Δικτύου Οικονομικών Βιβλιοθηκών. Παράλληλα, προσφέρει πληροφοριακή παιδεία κατά την επίσκεψη σε αυτήν, αλλά και εξ αποστάσεως με τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών της.

Το **Μουσείο** της Τράπεζας της Ελλάδος, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού του ρόλου και δεδομένου ότι η συντριπτική πλειονότητα των επισκεπτών του είναι μαθητές γυμνασίου/λυκείου και φοιτητές, διοργανώνει ειδικές ξεναγήσεις μουσειοπαιδαγωγικού χαρακτήρα, αλλά και εκπαιδευτικές δράσεις για

θέματα όπως ο πληθωρισμός, οι ηλεκτρονικές πληρωμές, το ευρώ, καθώς και εκδηλώσεις που σκοπό έχουν την εξοικείωση του κοινού με θέματα που αφορούν την ελληνική, αλλά και τη διεθνή οικονομία.

Παράλληλα, διεξάγει **μουσειοεκπαιδευτικά προγράμματα** που βασίζονται σε ανοικτές συζητήσεις, τη μαιευτική μέθοδο, την ανάπτυξη ομαδικού πνεύματος, την προσωπική συμμετοχή στην ανακάλυψη της πληροφορίας, καθώς και δημιουργικές δραστηριότητες όπως ο αυτοσχεδιασμός και το θεατρικό παιχνίδι, προσφέροντας πρωτότυπες και διαδραστικές μαθησιακές εμπειρίες.

Το **Ιστορικό Αρχείο** της Τράπεζας παράγει έργο προστιθέμενης αξίας, προσφέροντας το αρχαιακό υλικό του είτε στους ερευνητές, οι οποίοι το χρησιμοποιούν στη συγγραφή επιστημονικών μελετών, είτε σε διάφορους φορείς που το χρησιμοποιούν σε εκθέσεις τους.

Οι **εκδόσεις του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης** εξυπηρετούν το γενικότερο σκοπό του Κέντρου, που είναι η προβολή και η ανάδειξη του ρόλου της Τράπεζας της Ελλάδος στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Με βάση το παραπάνω πλαίσιο, δημοσιεύονται ιστορικές μελέτες, καλλιτεχνικά λευκώματα, κατάλογοι εκ-

θέσεων, καθώς και έντυπο υλικό που σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Κέντρου (εκθέσεις, συνέδρια, ημερίδες και εκπαιδευτικά προγράμματα).

Δράσεις το 2020

Λόγω της πανδημίας Covid-19, το Μουσείο, η Βιβλιοθήκη και το Ιστορικό Αρχείο παρέμειναν κλειστά στο ευρύ κοινό για αρκετούς μήνες του έτους, ενώ η επαφή με το κοινό περιορίστηκε κυρίως στα ηλεκτρονικά μέσα. Αυτός ήταν και ο κυριότερος λόγος για τον οποίο το έτος 2020 ο συνολικός αριθμός επισκεπτών των εκθέσεων (μόνιμης, περιοδικής και περιοδεύουσας) του Μουσείου της Τράπεζας ανήλθε σε περίπου 2.500, αισθητά μειωμένος σε σχέση με το 2019 (8.000 άτομα). Με βάση τα παραπάνω και στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης, πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

Εκδόσεις:

- Εκδόθηκε ο Α΄ τόμος του τρίτου έργου του καθηγητή Χρυσάφη Ιορδάνογλου *Η ελληνική οικονομία μετά το 1950*, που αφορά την οικονομική ιστορία της περιόδου 1950-1973.
- Εκδόθηκε λεύκωμα με τίτλο *Εκ θεμελίων*, το οποίο περιγράφει τα αρχαία αντικείμενα που βρέθηκαν κατά την εκσκαφή των θεμελίων του κτιρίου του Κεντρικού Καταστήματος της Τράπεζας στην Αθήνα το 1938, αλλά και την ιστορία του οικοδομικού τετραγώνου που αυτό καταλαμβάνει, από την αρχαιότητα μέχρι την έναρξη της ανέγερσής του.
- Εκδόθηκε αναμνηστικό τεύχος του περιοδικού των υπαλλήλων της Τράπεζας “Ο ΚΥΚΛΟΣ” για τα 25 χρόνια από το θάνατο του λογοτέχνη και ακαδημαϊκού Θανάση Πετσάλη-Διομήδη, ο οποίος είχε υπηρετήσει στην Τράπεζα.

Μουσείο: Εκθέσεις – Διαλέξεις

- Στο πλαίσιο του Νομισματικού Προγράμματος του Υπουργείου Οικονομικών και της Τράπεζας της Ελλάδος και με αφορμή την έκδοση συλλεκτικού νομίσματος για τη Μύρτιδα, εγκαινιάστηκε το Φεβρουάριο του 2020 στο Μουσείο της Τράπεζας η περιοδική έκθεση “Μύρτις: πρόσωπο με πρόσωπο με το παρελθόν”.
- Συνεχίστηκε η περιοδική έκθεση με τίτλο “e-Πληρωμές: ένας οδικός χάρτης”, η οποία είναι αφιερωμένη στις ηλεκτρονικές πληρωμές λιανικής. Το πρόγραμμα φέρει την έγκριση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας.

- Λόγω των περιορισμών στις μετακινήσεις των μαθητών, διαμορφώθηκε κινητό μουσειοεκπαιδευτικό υλικό για την παραπάνω περιοδική έκθεση, το οποίο μπορεί να αποσταλεί και να λειτουργήσει στο σχολικό περιβάλλον, προσφέροντας στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα για μια εναλλακτική επιμορφωτική εμπειρία.
- Ολοκληρώθηκε ο κύκλος των “Συζητήσεων στο Μουσείο της Τράπεζας” (Χ. Καρώνης, Φεβρουάριος 2020), σε μια προσπάθεια του Μουσείου της Τράπεζας να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός γόνιμου διαλόγου σε θέματα οικονομίας και τεχνολογίας.
- Συνεχίστηκε η προετοιμασία της μεγάλης επετειακής έκθεσης “1821 πριν και μετά”, που θα εγκαινιαστεί το Μάρτιο του 2021. Την έκθεση διοργανώνει το Μουσείο Μπενάκη (οδού Πειραιώς) με τη σύμπραξη της Τράπεζας της Ελλάδος, της Εθνικής Τράπεζας και της Alpha Bank.
- Πραγματοποιήθηκε δωρεά σημαντικού υλικού για τη δημιουργία ψηφιακής Έκθεσης “Ιστορίας Απόδεξις” (<https://2500years.culture.gov.gr>), που πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Προγραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων για τα 2500 χρόνια από την επέτειο της μάχης των Θερμοπυλών και της ναυμαχίας της Σαλαμίνας.

Βιβλιοθήκη:

- Τον Ιανουάριο του 2020 πραγματοποιήθηκε από τη Βιβλιοθήκη η επίσημη παρουσίαση της “Γνωσιακής Βάσης Ι” (GB I). Σκοπός της δημιουργίας της βάσης είναι, σε πρώτη φάση, η ένταξη των επιστημονικών δημοσιεύσεων των στελεχών της Τράπεζας σε μια ενιαία ηλεκτρονική πλατφόρμα. Μέχρι σήμερα η GB I αριθμεί 856 δημοσιεύσεις, μεταξύ των οποίων τα 337 άρθρα του Οικονομικού Δελτίου της Τράπεζας στα ελληνικά και τα αγγλικά σε μορφή PDF.
- Εντάχθηκαν στο ανανεωμένο Open Data Portal της Τράπεζας της Ελλάδος τα “Αριθμητικά στοιχεία της συλλογής της Βιβλιοθήκης” ως ενιαίο σύνολο δεδομένων. Η ενημέρωση θα είναι ετήσια και ήδη εντάχθηκαν στοιχεία.
- Συντάχθηκε από τη Βιβλιοθήκη συνοπτική βιβλιογραφία το Μάρτιο του 2020 (ανανεωμένη και εκτενής το Μάιο του 2020) για την πανδημία Covid-19 με τίτλο “Η πανδημία Covid-19 και η οικονομία”. Το τεύχος της Βιβλιογραφίας (αρ.54, 2020) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (Βιβλιοθήκη, κατηγορία e-Εκδόσεις και Ανακοινώσεις) https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/Bibliography_54_2020_Covid19_gr.pdf
- Η Βιβλιοθήκη συμμετείχε με ομιλία στο 11th ESCB Information Management Network Meeting, που οργανώθηκε από την ECB διαδικτυακά στις 23-25 Νοεμβρίου 2020. Η ομιλία είχε τίτλο: “Collaboration and knowledge management activities during the Covid-19 pandemic: the case of the Bank of Greece Library”.
- Συμμετείχε επίσης στο 12ο διαδικτυακό συνέδριο “Qualitative and Quantitative Methods in Libraries”, 26-29 Μαΐου 2020, και σε δύο σεμινάρια για διαπραγματεύσεις, τα οποία οργάνωσαν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και η Υπηρεσία Συντονισμού Προμηθειών του Ευρωσυστήματος (Eurosysteem Procurement Coordination Office – EPCO).

Ιστορικό Αρχείο

- Τον Ιανουάριο του 2020 εντάχθηκαν, κατόπιν δωρεάς, στο Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας τα αρχεία της οικογένειας Βοβολίνη, που παρουσιάζουν τη δραστηριότητα και τις εκδοτικές επιχειρήσεις των αδελφών Βοβολίνη και περιλαμβάνουν τέσσερα επιμέρους αρχεία: του Κωνσταντίνου Α. Βοβολίνη (1913-1970), του Σπύρου Α. Βοβολίνη (1910-1995), της εφημερίδας *Ελληνικόν Αίμα* (1942-1948) και του περιοδικού *Βιομηχανική Επιθεώρησης* (1934-1990), του μοναδικού οικονομικού περιοδικού που κυκλοφορεί αδιάλειπτα στην Ελλάδα από το 1934.

4. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Έχει συνταχθεί Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης με ημερομηνία αναφοράς τις 31.12.2020.

Επίσης, εγκρίθηκαν από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Πολιτική Υποβολής Εσωτερικών Αναφορών για Περιπτώσεις Παραβατικής Συμπεριφοράς (Internal Whistleblowing Policy), η Πο-

λιτική κατά της Απάτης (Ιαν. 2021), η αναθεώρηση της Πολιτικής της Τράπεζας για την Πρόληψη της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και του Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας. Σε εξέλιξη βρίσκεται η εκπόνηση Πολιτικής Σύγκρουσης Συμφερόντων και Πολιτικής για τα Συνδεδεμένα Μέρη. Οι πολιτικές θα υποβληθούν για έγκριση στο Γενικό Συμβούλιο εντός του α' εξαμήνου του 2021.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ – ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΤΟΥΣ 2020

1	Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης	Εγκρίθηκε
2	Κώδικας Δεοντολογίας	Αναθεωρήθηκε
3	Πολιτική Υποβολής Εσωτερικών Αναφορών για Περιπτώσεις Παραβατικής Συμπεριφοράς (Internal whistleblowing)	Εγκρίθηκε
4	Πολιτικής της Τράπεζας για την Πρόληψη της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας	Αναθεωρήθηκε
5	Πολιτική κατά της Απάτης	Εγκρίθηκε (Ιαν. 2021)

Ποικιλομορφία

Στον Κώδικα Δεοντολογίας προβλέπεται ρητώς η υποχρέωση της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής διακρίσεων του προσωπικού ιδίως βάσει φυλής, εθνότητας, φύλου, ηλικίας, σωματικής διάπλασης, γενετήσιου προσανατολισμού και πολιτικών, φιλοσοφικών ή θρησκευτικών πεποιθήσεων. Οι αρχές αυτές ενσωματώνονται στις πρακτικές της Διοίκησης του Ανθρώπινου Δυναμικού.

Το 47,31% του συνολικού αριθμού του προσωπικού της Τράπεζας είναι γυναίκες.

Το ποσοστό των γυναικών με θέση ευθύνης στην Τράπεζα της Ελλάδος είναι:

- Διευθυντές 38,10%,
- Υποδιευθυντές 35,00%,
- Προϊστάμενοι Τμημάτων 62,93%.

Επίσης, η Τράπεζα προβαίνει σε προσλήψεις ατόμων με ειδικές ανάγκες και ατόμων από πολύτεχνες οικογένειες με διαδικασία του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας.

Πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Το 2020 εγκρίθηκε με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου η αναθεώρηση της Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές που επήλθαν με τη νέα νομοθεσία. Για την εξειδίκευση της Πολιτικής κοινοποιήθηκε στις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας της Ελλάδος σχετική με το θέμα Εγκύκλιος. Η Πολιτική, η Εγκύκλιος και άλλα σχετικά με το θέμα έγγραφα είναι διαθέσιμα στην Εσωτερική Δικτυακή Πύλη της Τράπεζας (Intranet), που αποτελεί σταθερό δίαυλο επικοινωνίας με τους εργαζομένους της Τράπεζας.

Τέλος, πραγματοποιήθηκαν εξ αποστάσεως σεμινάρια τόσο σε υπαλλήλους του Κεντρικού Καταστήματος όσο και σε υπαλλήλους που εκτελούν ταμειακές συναλλαγές στα Υποκαταστήματα, κατά τα οποία παρουσιάστηκαν τα βασικά σημεία της πολιτικής και των μέτρων που εφαρμόζει η Τράπεζα της Ελλάδος.

Πεδίο δεοντολογίας

- Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η αναμόρφωση του Κώδικα Δεοντολογίας.
- Συνεχίστηκε καθ' όλο το έτος η παροχή συμβουλών στο προσωπικό της Τράπεζας για θέματα δεοντολογίας, καθώς και η εξέταση σχετικών αναφορών.

- Εντατικοποιήθηκε η ενημέρωση του προσωπικού της Τράπεζας μέσω διοργάνωσης ειδικών σεμιναρίων.
- Ο αρμόδιος Σύμβουλος συμμετείχε στην ομάδα ECTF (Ethics and Compliance Officers Task Force) της ΕΚΤ (εξ αποστάσεως συνεδριάσεις).

Προστασία προσωπικών δεδομένων

Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τον Κανονισμό 2016/679 της ΕΕ (GDPR), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή το Μάιο του 2018 και συμπληρώθηκε αργότερα με τον ν. 4624/29.8.2019, η Τράπεζα όρισε από το 2018 Υπεύθυνο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Data Protection Officer – DPO), καθώς και Ομάδα η οποία τον υποστηρίζει. Η Ομάδα συνεργάζεται με ειδικά υποδειχθέντες από κάθε Διεύθυνση συντονιστές για θέματα προσωπικών δεδομένων. Έχει θεσπιστεί επίσης Επιτροπή Παρακολούθησης Προσωπικών Δεδομένων, που συνεδριάζει κάθε δύο περίπου μήνες.

Πέραν της καθημερινής επόπτευσης της συμμόρφωσης της Τράπεζας προς τον Κανονισμό GDPR και τη συστηματική σύγκλιση της Ομάδας Υποστήριξης DPO, των Συντονιστών Προσωπικών Δεδομένων και της Επιτροπής Παρακολούθησης, το έτος 2020 διεκπεραιώθηκαν τα ακόλουθα κυρίως θέματα:

- Έκδοση Εγκυκλίου για άσκηση δικαιωμάτων υποκειμένων
- Έκδοση Οδηγίας για διαβιβάσεις σε τρίτα μέρη εκτός ΕΟΧ/Διεθνών Οργανισμών
- Επικαιροποίηση όλων των συμβάσεων με την προσθήκη ειδικής ρήτρας για εκτελούντες επεξεργασία
- Επικαιροποίηση των μητρώων διεργασιών των υπηρεσιακών μονάδων της Τράπεζας και διενέργεια εκτίμησης αντίκτυπου (DPIA)
- Προμήθεια και εγκατάσταση λογισμικού
- Εκπαίδευση – διεξαγωγή σεμιναρίων: Δημιουργήθηκε ειδικός χώρος στην εσωτερική δικτυακή πύλη της Τράπεζας (Intranet) όπου έχει αναρτηθεί υλικό σχετικό με τον GDPR. Διεξήχθησαν σεμινάρια σε υπαλλήλους τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο.

Σχέσεις με εποπτικές αρχές

Δεν υφίσταται ενημέρωση από κάποια αρχή (ΕΚΤ, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, φορολογικές αρχές) σχετικά με μη συμμόρφωση της Τράπεζας της Ελλάδος με το πλαίσιο κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων ή σχετικά με εντοπισθείσες αδυναμίες σε αυτό. Επίσης, δεν υφίσταται οποιαδήποτε εν εξελίξει επιθεώρηση από τις ως άνω αρχές ή επιθεώρηση που να έχει ολοκληρωθεί και να μην έχει εκδοθεί ακόμη η σχετική έκθεση.

Περαιτέρω, δεν έχει εγερθεί ζήτημα άρνησης ή παράλειψης συμμόρφωσης της Τράπεζας της Ελλάδος με υποχρεώσεις της εμπόπτευσής στο πλαίσιο συνεργασίας της με τις λοιπές εποπτικές και νομισματικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΚΤ, ΕΤΑ, ΕΑΑΕΣ), ούτε υφίσταται εν εξελίξει διαδικασία από την οποία δύναται να εγερθεί ζήτημα άρνησης ή παράλειψης συμμόρφωσής της με τις ως άνω υποχρεώσεις.

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

Η Τράπεζα προβαίνει στις κατά νόμον επιβαλλόμενες τακτικές γνωστοποιήσεις προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Οι συνηθέστερες τακτικές γνωστοποιήσεις που έχουν ανακύψει και πραγματοποιήθηκαν από την Τράπεζα είναι οι ακόλουθες:

- Ενημέρωση για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.
- Γνωστοποίηση της πρόσκλησης για τη Γενική Συνέλευση.
- Ενημέρωση για τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.
- Ενημέρωση για τη διανομή μερίσματος.

Επιπλέον, την επομένη της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων παραδίδεται τεύχος της Έκθεσης του Διοικητή. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ενημερώνεται ανελλιπώς για τις αλλαγές του Καταστατικού της Τράπεζας μέχρι και την τελευταία, νυν ισχύουσα έκδοση (Έκδοση Ι'). Επιπροσθέτως, η Τράπεζα καταβάλλει τέλος προς την Επιτροπή ως εισηγμένη εταιρία στο Χρηματιστήριο Αθηνών μία φορά το χρόνο (η χρέωση είναι ανάλογη προς την κεφαλαιοποίηση και γίνεται το α' τρίμηνο κάθε έτους).

Λήξη θητείας μελών του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας, με την από 18.5.2020 (Συνεδρίαση 6η) απόφασή του, πρότεινε στο Υπουργικό Συμβούλιο, βάσει του άρθρου 29 του Καταστατικού, τον επαναδιορισμό του Γιάννη Στουρνάρα ως Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Η πρόταση αυτή έγινε δεκτή από το Υπουργικό Συμβούλιο και ο κ. Στουρνάρας διορίστηκε με το υπ' αριθ. 48/4.6.2020 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ Α' 106/4.6.2020) με εξαετή θητεία από 27.6.2020.

Επίσης, στις 19.9.2020 αποχώρησε ο Καθηγητής κ. Ιωάννης Α. Μουρμούρας από τη θέση του Υποδιοικητή της Τράπεζας λόγω λήξης της θητείας του. Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας, με την από 13.7.2020 (Συνεδρίαση 8η) απόφασή του, πρότεινε στο Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 29 του Καταστατικού, το διορισμό του κ. Θεόδωρου Κ. Πελαγίδη στη θέση του Υποδιοικητή. Η πρόταση αυτή έγινε δεκτή από το Υπουργικό Συμβούλιο και ο κ. Πελαγίδης διορίστηκε με το από 3.8.2020 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 582/3.8.2020) με εξαετή θητεία από 20.9.2020.

Στις 10.4.2020 αποχώρησε ο κ. Γεώργιος-Σπυρίδων Δ. Ταβλός από τη θέση του μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, και συνακόλουθα του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, λόγω λήξης της θητείας του. Στη θέση του διορίστηκε με το από 10.4.2020 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 270/10.4.2020) ο κ. Χρήστος Δ. Χατζηγεωργαντή με εξαετή θητεία, σύμφωνα με το άρθρο 35Α του Καταστατικού.

Στην παρούσα Τακτική Γενική Συνέλευση λήγει η θητεία του κ. Νικολάου Ι. Σκορίνη, ο οποίος είχε εκλεγεί Σύμβουλος από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 26.2.2018, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού. Για το λόγο αυτό, η Γενική Συνέλευση θα κληθεί να εκλέξει στη θέση του ένα νέο Σύμβουλο για μία τριετία.

Επίσης, η Γενική Συνέλευση θα κληθεί να εκλέξει έναν ακόμη Σύμβουλο για τρία χρόνια στη θέση του κ. Θεοδόσιου Σ. Πανάικα, ο οποίος, κατόπιν της παραίτησης του κ. Ευάγγελου Δ. Γερανιωτάκη από μέλος του Γενικού Συμβουλίου, εκλέχθηκε με την από 4.9.2020 (Συνεδρίαση 5η) απόφαση του Γενικού Συμβουλίου Αναπληρωτής Σύμβουλος μέχρι την παρούσα Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καταστατικού της Τράπεζας.

Οι απερχόμενοι Σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι.

Αθήνα, 1 Μαρτίου 2021

Για το Γενικό Συμβούλιο
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 2020

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου και περιέχει πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παρ. 1 του άρθρου 152 του ν. 4548/2018 κατά την ημερομηνία αναφοράς 31.12.2020. Ειδικότερα παρατίθενται κατωτέρω τα απαιτούμενα πληροφοριακά στοιχεία:

A. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος υιοθετεί το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που αποτυπώνεται στο Καταστατικό της, το οποίο κυρώθηκε με τον ν. 3424/7.12.1927 (ΦΕΚ Α' 298) και του οποίου οι διατάξεις έχουν ισχύ νόμου, και μάλιστα αυξημένης τυπικής ισχύος, δοθέντος ότι αποτελεί μέρος διεθνούς σύμβασης κυρωθείσης διά νόμου (βλ. άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος). Το Καταστατικό έχει τροποποιηθεί διαδοχικά, ώστε να συνάδει και να ανταποκρίνεται στον ιδιαίτερο ρόλο και στην αποστολή της Τράπεζας της Ελλάδος, αυτοτελώς, αλλά και ως μέλους του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Ο εύλογος και λυσιτελής χαρακτήρας του συγκεκριμένου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης –όπως αποτυπώνεται στο Καταστατικό– καταδεικνύεται εκ του γεγονότος ότι η Τράπεζα της Ελλάδος έχει διφυή χαρακτήρα, αφού είναι παράλληλα επιφορτισμένη και με δημοσίου δικαίου αρμοδιότητες που ασκούνται από ιδιαίτερα όργανα κατά τα άρθρα 28, 35Α, 55Α, 55Β και 55Γ του Καταστατικού. Ενόψει τούτων, η Τράπεζα δεν παρεκκλίνει από το συγκεκριμένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης.

Το Καταστατικό στη νυν ισχύουσα μορφή του είναι διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της Τράπεζας:

https://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/Καταστατικό_Έκδοση_I.pdf

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της υιοθέτησης των βέλτιστων πρακτικών στο πεδίο της εταιρικής διακυβέρνησης, η Τράπεζα θέσπισε στις 17.02.2020 Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, μέσω του οποίου συστηματοποιείται το εφαρμοζόμενο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και προάγεται η συνέχεια, η συνέπεια και η αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας της Τράπεζας. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι διαθέσιμος στο δικτυακό τόπο της Τράπεζας υπό τον ακόλουθο σύνδεσμο:

[https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/Κώδικας_Εταιρικής_Διακυβέρνησης_ΤτΕ_\(Φεβρουάριος_2020\).pdf](https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/Κώδικας_Εταιρικής_Διακυβέρνησης_ΤτΕ_(Φεβρουάριος_2020).pdf)

Συναφώς, επισημαίνεται ότι η διοικητική δομή της Τράπεζας εξασφαλίζει τη λήψη αποφάσεων με διαφάνεια, ανεξαρτησία και συνέπεια, δεδομένου ότι η οργανωτική της διάρθρωση βασίζεται στο διαχωρισμό αρμοδιοτήτων, ώστε οι αρμοδιότητες να είναι σαφείς και διακριτές. Επιπλέον, το ισχυρό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου επιτρέπει στην Τράπεζα να διεκπεραιώνει αποτελεσματικά τα καθήκοντά της και να εκπληρώνει με αξιοπιστία το σκοπό της.

B. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 54Α του Καταστατικού της, με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που ισχύουν κάθε φορά για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), όπως καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) με την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34), με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε ευρέως αποδεκτές λογιστικές αρχές και έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να καλύπτουν με το βέλτιστο τρόπο τις ανάγκες των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος, καθώς επίσης

να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας τους. Για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες και τις οδηγίες της ΕΚΤ ή που η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική αλλά συνιστώμενη, ακολουθούνται κατά περίπτωση είτε οι συστάσεις της ΕΚΤ, είτε οι διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας σε συνδυασμό με τον ν. 4548/2018 “Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών” και τον ν. 4308/2014 “Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις”, στο μέτρο που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του Καταστατικού. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διαθέτει τις ανάλογες πολιτικές και διαδικασίες για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και για τη λογιστική απεικόνιση των οικονομικών γεγονότων.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, τον Πίνακα Διάθεσης Κερδών της χρήσης που έληξε την 31.12.2020, καθώς και από περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες (σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων). Δεδομένου του ειδικού ρόλου που επιτελεί η Τράπεζα της Ελλάδος ως κεντρική τράπεζα της χώρας, η δημοσίευση κατάστασης ταμειακών ροών δεν θα παρείχε στους αναγνώστες των οικονομικών καταστάσεων πρόσθετες χρήσιμες πληροφορίες.

Γ. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

1. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, στο οποίο η Τράπεζα της Ελλάδος αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα, συνίσταται σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και σε διαδικασίες που καλύπτουν το σύνολο των δραστηριοτήτων της με σκοπό την αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία της. Μέσω του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζονται:

- η συνεπής υλοποίηση των εργασιών και των καθηκόντων της Τράπεζας της Ελλάδος με αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων,
- η αναγνώριση και η αντιμετώπιση των κινδύνων που αναλαμβάνονται,
- η πληρότητα και η αξιοπιστία των στοιχείων και των πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Τράπεζας της Ελλάδος και για την παραγωγή αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων,
- η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς και τους κανόνες δεοντολογίας,
- η πρόληψη και η αποφυγή λανθασμένων ενεργειών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντα της Τράπεζας και των μετόχων,
- η αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής που υποστηρίζουν τις εργασίες της Τράπεζας, καθώς και η ασφαλής διακίνηση, επεξεργασία και αποθήκευση κρίσιμων πληροφοριών.

Οι Υπηρεσιακές Μονάδες της Τράπεζας, ως η πρώτη γραμμή άμυνας, καθιερώνουν κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Οι λειτουργίες της διαχείρισης κινδύνων, της κανονιστικής συμμόρφωσης και της επίβλεψης συνιστούν τη δεύτερη γραμμή άμυνας της Τράπεζας, αποσκοπώντας να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Η Εσωτερική Επιθεώρηση λειτουργεί ανεξάρτητα ως η τρίτη γραμμή άμυνας εντός του συστήματος διακυβέρνησης της Τράπεζας.

2. Εσωτερική Επιθεώρηση

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης συμβάλλει στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχοντας ανεξάρτητες και αντικειμενικές ελεγκτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, οι οποίες έχουν σκοπό να προσθέτουν αξία και να βελτιώνουν τις λειτουργίες της Τράπεζας σε διαρκή βάση. Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης επικουρεί την Τράπεζα στην επίτευξη των στόχων της προσφέροντας μία συστηματική και βασισμένη στους κινδύνους προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των διαδικασιών της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Η ανεξαρτησία της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης διασφαλίζεται με τη λειτουργία της υπό την επίβλεψη και τον έλεγχο της ανεξάρτητης Επιτροπής Ελέγχου της Τράπεζας (επ’ αυτής, βλ. κατωτέρω υπό ΣΤ.1), στην οποία και αναφέρεται για το έργο της.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης εκπροσωπείται στην Επιτροπή Εσωτερικών Επιθεωρητών (Internal Auditors Committee – IAC) και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο, σε τοπικό επίπεδο, των εργασιών του Ευρωσυστήματος/ΕΣΚΤ και του ΕΕΜ. Επιπλέον, η Διεύθυνση συμμορφώνεται με τις Υποχρεωτικές Οδηγίες του διεθνώς αναγνωρισμένου Πλαισίου Επαγγελματικής Εφαρμογής του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors International Professional Practices Framework – IIA IPPF).

Στη Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι τοποθετημένο και το Αρμόδιο Διευθυντικό Στέλεχος Αναφοράς Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (AML Officer), προς το σκοπό της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις απαιτήσεις εκ της νομοθεσίας για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3. Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Σημαντική συμβολή στο εν λόγω έργο έχει η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία αποτελεί ειδική Υπηρεσιακή Μονάδα της Τράπεζας και είναι αρμόδια για την ενημέρωση της Διοίκησης αναφορικά με τους χρηματοοικονομικούς και λειτουργικούς κινδύνους της Τράπεζας. Προς τούτο, είναι επιφορτισμένη με την εκτέλεση των λειτουργιών Διαχείρισης των εν λόγω Κινδύνων και Επιχειρησιακής Συνέχειας και έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

- την ευθύνη της αναγνώρισης, καταγραφής, αξιολόγησης, μέτρησης, παρακολούθησης, περιορισμού και αναφοράς των κινδύνων που έχουν αναληφθεί ή πρόκειται να αναληφθούν, σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις, στο επίπεδο της Τράπεζας,
- την ευθύνη για την εξειδίκευση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνων και το συντονισμό της υλοποίησής της από τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας,
- την αξιολόγηση των κινδύνων που αντιμετωπίζει κάθε αρμόδια εκτελεστική μονάδα, την εξειδίκευση των ορίων ανάληψης κινδύνων και την παρακολούθηση της τήρησής τους με τη θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών,
- τη διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress tests),
- την περιοδική αξιολόγηση ως προς την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης κινδύνων, καθώς επίσης την πρόταση διορθωτικών μέτρων, εφόσον κριθεί σκόπιμο.

Στο πλαίσιο αυτό, η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων είναι επιφορτισμένη με την επιμέτρηση και παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων.

– Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η μέθοδος της “αξίας σε κίνδυνο” (Value-at-Risk).

Οι επιμετρήσεις και η εκάστοτε αξιολόγηση της έκθεσης της Τράπεζας σχετικά με τους εν λόγω κινδύνους διενεργούνται με βάση τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας κάθε έτους.

Στους υπό παρακολούθηση χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται ο κίνδυνος αγοράς και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την πιθανή μεταβολή των αγοραίων τιμών των χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαρτίζουν τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών, εξαιτίας:

- α)** μεταβολής των επιτοκίων (κίνδυνος επιτοκίου), ή/και
- β)** μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών (συναλλαγματικός κίνδυνος).

Ο πιστωτικός κίνδυνος (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αλλαγής πιστοληπτικής διαβάθμισης) είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στις πλη-

ρωμές που οφείλει να καταβάλει, συμπεριλαμβανομένης μιας ενδεχόμενης αναδιάρθρωσης χρέους του, ή εξαιτίας μιας μεταβολής επί τα χείρω της πιστοληπτικής του διαβάθμισης.

Η ΜΔΚ επιμετρεί τον πιστωτικό κίνδυνο στα επενδυτικά χαρτοφυλάκια της Τράπεζας. Όσον αφορά τους κινδύνους που προκύπτουν από την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, αυτοί επιμετρούνται και παρακολουθούνται κεντρικά από την ΕΚΤ και επιμερίζονται (όπου αυτό προβλέπεται) στις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (ΕθνΚΤ). Το μερίδιο της Τράπεζας από τον εν λόγω επιμερισμό λαμβάνεται υπόψη κατά την επιμέτρηση του συνολικού κινδύνου.

Το γενικό πλαίσιο στρατηγικής για την ανάληψη χρηματοοικονομικών κινδύνων κατά τις επενδυτικές δραστηριότητες της Τράπεζας καθορίζεται από το Γενικό Συμβούλιο και εξειδικεύεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (επ' αυτής, βλ. κατωτέρω υπό ΣΤ.2). Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων εγκρίνει σε ετήσια βάση τα χαρτοφυλάκια αναφοράς και τα εφαρμοζόμενα μέτρα κινδύνου για τη διαχείριση των επενδυτικών χαρτοφυλακίων της Τράπεζας. Ενημερώνεται σε τακτική βάση από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων για το ύψος των χρηματοοικονομικών κινδύνων και στο τέλος κάθε έτους επανεξετάζει τις υφιστάμενες προβλέψεις έναντι αυτών των κινδύνων ως προς την αναγκαιότητα και την επάρκειά τους.

– Λειτουργικοί κίνδυνοι

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι αφορούν τις επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα και των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων πραγματοποιείται από τις ίδιες τις επιχειρησιακές μονάδες της Τράπεζας που προβαίνουν σε εκτίμηση της πιθανότητας εμφάνισης των κινδύνων και σε αποτίμηση των επιπτώσεων.

4. Κανονιστική συμμόρφωση

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο του περιορισμού του κανονιστικού κινδύνου, έχει ενσωματώσει τη λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης στη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων και στη Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης.

Πιο συγκεκριμένα, η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων είναι αρμόδια για:

- τη διαμόρφωση και υλοποίηση κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών επί θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης,
- την εκπόνηση ετήσιου προγράμματος εργασιών για θέματα διαχείρισης κινδύνων κανονιστικής συμμόρφωσης και υποβολή του για έγκριση στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων,
- την παροχή συμβουλών στη Διοίκηση και στο προσωπικό για την επίπτωση του κανονιστικού πλαισίου στο χώρο ευθύνης τους,
- την καλλιέργεια νοοτροπίας συμμόρφωσης προς το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο στην Τράπεζα, μέσω προγραμμάτων συνεχούς ενημέρωσης/επιμόρφωσης του προσωπικού της.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι αρμόδια για:

- την ενσωμάτωση των ελέγχων κανονιστικής συμμόρφωσης στο ετήσιο πρόγραμμα επιθεωρήσεων,
- τον έλεγχο εντοπισμού παραβάσεων του κανονιστικού πλαισίου και υλοποίησης των συστάσεων για τη λήψη διορθωτικών μέτρων όπου και όταν αυτό απαιτείται.

Δ. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Σύμφωνα με τα άρθρα 11 έως 19 του Καταστατικού, η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας, εκπροσωπεί το σύνολο των μετόχων και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους. Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Γενικό Συμβούλιο, συνέρχεται μία φορά κατ' έτος, όχι αργότερα από το μήνα Απρίλιο, και αποφασίζει περί του τρόπου διεξαγωγής των εργασιών της. Επίσης, είναι μόνη αρμόδια να αποφασίζει επί των ακόλουθων θεμάτων:

- έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και της επ' αυτών και της διαχείρισης Ετήσιας Έκθεσης, έγκρισης καταβολών σε αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερίσματος και εν γένει διάθεσης των καθαρών κερδών,
- εκλογής ή ανάκλησης των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού των αμοιβών τους,
- απαλλαγής των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε προσωπική ευθύνη,
- προτάσεων τροποποίησης του Καταστατικού, οι οποίες στη συνέχεια υποβάλλονται στη Βουλή διά της Κυβέρνησης, εξαιρουμένης της αύξησης του κεφαλαίου (άρθρο 9 Καταστατικού),
- προτάσεων που υποβάλλονται από το Γενικό Συμβούλιο επί παντός άλλου θέματος.

Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις συγκαλούνται από το Γενικό Συμβούλιο και συνέρχονται όποτε παρίσταται ανάγκη. Για τη σύγκληση των Γενικών Συνελεύσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Καταστατικού και του ν. 4548/2018, όπως ισχύει.

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 2020 πραγματοποιήθηκε την 20ή Μαρτίου 2020.

Ε. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο είναι επιφορτισμένο με τη γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τράπεζας και υπεύθυνο προς τη Γενική Συνέλευση. Λαμβάνει αποφάσεις και ασκεί εξουσία, εντός των ορίων του Καταστατικού, επί θεμάτων που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα είτε της Γενικής Συνέλευσης είτε κάποιου οργάνου άσκησης δημόσιας εξουσίας (άρθρο 20 του Καταστατικού).

Πέραν τούτων, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Καταστατικού, το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει ιδίως επί των ακόλουθων θεμάτων:

- επί των γενικών όρων και της έκτασης των εργασιών της Τράπεζας που εκτελούνται εκτός του πεδίου των καθηκόντων του ΕΣΚΤ,
- επί του διορισμού ή της παύσης των Διευθυντών κατόπιν πρότασης του Διοικητή, καθώς επίσης επί του γενικού εσωτερικού οργανισμού της Τράπεζας,
- επί ζητημάτων σχετικών με την απόκτηση ακινήτων κατά τα άρθρα 56 αρ. 3 και 58 του Καταστατικού,
- επί της απόσβεσης ενεργητικού της Τράπεζας,
- επί της ίδρυσης και της κατάργησης Υποκαταστημάτων και Πρακτορείων της Τράπεζας,
- επί της Ημερησίας Διάταξης των Γενικών Συνελεύσεων,
- επί των υποχρεουσών την Τράπεζα υπογραφών,
- επί των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και της επ' αυτών και της διαχείρισης Ετήσιας Έκθεσης, που υποβάλλονται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας προς έγκριση.

2. Σύσταση του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές, τα λοιπά (τρία) μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξι Συμβούλους, οι οποίοι έχουν τριετή θητεία και εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση (άρθρο 21 του Καταστατικού).

Τα τρία μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από γνώμη του Διοικητή (άρθρο 35Α του Καταστατικού). Επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα και είναι πλήρως απασχόλησης. Υπάλληλοι του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δεν μπορούν να διατηρήσουν τη θέση τους εφόσον αποδεχθούν το διορισμό τους ως μελών του Συμβουλίου Νομισμα-

τικής Πολιτικής. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να διοριστούν μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής Καθηγητές Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, οι οποίοι δικαιούνται να ασκούν συγχρόνως τα καθήκοντά τους στα εν λόγω Ιδρύματα.

Στις 31.12.2020 η σύνθεση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος είχε ως εξής:

Γιάννης Στουρνάρας	Διοικητής, Πρόεδρος του Συμβουλίου
Θεόδωρος Μ. Μητράκος	Υποδιοικητής
Θεόδωρος Κ. Πελαγίδης	Υποδιοικητής
Σπυρίδων Ι. Θεοδωρόπουλος	Σύμβουλος
Γεώργιος Ι. Καρανίκας	Σύμβουλος
Θεοδόσιος Σ. Πανάικας	Αναπληρωτής Σύμβουλος
Ιωάννης Α. Ρέτσος	Σύμβουλος
Αθανάσιος Ι. Σαββάκης	Σύμβουλος
Δημήτριος Α. Σιδέρης	Σύμβουλος
Νικόλαος Ι. Σκορίνης	Σύμβουλος
Όλγα Π. Χαρίτου	Σύμβουλος
Χρήστος Δ. Χατζηεμμανουήλ	Σύμβουλος

Γνωστοποιούνται οι παρακάτω μεταβολές σε σχέση με την 31.12.2019:

- Ο κ. Γιάννης Στουρνάρας διορίστηκε Διοικητής με εξαετή θητεία από 27.6.2020 με το υπ' αριθ. 48/4.6.2020 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ Α 106/4.6.2020).
- Ο κ. Θεόδωρος Κ. Πελαγίδης διορίστηκε Υποδιοικητής με εξαετή θητεία από 20.9.2020 με το από 3.8.2020 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 582/3.8.2020), στη θέση του Ιωάννη Α. Μουρμούρα, η θητεία του οποίου έληξε στις 19.9.2020.
- Ο κ. Χρήστος Δ. Χατζηεμμανουήλ διορίστηκε μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, και συνακόλουθα του Γενικού Συμβουλίου, με εξαετή θητεία με το από 10.4.2020 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 270/10.4.2020), στη θέση του κ. Γεωργίου-Σπυρίδωνος Δ. Ταβλά, η θητεία του οποίου έληξε στις 10.4.2020.
- Οι κ.κ. Σπυρίδων Ι. Θεοδωρόπουλος, Γεώργιος Ι. Καρανίκας και Ιωάννης Α. Ρέτσος εξελέγησαν Σύμβουλοι, μέλη του Γενικού Συμβουλίου, από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 20.3.2020, στη θέση των κ.κ. Ιουλίας Β. Αρμάγου, Στέφανου Ν. Οκταποδά και Γρηγορίου Σ. Στεργιούλη.
- Ο κ. Θεοδόσιος Σ. Πανάικας με την από 4.9.2020 (Συν. 9) απόφαση του Γενικού Συμβουλίου εξελέγη Αναπληρωτής Σύμβουλος, μέλος του Γενικού Συμβουλίου, στη θέση του παραιτηθέντος από 13.7.2020 κ. Ευάγγελου Δ. Γερανιωτάκη.

3. Λειτουργία του Γενικού Συμβουλίου

Τηρουμένων των διατάξεων του Καταστατικού, το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει περί του τρόπου της διεξαγωγής των εργασιών του.

Ο Διοικητής, ή, εν απουσία αυτού, ο Υποδιοικητής που τον αναπληρώνει σύμφωνα με το άρθρο 32 του Καταστατικού, καλεί σε συνεδρίαση το Γενικό Συμβούλιο οσάκις παραστεί ανάγκη και άπαξ τουλάχιστον του μηνός, προεδρεύει δε των συνεδριάσεων αυτού. Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία εάν παρίστανται έξι τουλάχιστον από τα μέλη του. Στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, και ο Επίτροπος του Κράτους στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών.

Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περιπτώσεις ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Συμβουλίου περιλαμβάνουν τα ονόματα των παρόντων Συμβούλων, αναφέρουν τις λαμβανόμενες αποφάσεις και υπογράφονται από τον Πρόεδρο της συνεδρίασης, ένα μέλος του Συμβουλίου και τον Γραμματέα.

Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, η απόφαση μπορεί να ληφθεί από το Συμβούλιο σε ειδική σύνθεση, αποτελούμενη από τον Διοικητή, έναν Υποδιοικητή και δύο άλλα μέλη του Συμβουλίου. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απόφαση υποβάλλεται προς έγκριση στο Γενικό Συμβούλιο κατά την αμέσως επόμενη συνεδρίασή του.

Χρέη Γραμματέα του Συμβουλίου εκτελεί σύμφωνα με το άρθρο 4 του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας και Κανονισμού της Βαθμολογικής και Μισθολογικής Τάξεως των Υπαλλήλων ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης, ο οποίος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνεται στο καθήκον του αυτό από τον Υποδιευθυντή της ως άνω Διεύθυνσης στην αμεσότερη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται το Τμήμα Γραμματείας, στο έργο του οποίου εντάσσεται η ευρύτερη γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η άρτια εκπλήρωση των καθηκόντων των μελών του Συμβουλίου, στις αρχές εκάστου ημερολογιακού έτους γνωστοποιείται στα μέλη του Συμβουλίου το πρόγραμμα των συνεδριάσεων του επόμενου έτους, το οποίο πάντως δύναται να αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες της Τράπεζας.

4. Αποδοχές μελών Γενικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα εφαρμόζει για τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου πολιτική αποδοχών η οποία εναρμονίζεται με τις προβλέψεις του Καταστατικού της Τράπεζας (ιδίως το άρθρο 25) και τη φύση των εργασιών της, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη το διφυή χαρακτήρα της.

Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο του Καταστατικού της Τράπεζας, το λειτουργήμα του Συμβούλου είναι επίτιμο. Οι αμοιβές και τα οδοιπορικά έξοδα των Συμβούλων, τα σχετικά προς την άσκηση των καθηκόντων τους, ορίζονται κάθε φορά από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Η Τράπεζα προβαίνει στην καταβολή σταθερών μηνιαίων αμοιβών για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου. Έτσι, για τους Συμβούλους προβλέπεται πάγια μηνιαία αποζημίωση που συνδέεται με την ιδιότητα του μέλους και αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου.

Το άρθρο 29 του Καταστατικού απαγορεύει απολαβές υπό τη μορφή προμήθειας (ποσοστών) ή δικαιώματος συμμετοχής στα κέρδη της Τράπεζας. Επίσης, δεν υφίστανται μεταβλητές αποδοχές, ούτε προβλέπονται προγράμματα διάθεσης μετοχών της Τράπεζας (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης) σε μέλη του Γενικού Συμβουλίου, αφού οι συγκεκριμένοι τύποι απολαβών δεν συνάδουν με τα ανωτέρω.

Επί των απολαβών των μελών του Συμβουλίου από τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του οργάνου εφαρμόζεται “Πολιτική Αποδοχών Μελών Γενικού Συμβουλίου”, η οποία εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Η νυν ισχύουσα πολιτική κατ’ εφαρμογή των άρθρων 110-111 του ν. 4548/2018 έχει εγκριθεί από την 86η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της 1ης Απριλίου 2019 κατόπιν πρότασης από το Γενικό Συμβούλιο (Συνεδρία 2/25.2.2019), ισχύει για τέσσερις χρήσεις και είναι αναρτημένη στον ιστοχώρο της Τράπεζας υπό τον ακόλουθο σύνδεσμο:

https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/Πολιτική αποδοχών μελών ΓΣ_2019-2022.pdf

Επιπροσθέτως, σε συμμόρφωση με το άρθρο 112 του ν. 4548/2018, η Τράπεζα της Ελλάδος κατάρτισε Έκθεση Αποδοχών σχετικά με τις απολαβές των μελών του Γενικού Συμβουλίου από τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του οργάνου κατά το έτος 2019, η οποία περιλάμβανε τις απαιτούμενες από τη συγκεκριμένη νομοθετική διάταξη πληροφορίες. Η εν λόγω έκθεση υποβλήθηκε στην 87η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία έλαβε χώρα στις 20.3.2020, και υπερψηφίστηκε. Παρενθετικά επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 112 παρ. 3 του ν. 4548/2018, η εν λόγω ψήφος των μετόχων είναι συμβουλευτική. Η Έκθεση Αποδοχών για τα μέλη του Γε-

νικού Συμβουλίου με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2019 είναι αναρτημένη στον ιστοχώρο της Τράπεζας υπό τον ακόλουθο σύνδεσμο:

https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/Εκθεση_αποδοχών_μελών_ΓΣ_για_τη_χρήση_2019.pdf

Στο αυτό πλαίσιο, έχει καταρτιστεί και Έκθεση Αποδοχών για τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2020, η οποία θα υποβληθεί στην επικείμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

5. Βιογραφικά σημειώματα των μελών του Γενικού Συμβουλίου

Γιάννης Στουρνάρας

Διοικητής, Πρόεδρος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 10 Δεκεμβρίου 1956. Τελείωσε το δημόσιο Γυμνάσιο Φιλοθέης το 1974 και αποφοίτησε από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1978. Απέκτησε μεταπτυχιακό και διδακτορικό τίτλο (MPhil 1980, DPhil 1982) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, στο οποίο και εργάστηκε από το 1981 έως το 1985 ως Research Fellow και Lecturer στο Κολλέγιο St. Catherine's και ως ερευνητής στο Ινστιτούτο Ενεργειακών Σπουδών. Σήμερα είναι Καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Την περίοδο 1986-1989 εργάστηκε ως ειδικός σύμβουλος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών σε θέματα Δημοσίων Επιχειρήσεων και Εισοδηματικής Πολιτικής και στη συνέχεια της Τράπεζας της Ελλάδος (1989-1994) σε θέματα νομισματικής πολιτικής. Ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από το 1994 έως τον Ιούλιο του 2000, συμμετείχε στο σχεδιασμό της μακροοικονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής εκπροσωπώντας το υπουργείο στη Νομισματική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συμμετείχε επίσης στις διαπραγματεύσεις για τη συμμετοχή της Ελλάδος στην ΟΝΕ και είχε την ευθύνη για τις ετήσιες διαβουλεύσεις με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον ΟΟΣΑ. Από το 1994 έως το 1997 ήταν Αντιπρόεδρος της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου, ενώ από το 1998 έως τον Ιούλιο του 2000 ήταν μέλος του Δ.Σ. του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους. Από το 2000 μέχρι το 2004 ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Εμπορικής Τράπεζας και Αντιπρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Από το 2005 έως το 2008 ήταν Διευθύνων Σύμβουλος στην ΚΑΠΠΑ Χρηματιστηριακή. Διετέλεσε Γενικός Διευθυντής του IOBE (Σεπτέμβριος 2009-Ιούνιος 2012) και Υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στην υπηρεσιακή κυβέρνηση (Μάιος-Ιούνιος 2012). Από τον Ιούλιο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2014 ήταν Υπουργός Οικονομικών.

Θεόδωρος Α. Μητράκος

Υποδιοικητής

Γεννήθηκε στη Δόξα του Νομού Αρκαδίας το 1962. Είναι αριστούχος απόφοιτος των Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτορας του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (M.A., PhD in Economics).

Την περίοδο 1987-1988 εργάστηκε ως ερευνητής στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) και στη συνέχεια, κατά την περίοδο 1989-1997, στην Εθνική Στατιστική Αρχή σε θέματα Εθνικών Λογαριασμών. Από το 1997 εργάστηκε ως Οικονομολόγος-Ερευνητής στη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου δημιούργησε και ανέπτυξε τη Μονάδα Ανάλυσης Αγοράς Ακινήτων. Κατά την περίοδο 2010-2011 διετέλεσε αντιπρόεδρος της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου.

Το 2011 εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, ενώ ως Επισκέπτης Καθηγητής διδάσκει στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή συνέδρια και διαθέτει πλούσια ερευνητική και εκπαιδευτική εμπειρία. Το συγγραφικό του έργο είναι δημοσιευμένο σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους, ενώ έχει συγγράψει με συνεργάτες του έξι βιβλία. Μεταξύ αυτών, *Η μορφολογία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και η διεθνής κρίση*, *Τα βήματα των μεταναστών στην ελληνική οικονομία*, *Structural change and banking employment*, καθώς και το βιβλίο *Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας*, το οποίο τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών. Η έρευνά του επικεντρώνεται σε θέματα αγοράς εργασίας, ευρωπαϊκής και νομισματικής πολιτικής, διανομής εισοδήματος και αγοράς ακινήτων.

Από το Μάρτιο του 2015 είναι Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Είναι επίσης Πρόεδρος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Βουλής και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔ.ΔΗ.Χ.). Επιπλέον, εκπροσωπεί την Τράπεζα της Ελλάδος στην Economic and Financial Committee (EFC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θεόδωρος Κ. Πελαγίδης

Υποδιοικητής

Ο Θεόδωρος Πελαγίδης είναι από το 2004 Καθηγητής Οικονομικής Ανάλυσης στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Από το 2012 έως τις 19.9.2020 διετέλεσε NR Senior Fellow στο Brookings Institution USA. Έχει σπουδάσει οικονομικά στα Πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης (πτυχίο, 1987 με υποτροφία ΙΚΥ), Sussex (M.Phil., 1989), Paris (Doctorat, 1993 με υποτροφία SPES των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων) και Harvard CES (Post-Doc, 1993 και 1995 με υποτροφία NATO).

Έχει διατελέσει Fulbright Scholar στο Columbia University (2008) και NBG Fellow στο HO, LSE (2010). Έχει επίσης εργαστεί ως εμπειρογνώμονας στο Internal Evaluation Office του ΔΝΤ (2015) σχετικά με την αξιολόγηση του ελληνικού προγράμματος διάσωσης και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2018 (Horizon 2020).

Έχει τουλάχιστον 70 δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές, μεταξύ των οποίων: *International Review of Law and Economics*, *Journal of Economic Studies*, *The Journal of Economic Policy Reform*, *The Journal of Policy Modelling*, *Cambridge Journal of Economics*, *European Journal of Law and Economics*, *Managerial and Decision Economics*, *Economists' Voice*, *The Cato Journal*, *Review of International Studies*, *Journal of Post-Keynesian Economics*, *Asian Journal of Shipping and Logistics* κ.λπ.

Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στις περιοχές των Οικονομικών της Νομισματικής Ενοποίησης, της Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Νομισματικής και Οικονομικής Ολοκλήρωσης, της Θετικής Πολιτικής Οικονομίας και των Ναυτιλιακών Οικονομικών.

Στην Ελλάδα έχει συγγράψει 16 μονογραφίες, μεταξύ των οποίων *Η Προσοδοθηρία και οι Μεταρρυθμίσεις στην Ελληνική Οικονομία* (2006), *Η Στιγμή της Στροφής και ο Προοδευτικός Πραγματισμός στην Ελληνική Οικονομία* (2010), *Κατανοώντας την Κρίση στην Ελληνική Οικονομία* (2013), *Μέση Γη. Η Επιστροφή του Πολιτικού Κέντρου. Θεωρία και Οικονομικές Πολιτικές* (2017) και *Η Ελληνική Οικονομία πριν και μετά τον Covid-19* (2020).

Διεθνώς έχει συγγράψει σε συνεργασία με τον Μ. Μητσόπουλο τα βιβλία:

- *Understanding the Crisis in Greece. From Boom to Bust*, MacMillan 2011 και 2012, 2nd ed.
- *Greece. From Exit to Recovery?*, The Brookings Institution, 2014
- *Who's to Blame for Greece? Austerity in Charge of Saving a Broken Economy*, MacMillan/Palgrave 2016
- *Who's to Blame for Greece? How Austerity and Populism are Destroying a Country with High Potential*, Springer/MacMillan/Palgrave 2018, 2nd ed.
- *Who's to Blame for Greece? Life after Bankruptcy. Between Recovery and Sub-standard Growth*, Springer/MacMillan/Palgrave 2021, 3rd ed.

Έχει δημοσιεύσει κείμενα και παραχωρήσει συνεντεύξεις στους Financial Times, e-CNN, e- New York Times, WSJ, The Guardian, La Croix, Die Welt, RSR Suisse, Berlingske, Washington Post, Bloomberg, Toronto Star, The Washington Times, Financial Times, El Mercurio, El Pais κ.α., ενώ δημοσίευσε σε τακτική βάση άρθρο γνώμης στην ιστοσελίδα του Brookings Institution Global Economy and Development Washington D.C. την περίοδο 2015-2020.

Δημήτριος Σιδέρης

Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1964. Κατέχει Διδακτορικό Δίπλωμα (Ph.D.) από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (European University Institute) στη Φλωρεντία, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (M.Sc.) στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (Birkbeck College, University of London) και Πτυχίο από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Από το 1997 εργάζεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, όπου προσελήφθη μετά από ειδικό διαγωνισμό. Εργαζόταν στη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών (ΔΟΑΜ) ως επικεφαλής των Τμημάτων Οικονομετρικού Σχεδιασμού και Προβλέψεων και Εσωτερικής Οικονομίας.

Παράλληλα, ακολούθησε και ακαδημαϊκή σταδιοδρομία. Από το 1992 διδάσκει σε πανεπιστήμια του εξωτερικού (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία) και της Ελλάδος αντικείμενα που καλύπτουν σχεδόν όλο το φάσμα της οικονομικής επιστήμης, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Σήμερα είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Οικονομικής Θεωρίας στο Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Έχει αξιόλογο αριθμό δημοσιεύσεων σε έγκριτα οικονομικά περιοδικά και στις εκδόσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ έχει συγγράψει αρκετά δοκίμια εργασίας. Επίσης, έχει σημαντικό αριθμό ανακοινώσεων σε συνέδρια, όπου έχει παρουσιάσει πρωτογενή έρευνα (συνέδρια της ΕΚΤ, της ΕΕ, της Τράπεζας της Ελλάδος, ICMAIF (του Πανεπιστημίου Κρήτης), ASSET κ.λπ.).

Τα πεδία της ερευνητικής του ενασχόλησης περιλαμβάνουν τη Διεθνή Πολιτική Οικονομία, τα Διεθνή Οικονομικά, τις Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις, τα Οικονομικά της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και την Ελληνική Οικονομία.

Συμμετείχε ως τακτικό μέλος σε ομάδες εργασίας του ΟΟΣΑ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), συγκεκριμένα στις ομάδες WGF, WGEM, της ΕΚΤ, STEP του ΟΟΣΑ, EF της ΕΕ, LINK των Ηνωμένων Εθνών.

Το Σεπτέμβριο του 2018 διορίστηκε μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Όλγα Χαρίτου

Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου

Η Όλγα Χαρίτου είναι διευθυντικό στέλεχος, με 40 περίπου έτη εμπειρία στην εφαρμογή και αξιοποίηση της τεχνολογίας στο χρηματοοικονομικό τομέα.

Είναι μαθηματικός με μεταπτυχιακό τίτλο (M.Sc.) σε Computing Mathematics and Statistics από το University College Cardiff, University of Wales, UK, από όπου αποφοίτησε με διάκριση.

Έχει άριστη γνώση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, της διατραπεζικής αγοράς και των συστημάτων πληρωμών, του εποπτικού, ρυθμιστικού και κανονιστικού πλαισίου συναλλαγών, καθώς και των τεχνολογικών εφαρμογών και μηχανισμών υποστήριξής τους.

Έχει μακρά εμπειρία στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή συστημάτων πληροφορικής στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό κλάδο, και στο σχεδιασμό καινοτόμων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με την αξιοποίηση των εξελίξεων της τεχνολογίας.

Από το 1981-2001 εργάστηκε ως διευθυντικό στέλεχος στον Τομέα Πληροφορικής και Οργάνωσης της Alpha Bank και από το 2001 έως το 2009 ήταν Διευθύντρια Διοίκησης Πληροφορικής, υπεύθυνη για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μεγάλων έργων πληροφορικής για το δίκτυο της τράπεζας στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ενδεικτικά μεγάλα έργα η μετάπτωση στο ευρώ, η μετάπτωση στα IAS, η συγχώνευση της Ιονικής Τράπεζας, η ενοποίηση των συστημάτων πληρωμών και των back offices, καθώς και τα συστήματα MIS, EIS, Treasury, Risk και Asset/Private Management της Τράπεζας και του Ομίλου.

Τον Ιανουάριο του 2010 ίδρυσε την εταιρία ΟΜΙΚΡΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΠΕ και μέχρι τον Απρίλιο του 2019 ήταν ιδιοκτήτρια και διευθύντρια της.

Η εταιρία είχε αντικείμενο την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα στρατηγικής, σχεδιασμού και υλοποίησης εφαρμογών πληροφορικής σε ελληνικές και ξένες εταιρίες, οι οποίες παρείχαν τις υπηρεσίες τους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οργανισμούς, ασφαλιστικά ταμεία, ταμεία εναλλακτικών επενδύσεων, ταμεία διαχείρισης δημόσιου πλούτου (sovereign funds), asset managers, private and wealth managers, investment managers, risk managers, compliance officers, family & multi-family offices, prime brokers κ.λπ.

Από τον Οκτώβριο του 2016 μέχρι τον Οκτώβριο του 2019 ήταν μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ). Το Εποπτικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, η οποία διαχειρίζεται και αξιοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία και συμμετοχές του Δημοσίου που έχουν περιέλθει στην δικαιοδοσία της. Η ΕΕΣΥΠ αποσκοπεί στην επαύξηση της αξίας και τη βελτίωση της απόδοσης των περιουσιακών της στοιχείων, καθώς και στη δημιουργία εσόδων, προς όφελος του Δημοσίου. Περαιτέρω, η Εταιρεία προωθεί μεταρρυθμίσεις στις δημόσιες επιχειρήσεις μέσω αναδιάρθρωσης, βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, καθώς και μέσω της προαγωγής υπεύθυνης διοίκησης, κοινωνικής ευθύνης, αειφορίας, καινοτομίας και βέλτιστων εταιρικών πρακτικών.

Τον Απρίλιο του 2019 διορίστηκε μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Χρήστος Χατζηεμμανουήλ

Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου

Ο Χρήστος Χατζηεμμανουήλ είναι Καθηγητής Νομισματικών και Χρηματοοικονομικών Θεσμών στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς και Επισκέπτης Καθηγητής του Τμήματος Νομικής του London School of Economics (LSE). Είναι μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Γεννήθηκε το 1964. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (Πτυχίο) και στο University College London (LL.M. και Ph.D.). Κατέλαβε την πρώτη πανεπιστημιακή του θέση στο Κέντρο Σπουδών Εμπορικού Δικαίου (CCLS) του Πανεπιστημίου του Λονδίνου Queen Mary (QMW, όπως ονομαζόταν τότε), όπου εργάστηκε ως Research and Teaching Fellow. Τον Οκτώβριο του 1997 εντάχθηκε στο Τμήμα Νομικής του LSE, όπου μέχρι το Δεκέμβριο του 2007 υπηρέτησε διαδοχικά ως Lecturer, Senior Lecturer και Reader in Law. Έχει διδάξει ως επισκέπτης καθηγητής σε διάφορα πανεπιστήμια και έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις σε πλήθος συνεδρίων.

Οι ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις του περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μονογραφίες, άρθρα και κεφάλαια συλλογικών τόμων για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, την κρίση της ευρωζώνης, το ευρωπαϊκό τραπεζικό δίκαιο και την Τραπεζική Ένωση, την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων, τη χρηματοοικονομική εποπτεία στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη μεταρρύθμιση των χρηματοοικονομικών συστημάτων στις οικονομίες σε μετάβαση. Ήταν επίσης ένας από τους συγγραφείς του εγχειριδίου *European Union Law* (Cambridge University Press, 2006). Έχει δημοσιεύσει πολλά κείμενα σε εφημερίδες και περιοδικά για ζητήματα δημόσιας πολιτικής.

Ως ειδικός στο ευρωπαϊκό και διεθνές χρηματοπιστωτικό και νομισματικό δίκαιο, εργάστηκε ως σύμβουλος στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), με αντικείμενο τις διαδικασίες πτωχεύσεως-εξυγίανσεως των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικού Δικαίου (MOCOMILA) της International Law Association (ILA), μέλος του

Δ.Σ. του Συμβουλίου Διεθνών Σχέσεων (Council for International Relations – GR) και μέλος της Επιτροπής Νομικών Εμπειρογνομόνων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Από το Μάιο του 2004 έως το Σεπτέμβριο του 2007 υπηρέτησε ως Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε. Από το Σεπτέμβριο του 2007 μέχρι το Δεκέμβριο του 2009 διετέλεσε Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Έχει διατελέσει Πρόεδρος του Κέντρου Πολιτικής Έρευνας και Επικοινωνίας (ΚΠΕΕ), ενός από τα μακροβιότερα ανεξάρτητα (μη χρηματοδοτούμενα από το κράτος) think tanks. Από το 2005 έως το 2011 ήταν μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Περιφερειακού Κέντρου για τη Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης για την Ανατολική Ευρώπη και την Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών (RCPAR και, αρχικώς, UNTC) του United Nations Development Programme (UNDP).

Από το Σεπτέμβριο του 2014 έως τον Απρίλιο του 2020 διετέλεσε σύμβουλος του Διοικητή στην Τράπεζα της Ελλάδος. Από τις 10 Απριλίου 2020 είναι μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.

Σπυρίδων Θεοδωρόπουλος

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Ο Σπυρίδων Θεοδωρόπουλος είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Chipita Α.Ε. Ξεκίνησε την επιχειρηματική του δραστηριότητα ασχολούμενος από το 1976 με μια μικρή οικογενειακή εταιρία παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, την Recor Α.Ε.

Το 1981 ανέλαβε τη Γενική Διεύθυνση της Aligel, εισαγωγικής εταιρίας ζαχαρωδών προϊόντων και παγωτών. Το 1986 ανέλαβε Διευθύνων Σύμβουλος στην Interia, εταιρία παραγωγής και εμπορίας πραλίνας φουντουκιού, με σοβαρή εξαγωγική δραστηριότητα. Την ίδια χρονιά εξαγόρασε το 50% των μετοχών της Chipita και το 1989 εξαγόρασε και το υπόλοιπο 50%.

Το 1994 η εταιρία εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Το 2006 η Chipita συγχωνεύεται με τη ΔΕΛΤΑ, την GOODY'S και την εταιρία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, δημιουργώντας τη VIVARTIA, και το 2007 η VIVARTIA εξαγοράζεται από τη MIG. Από 1.9.2006 έως 15.04.2010 διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της Vivartia ABEE.

Το καλοκαίρι του 2010 ο κ. Θεοδωρόπουλος, μαζί με τον όμιλο Olayan, αλλά και με άλλους Έλληνες επιχειρηματίες, εξαγόρασε εκ νέου την Chipita.

Σήμερα είναι μέλος του Δ.Σ. της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και του ΣΕΒ. Κατά το παρελθόν έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ένωσης Εισηγμένων Εταιρειών και Αντιπρόεδρος της EXAE.

Είναι απόφοιτος της ΑΣΟΕΕ.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το Μάρτιο του 2020.

Γεώργιος Καρανίκας

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Ο Γεώργιος Καρανίκας γεννήθηκε στην Έδεσσα το 1956 και σπούδασε μάρκετινγκ και διοίκηση επιχειρήσεων. Από το 1980 έως το 2017 ασχολήθηκε επιχειρηματικά με το λιανικό εμπόριο καλλυντικών ειδών. Παράλληλα, από το 2001 έως σήμερα δραστηριοποιείται στο χώρο της συμβουλευτικής επιχειρήσεων. Είναι παντρεμένος με την οικονομολόγο Λένα Καρανίκα και έχει δύο παιδιά, τον Γιάννη και την Κλειώ.

Θέσεις ευθύνης:

- Πρόεδρος της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ) (2018-σήμερα)

- Αντιπρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (ΟΚΕ) (2015 έως 2020)
- Μέλος του Δ.Σ. του ΙΚΑ (2010-2016)
- Μέλος του Δ.Σ. της SME United
- Μέλος του Δ.Σ. του ΟΕΕΚ (2007-2010)
- Γενικός Γραμματέας της ΕΣΕΕ (2009-2018).

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το Μάρτιο του 2020.

Θεοδόσιος Πανάικας

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1969.

Είναι απόφοιτος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Μ.Sc. στην Εφαρμοσμένη Οικονομική και Οικονομική Πολιτική από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Την περίοδο 1994-1995 εργάστηκε στις οικονομικές υπηρεσίες της κατασκευαστικής εταιρίας ΕΛΤΕΡ Α.Τ.Ε. Παράλληλα, ως το τέλος του 1996 ασχολήθηκε ως εξωτερικός συνεργάτης με την εκπόνηση οικονομοτεχνικών μελετών και τη σύνταξη οικονομικών προσφορών φακέλων εταιριών για ένταξή τους σε αναπτυξιακά προγράμματα.

Κατά το διάστημα 1996-1997 διετέλεσε μέλος της ομάδας του Συμβούλου Διαχείρισης του ευρωπαϊκού προγράμματος αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας “PESCA”.

Κατά τη χρονική περίοδο 1998-1999 εργάστηκε ως Οικονομικός Αναλυτής στη χρηματιστηριακή εταιρία “Ελληνοαμερικανική ΑΧΕΠΕΥ”.

Το 1999 προσλήφθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος ως Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό στη θέση του Οικονομικού Αναλυτή στο Τμήμα Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ) της Διεύθυνσης Εργασιών Δημοσίου.

Το διάστημα 2001 έως 2004 εργάστηκε ως Συνεργάτης-Σύμβουλος του Υπουργού Δικαιοσύνης, ενώ διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε. (Υπουργείο Δικαιοσύνης) και του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας (Ν.Π.Δ.Δ. – Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων).

Διετέλεσε Προϊστάμενος του Τμήματος Μελέτης Θεσμικού Πλαισίου Συνταξιοδοτικών και Λοιπών Παροχών της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης (2011-2012).

Είναι Πρόεδρος του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας της Ελλάδος από τον Ιούνιο του 2020 και μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το Σεπτέμβριο του 2020.

Ιωάννης Ρέτσος

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Ο Ιωάννης Α. Ρέτσος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1969. Είναι πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου από το Cornell University στη διοίκηση ξενοδοχείων, με ειδίκευση στο Hospitality Real Estate Finance.

Είναι Διευθύνων Σύμβουλος και ένας από τους βασικούς μετόχους της εταιρίας Electra Hotels & Resorts, η οποία διαχειρίζεται πέντε ξενοδοχεία στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τη Ρόδο.

Εξελέγη Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) το Μάιο του 2017.

Από τον Απρίλιο του 2011 έως τον Ιούλιο του 2017 διετέλεσε Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων (ΠΟΞ) και από το 2009 έως το 2012 Πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Αθηνών-Αττικής-Αργοσαρωνικού (ΕΞΑΑΑ).

Ξεκίνησε να ασχολείται με τα κοινά του τουρισμού το 1999.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το Μάρτιο του 2020.

Αθανάσιος Σαββάκης

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος. Πρόεδρος του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας. Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της SavvyCan – Hellenic Metal Packaging AE. Διευθύνων Σύμβουλος της BioSolids AE (βελτιωτικά εδάφους). Μέλος Δ.Ε. του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ). Γ΄ Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ). Γραμματέας του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας. Μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Παραγωγής – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη. Μέλος Δ.Σ. του Ελληνικού Συνδέσμου Επιχειρηματικών Πάρκων (ΕΣΕΠΠΑ). Αντιπρόεδρος Δ.Σ. του Κέντρου Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης (ΚΕΠΑ). Μέλος Δ.Σ. του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ). Μέλος Δ.Σ. του Σωματείου Επιχειρηματικότητας Νέων (ΣΕΝ).

Κάτοχος MBA από το University of Stirling (UK), B.S.c in Business Studies & Economics από το University of Surrey (RIHE). Certified Lead Assessor για συστήματα BSEN ISO, από το Scottish Quality Management Center του University of Stirling. Έχει παρακολουθήσει το INSEAD Executive Education Program (Negotiation Dynamics & Strategic Management). Κάτοχος του Certificate in Purchasing and Supply Chain Management του International Federation of Purchasing & Supply Management.

Μιλάει αγγλικά και ιταλικά.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το Φεβρουάριο του 2017.

Νικόλαος Σκορίνης

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στις 7 Ιανουαρίου 1948 στην Παλαιόβρυση Λακωνίας.

Ασχολήθηκε επί 38 έτη με τον επιχειρηματικό τομέα της μουσικής και του βιβλίου. Υπήρξε εκδότης του περιοδικού “ΑΣΜΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ”.

Διετέλεσε Γενικός Γραμματέας της ΓΣΕΒΕΕ (Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας) κατά τις περιόδους 1988-1993 και 2003-2013.

Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Οικονομικής Κοινωνικής Επιτροπής Ελλάδος (ΟΚΕ) και μέλος της Εκτελεστικής της Επιτροπής με τρεις συνεχόμενες θητείες. Διετέλεσε Αντιπρόεδρος της ΟΚΕ την τετραετία 2012-2015 και Πρόεδρος την ίδια περίοδο της Α΄ Ομάδας των Εργοδοτών (ΣΕΒ – ΕΣΕΕ – ΓΣΕΒΕΕ – ΣΕΤΕ – Ένωση Ελληνικών Τραπεζών – Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών κ.λπ.).

Συνέβαλε αποφασιστικά στην υπογραφή της εκάστοτε Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας από τη δεκαετία του 1990 μέχρι και το 2010, τις οποίες και συνυπέγραψε.

Έχει διοργανώσει και λάβει μέρος σε δεκάδες συνέδρια στην Ελλάδα και Ευρώπη, επιχειρηματικά, οικονομικά, συνδικαλιστικά, πολιτιστικά και κοινωνικού χαρακτήρα.

Άρθρα και συνεντεύξεις του έχουν δημοσιευθεί σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Σύγχρονος συγγραφέας μυθιστορημάτων. Έργα του έχουν πάρει το δρόμο του θεάτρου, της μικρής και της μεγάλης οθόνης.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το Φεβρουάριο του 2015.

ΣΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Γενικό Συμβούλιο συγκροτεί μόνιμες ή προσωρινές επιτροπές για να συνδράμουν στην εκπλήρωση των καθηκόντων του, να διευκολύνουν τις δραστηριότητές του και να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τη λήψη αποφάσεων. Οι επιτροπές έχουν συμβουλευτικό ρόλο, αλλά δύνανται επίσης να αναλάβουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες που καθορίζονται από το Γενικό Συμβούλιο.

Η κύρια αποστολή των επιτροπών είναι η εξέταση των θεμάτων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους, η προετοιμασία σχεδίων αποφάσεων προς έγκριση από το Γενικό Συμβούλιο και η υποβολή σχετικών ενημερώσεων, εκθέσεων, βασικών πληροφοριών και εισηγήσεων προς το Γενικό Συμβούλιο.

Το Γενικό Συμβούλιο έχει συστήσει τις ακόλουθες μόνιμες επιτροπές:

1. Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελεί ανεξάρτητη επιτροπή και παρέχει υποστήριξη προς το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Η Επιτροπή Ελέγχου επιβλέπει και αξιολογεί τις διαδικασίες κατάρτισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα, και εξετάζει τις εκθέσεις των εξωτερικών ελεγκτών για θέματα αποκλίσεων από τις τρέχουσες λογιστικές πρακτικές, ενημερώνοντας σχετικά και το Γενικό Συμβούλιο για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου, για τη συμβολή του στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, καθώς και για το ρόλο της Επιτροπής Ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία.

Στο πλαίσιο αυτό:

- διενεργεί συναντήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές, χωρίς την παρουσία της Διοίκησης, μία φορά τουλάχιστον το χρόνο και οποτεδήποτε το κρίνει αναγκαίο, ιδίως δε κατά το στάδιο του προγραμματισμού, της διεξαγωγής του ελέγχου και της κατάρτισης των σχετικών εκθέσεων,
- πραγματοποιεί συναντήσεις με τον Διευθυντή Εσωτερικής Επιθεώρησης και τον επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, χωρίς την παρουσία της Διοίκησης, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο και εκτάκτως, κατά την κρίση της για θέματα της αρμοδιότητάς τους,
- καλεί οποιονδήποτε υπηρεσιακό παράγοντα, αρμοδίως, για την ενημέρωσή της επί θεμάτων που εμπίπτουν στο αντικείμενό της,
- διαμεσολαβεί για τη σύγκλιση τυχόν διαφορετικών απόψεων μεταξύ των εξωτερικών ελεγκτών και των εμπλεκόμενων διευθυντικών στελεχών της Τράπεζας και
- ζητεί την συνδρομή εμπειρογνομόνων, των οποίων η αμοιβή εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο.

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου συνίστανται ιδίως στις εξής:

- εξετάζει τις οικονομικές καταστάσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η παρεχόμενη με αυτές πληροφόρηση είναι πλήρης, αξιόπιστη και σύμφωνη με το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τη νομοθεσία,
- αξιολογεί την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα των εξωτερικών ελεγκτών, καθώς επίσης επισκοπεί και παρακολουθεί τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής τους,
- εξετάζει περιοδικά την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και την επάρκεια των λειτουργιών της Διαχείρισης Κινδύνων και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης,

- αξιολογεί το έργο της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης, με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με το βαθμό ανεξαρτησίας της, καθώς και την ποιότητα και το εύρος των διενεργούμενων ελέγχων,
- επιβεβαιώνει ότι οι κυριότεροι κίνδυνοι έχουν εντοπιστεί και αντιμετωπίζονται.

Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από τρία τουλάχιστον μέλη, τα οποία δεν έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Τράπεζα και το ένα τουλάχιστον εξ αυτών ανταποκρίνεται, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- δεν θα κατέχει μετοχές σε ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και
- δεν θα έχει σχέση εξάρτησης με την Τράπεζα ή με συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα.

Ένα τουλάχιστον από τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου θα πρέπει να διαθέτει εξειδίκευση και εμπειρία σε θέματα λογιστικής και ελεγκτικής.

Η θητεία των μελών της Επιτροπής Ελέγχου είναι τριετής και ανανεώσιμη. Παύση της θητείας προ της λήξεως αυτής μπορεί να αποφασιστεί από το Γενικό Συμβούλιο, εφόσον συντρέχει, αντιστοίχως, οποιαδήποτε από τις αιτίες παύσης της θητείας του Διοικητή, των Υποδιοικητών και των μελών του Γενικού Συμβουλίου, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στο Καταστατικό της Τράπεζας.

Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου δεν πρέπει να έχουν αρμοδιότητες ή ιδιότητες που μπορεί να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή τους, συμμορφούμενα με τον «Κώδικα Συμπεριφοράς του Διοικητή και των Υποδιοικητών της Τράπεζας της Ελλάδος» καθώς και τις διατάξεις του «Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος».

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει τουλάχιστον ανά τρίμηνο και εκτάκτως, όποτε το κρίνει απαραίτητο. Επιπλέον, υποβάλλει ετησίως και εκτάκτως, όποτε της ζητηθεί, έκθεση στο Γενικό Συμβούλιο, διά του Διοικητή, αναφορικά με το έργο που της έχει ανατεθεί, αναφέροντας σχετικώς την άποψή της και παραθέτοντας προτάσεις για βελτιώσεις και μέτρα για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που έχουν εντοπιστεί. Στην αρχή κάθε έτους συντάσσει το πρόγραμμα διεξαγωγής των εργασιών της και το υποβάλλει στο Γενικό Συμβούλιο διά του Διοικητή.

Τα ανωτέρω ισχύουν σύμφωνα με την από 18.6.2010 (Συν.7) απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας περί σύστασης Επιτροπής Ελέγχου στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Επιπλέον, προς το σκοπό συμμόρφωσης με τα οριζόμενα στο άρθρο 44 του ν. 4449/2017, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 74 του ν. 4706/2020 (ΦΕΚ Α' 136/17.7.2020), βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία υιοθέτησης νέου Κανονισμού Λειτουργίας, ο οποίος, κατόπιν της σχετικής από 19.11.2020 απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου, εγκρίθηκε από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας και θα περιληφθεί στην Ημερήσια Διάταξη της επερχόμενης ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας. Ο εν λόγω Κανονισμός θα ισχύει από την ημερομηνία έγκρισής του από την εν λόγω Γενική Συνέλευση, οπότε στην τελικώς εγκριθείσα μορφή του θα αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο της Τράπεζας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Στις 31.12.2020 η σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου είχε ως εξής:

Πρόεδρος:	Χαράλαμπος Σταματόπουλος
Μέλη:	- Δημήτριος Σιδέρης - Γρηγόριος Στεργιούλης - Διονύσιος Νικολάου

Εντός του έτους 2020 η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε έξι (6) φορές.

2. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Σκοπός της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είναι η αποτελεσματική κάλυψη όλων των μορφών κινδύνου, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών, λειτουργικών, κανονιστικών, και η διασφάλιση του ενοποιημένου ελέγχου τους, η εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και ο απαιτούμενος συντονισμός σε επίπεδο Τράπεζας.

Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή:

- διαμορφώνει και εγκρίνει σε ετήσια βάση τη στρατηγική ανάληψης πάσης φύσεως κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους στόχους της Τράπεζας, καθώς και την πολιτική και τις αρχές που πρέπει να διέπουν τη διαχείριση κινδύνων ως προς την αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπισή τους, σε συνέπεια με την εκάστοτε επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων,
- αξιολογεί, σε εξαμηνιαία βάση τουλάχιστον, την επάρκεια και αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων και ιδίως τη συμμόρφωση προς το καθορισμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου, καθώς και την καταλληλότητα των ορίων, των μέτρων και την επάρκεια των προβλέψεων σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων,
- λαμβάνει αποφάσεις και διατυπώνει συστάσεις σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων της Τράπεζας ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της,
- ελέγχει την ανεξαρτησία, επάρκεια και αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας,
- εγκρίνει σε ετήσια βάση την Πολιτική και τις αρχές που διέπουν την ανάπτυξη, εφαρμογή και παρακολούθηση του Πλαισίου Επιχειρησιακής Συνέχειας, ώστε να διασφαλίζεται η αδιάλειπτη επιχειρησιακή λειτουργία της Τράπεζας.

Δυνάμει της υπ' αριθμ. 14/18.12.2020 απόφασης Γενικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων απαρτίζεται από επτά μέλη, ήτοι τον Διοικητή ως Πρόεδρο, τους δύο Υποδιοικητές, τα άλλα τρία μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και τον Προϊστάμενο της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Ο Διοικητής, απουσιάζων ή κωλυόμενος, αναπληρώνεται από τον Υποδιοικητή στον οποίο έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα εποπτείας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Σε περίπτωση που ο Διοικητής διατηρεί την αρμοδιότητα εποπτείας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο Υποδιοικητή. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία με την παρουσία τεσσάρων εκ των επτά μελών της. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδριάζει τουλάχιστον ανά εξάμηνο και εκτάκτως, όποτε κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο.

Κατόπιν τούτων, στις 31.12.2020 η σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είχε ως εξής:

Πρόεδρος:	Γιάννης Στουρνάρας, Διοικητής
Μέλη:	- Θεόδωρος Μητράκος, Υποδιοικητής - Θεόδωρος Πελαγίδης, Υποδιοικητής - Δημήτριος Σιδέρης, μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής - Όλγα Χαρίτου, μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής - Χρήστος Χατζηγεμμανουήλ, μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής - Αθανάσιος Χριστοδουλόπουλος, Προϊστάμενος της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων

Γνωστοποιούνται οι παρακάτω μεταβολές σε σχέση με την 31.12.2019:

- Ο Υποδιοικητής κ. Θεόδωρος Μητράκος ανέλαβε καθήκοντα μέλους της Επιτροπής σε αντικατάσταση του κ. Ιωάννη Μουρμούρα μετά τη λήξη της θητείας του τελευταίου ως Υποδιοικητή.

- Στη σύνθεση της Επιτροπής προστέθηκαν οι κ.κ. Θεόδωρος Πελαγίδης, Χρήστος Χατζηγεμμανουήλ και Αθανάσιος Χριστοδουλόπουλος.

Εντός του έτους 2020 η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδρίασε τέσσερις (4) φορές.

Ζ. ΟΡΓΑΝΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

1. Διοικητής

Ο Διοικητής ασκεί τις εποπτικές, κυρωτικές και κανονιστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από το άρθρο 55Γ του Καταστατικού και αφορούν την υποχρέωση παροχής στατιστικών πληροφοριών στην ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της κατ' εφαρμογή του εκδιδόμενης συμπληρωματικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποχρέωση παροχής στοιχείων περιλαμβάνει και τα απαιτούμενα στοιχεία για την κατάρτιση του ισοζυγίου πληρωμών και των χρηματοοικονομικών λογαριασμών των επιμέρους τομέων της οικονομίας, καθώς και για τον υπολογισμό της διεθνούς επενδυτικής θέσης της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, ορίζει τα στοιχεία και τις πληροφορίες που οφείλουν να παρέχονται από τα υπόχρεα πρόσωπα εν αναφορά προς τις συναλλαγές τους με πρόσωπα εγκατεστημένα στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και τις έναντι των προσώπων αυτών απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους, καθώς και τον τρόπο, το χρόνο και τη διαδικασία παροχής αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2. Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής που χαράσσεται στο πλαίσιο του ΕΣΚΤ, με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας του Διοικητή από οδηγίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22 του Καταστατικού. Επίσης, εξετάζει την επίδραση των αποφάσεων που λαμβάνονται στο προαναφερθέν πλαίσιο σχετικά με θέματα που αφορούν τη λειτουργία και αποτελεσματικότητα των συστημάτων και μέσων πληρωμών και την έκδοση τραπεζογραμματίων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ΕΣΚΤ το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ενεργεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ, τις οποίες και ενσωματώνει στο ημεδαπό δίκαιο.

Οι παραπάνω αρμοδιότητες ασκούνται μέσω της έκδοσης Πράξεων του Συμβουλίου και της μετέπειτα δημοσίευσής τους στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αποτελείται από τον Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές και άλλα τρία μέλη που διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, εκδιδόμενο μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Διοικητή, και δίνουν τον προβλεπόμενο στο άρθρο 22 του Καταστατικού όρκο.

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής οφείλουν και μετά την παύση των καθηκόντων τους να μην αποκαλύπτουν πληροφορίες των οποίων έλαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και οι οποίες καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο.

Οι όροι απασχόλησης και οι αποδοχές των μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές είναι μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, ως εκ της ιδιότητάς τους, και η θητεία τους διαρκεί για όσο χρόνο έχουν την ιδιότητα αυτή. Η θητεία των υπόλοιπων μελών είναι εξαετής και μπορεί να ανανεώνεται. Σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρησης για οποιοδήποτε λόγο μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, εκτός από τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές, πριν από τη λήξη της θητείας τους, η θητεία του μέλους που διορίζεται σε αντικατάστασή του θα περιλαμβάνει το υπόλοιπο της θητείας του θανόντος ή αποχωρήσαντος μέλους και μία ακόμη πλήρη θητεία, εφόσον το υπολειπόμενο μέρος της θητείας είναι μικρότερο από δύο έτη.

Πρόεδρος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής είναι ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, αναπληρούμενος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του Καταστατικού. Ο Πρόεδρος καλεί τα μέλη του Συμβουλίου σε συνεδρίαση όταν παρίσταται ανάγκη και τουλάχιστον μία φορά το μήνα.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τέσσερα τουλάχιστον μέλη. Το Συμβούλιο αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Σε περίπτωση θανάτου, λήξης της θητείας ή αποχώρησης μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και μέχρι τον ορισμό νέων μελών, το Συμβούλιο μπορεί να λειτουργεί με ελλιπή συγκρότηση.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής επικουρείται στο έργο του από υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας και από επιτροπές αποτελούμενες από μέλη του και από υπαλλήλους της Τράπεζας, στις οποίες επιτροπές μπορεί να αναθέτει τη λήψη αποφάσεων επί ορισμένων θεμάτων της αρμοδιότητάς του, διατηρούμενης πάντως της αρμοδιότητας του Συμβουλίου να αποφασίζει και επί των θεμάτων αυτών.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής μπορεί να αναθέτει την εποπτεία τομέων της αρμοδιότητάς του σε ορισμένα μέλη του.

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής είναι ως εκ του λειτουργήματός τους μέλη και του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας (άρθρο 35Α του Καταστατικού).

3. Εκτελεστική Επιτροπή

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές, προσκαλείται από τον Διοικητή ή, εν απουσία του, από τον αναπληρούντα αυτόν Υποδιοικητή, και αποφασίζει με απαρτία και πλειοψηφία δύο μελών, στα οποία πρέπει να συγκαταλέγεται ο Διοικητής, εκτός αν αυτός αναπληρώνεται κατά τα ανωτέρω. Εάν δεν σχηματίζεται απαρτία, στην Επιτροπή μετέχει και το μέλος του Γενικού Συμβουλίου που ορίζεται κατά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 32 του Καταστατικού. Το Γενικό Συμβούλιο ορίζει κατ' έτος τρία μέλη του από τα μη μετέχοντα στην Εκτελεστική Επιτροπή προς παρακολούθηση της άσκησης της αρμοδιότητάς της, δυνάμει να αναφέρονται στο Συμβούλιο.

Οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής ρυθμίζονται από το άρθρο 55Α του Καταστατικού και από την κείμενη εποπτική νομοθεσία (βλ. ενδεικτικά ν. 4261/2014, ν. 4364/2016 και ν. 4537/2018).

Οι εν λόγω εποπτικές αρμοδιότητες αφορούν την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων, την εποπτεία, μεταξύ άλλων, της φερεγγυότητας, της διασφάλισης επαρκούς ρευστότητας και της διαρκούς συμμόρφωσης των εποπτευομένων με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Επίσης, η άσκηση της εποπτείας περιλαμβάνει τη λήψη εποπτικών μέτρων και την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε βάρος εποπτευόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων, καθώς επίσης και των μελών της διοίκησής τους.

Στόχοι της εποπτείας είναι η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί μεταξύ άλλων τη μακροπροληπτική αρμοδιότητα προς ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και μείωση της συσσώρευσης των συστημικών κινδύνων.

4. Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων

Η εν λόγω Επιτροπή έχει συσταθεί με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 1/20.12.2012 “Ανασύσταση Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και ανάθεση αρμοδιότητας” (ΦΕΚ Β΄ 3410), όπως ισχύει μετά τις τελευταίες τροποποιήσεις της με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015 “Σύνθεση και αρμοδιότητες της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος” (ΦΕΚ Β΄ 2312) και την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 165/17.12.2019 “Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015” (ΦΕΚ Β΄ 4730).

Στις αρμοδιότητές της συγκαταλέγεται η έκδοση των κανονιστικών και ατομικών αποφάσεων και εισηγήσεων της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 55Α του Καταστατικού. Στις ανωτέρω αποφάσεις και εισηγήσεις περιλαμβάνονται ιδίως εκείνες που αφορούν την ίδρυση, την ανάκληση αδείας, τους όρους λειτουργίας των εποπτευομένων ιδρυμάτων, τη λήψη μέτρων και την επιβολή κυρώσεων και προστίμων σε νομικά και φυσικά πρόσωπα.

Η Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων συγκροτείται από τον Διοικητή ως Πρόεδρο και, ως μέλη, από τον Υποδιοικητή που δεν μετέχει στην Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης, καθώς επίσης από τους Διευθυντές των ακόλουθων Διευθύνσεων: (α) Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος, (β) Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης, (γ) Εργασιών Δημοσίου, (δ) Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών και (ε) Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Ο Διοικητής, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται από τον ως άνω Υποδιοικητή. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερσχύει η ψήφος του Προέδρου.

5. Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης

Η εν λόγω Επιτροπή έχει συσταθεί με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 6/08.01.2013 “Ανασύσταση Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης και ανάθεση αρμοδιοτήτων” (ΦΕΚ Β΄ 13), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015 “Σύνθεση και αρμοδιότητες της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος” (ΦΕΚ Β΄ 2312), την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 130/22.01.2018 “Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015” (ΦΕΚ Β΄ 609) και την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019 “Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015 ως προς τη σύνθεση της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος” (ΦΕΚ Β΄ 2278).

Η Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης συγκροτείται από τον Υποδιοικητή στον οποίο αναφέρεται η Διεύθυνση Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων ως Πρόεδρο και, ως μέλη, από τους Διευθυντές των ακόλουθων Διευθύνσεων: (α) Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού, (β) Στατιστικής, (γ) Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων και (δ) Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, ο Υποδιοικητής αναπληρώνεται από το μέλος του Γενικού Συμβουλίου που ορίζεται κατά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 32 του Καταστατικού. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερσχύει η ψήφος του Προέδρου. Χρέη γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί υπάλληλος ή υπάλληλοι της Διεύθυνσης Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Στις αρμοδιότητές της συγκαταλέγεται η έκδοση των κανονιστικών και ατομικών αποφάσεων και εισηγήσεων της Τράπεζας της Ελλάδος ως αρχής εξυγίανσης, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2014, “περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και τροποποίησης του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010” (ΕΕ L 225 (30.7.2014)), και τις διατάξεις του άρθρου 2 (“Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ, ΕΕ L 173) και άλλες διατάξεις” του ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α΄ 87/23.07.2015)), καθώς και η έκδοση των αποφάσεων που αφορούν διαδικασίες εξυγίανσης οι οποίες ήταν εκκρεμείς κατά τη θέση σε ισχύ του ως άνω νόμου.

Η. ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

Οι Διευθύνσεις της Τράπεζας παρουσιάζονται στο Οργανόγραμμα, που είναι αναρτημένο στον ιστοχώρο της Τράπεζας (<https://www.bankofgreece.gr/trapeza/dioikisi-domi/organogramma>). Οι Διευθύνσεις λειτουργούν σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας Διευθύνσεων της Τράπεζας.

Θ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

1. Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO – Data Protection Officer)

Ορίζεται με απόφαση της Διοίκησης, στην οποία και αμέσως αναφέρεται. Επικουρείται από ειδική Ομάδα Υποστήριξης. Είναι υπεύθυνος για το σχεδιασμό και τη διαρκή επικαιροποίηση του λειτουργικού πλαισίου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Τράπεζας, τη διασφάλιση της εφαρμογής και της συμμόρφωσης με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο και τη διαβούλευση με τις εποπτικές αρχές, όποτε αυτή απαιτείται.

Κύρια καθήκοντά του αποτελούν:

- ο σχεδιασμός της στρατηγικής, του προγράμματος και του λειτουργικού πλαισίου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (επιμέρους πολιτικές, διαδικασίες και οδηγίες) της Τράπεζας,

- η παρακολούθηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, καθώς και των ειδικών διατάξεων που αφορούν στην Τράπεζα σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η διασφάλιση της εφαρμογής και της συμμόρφωσης της Τράπεζας με αυτό,
- η παρακολούθηση των κινδύνων που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- η ενημέρωση, η καθοδήγηση και η υποστήριξη των Συντονιστών Προστασίας Δεδομένων κατά την άσκηση των καθημερινών τους καθηκόντων, όπως απορρέουν από το λειτουργικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Τράπεζας,
- ο συντονισμός, η οργάνωση, η καθοδήγηση και η εποπτεία των σχετικών δράσεων και ενεργειών που αναλαμβάνονται στην Τράπεζα σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γνωμοδότηση αναφορικά με την εκτίμηση αντικτύπου),
- η παροχή συμβουλών για την κατάρτιση συμβάσεων με τρίτα μέρη που πρόκειται να επεξεργασθούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό της Τράπεζας,
- η συνεργασία με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και λοιπές εποπτικές αρχές, όποτε αυτό απαιτείται, και
- η διαρκής, ή όποτε ειδικώς ζητηθεί, ενημέρωση της Διοίκησης της Τράπεζας.

2. Σύμβουλος Δεοντολογίας

Ορίζεται με απόφαση της Διοίκησης και αναφέρεται απευθείας στο Διοικητή. Επικουρεί την Τράπεζα στην προαγωγή υψηλών προτύπων επαγγελματικής συμπεριφοράς και είναι υπεύθυνος για την τήρηση και ορθή εφαρμογή του «Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος». Ειδικότερα:

- παρέχει συμβουλές και κατευθύνσεις για την ορθή εφαρμογή του Κώδικα,
- μεριμνά για την ευαισθητοποίηση των αποδεκτών του Κώδικα στα εν λόγω θέματα, μέσω: (α) εκπαίδευσης, (β) ανάρτησης του Κώδικα στο εσωτερικό δίκτυο κ.λπ.
- εντοπίζει ενδεχόμενους κινδύνους από τη μη εφαρμογή του Κώδικα,
- εξετάζει κάθε θέμα δεοντολογίας που προκύπτει και προτείνει στη Διοίκηση νέους ερμηνευτικούς δεοντολογικούς κανόνες,
- δέχεται αναφορές παραβίασης του Κώδικα και ενημερώνει αρμοδίως,
- αναλαμβάνει την ευθύνη να ενημερώνει τους εμπλεκόμενους αποδέκτες του Κώδικα για την πορεία των διαδικασιών,
- τηρεί αρχείο του ιστορικού όλων των αναφορών και περιστατικών που του έχουν αναφερθεί,
- υποβάλλει κάθε χρόνο Έκθεση σχετικά με τα καθήκοντά του στον Διοικητή,
- επισκοπεί τον Κώδικα και προτείνει τροποποιήσεις του.

Ι. ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Πολιτική υποβολής εσωτερικών αναφορών για περιπτώσεις παραβατικής συμπεριφοράς (Internal Whistle-blowing Policy)

Η Πολιτική Υποβολής Εσωτερικών Αναφορών για Περιπτώσεις Παραβατικής Συμπεριφοράς (Internal Whistleblowing Policy) αποφασίστηκε από το Γενικό Συμβούλιο στις 30.11.2020 και καθορίζει τις γενικές αρχές βάσει των οποίων η Τράπεζα της Ελλάδος επιλαμβάνεται, επεξεργάζεται και διερευνά ονομαστικές και ανώνυμες εσωτερικές αναφορές για περιπτώσεις παραβατικής συμπεριφοράς, λαμβάνοντας υπόψη και συνεκτιμώντας το ισχύον πλαίσιο κανόνων, όπως ιδίως την Οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23.10.2019 σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης (ΕΕ L 305 (26.11.2019) 17), το πλαίσιο δεοντολογίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (όπως ισχύει μετά την πρόσφατη τροποποίησή του, ΕΕ C 375 (06.11.2020) 25), καθώς επίσης τον Γενικό Κανονισμό της Καταστάσεως των Υπαλλήλων, τον Κώδικα Δεοντολογίας, τις ισχύουσες Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας και τις υφιστάμενες Πολιτικές της Τράπεζας.

Στο πλαίσιο αυτό, αξιολογήθηκε ότι η συμβολή των προσώπων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Πολιτικής (τα μέλη των οργάνων Διοίκησης της Τράπεζας, καθώς και όλο το προσωπικό και οι εν γένει απασχολούμενοι σε αυτήν, περιλαμβανομένων και εκείνων που ευρίσκονται σε υπηρεσιακή απόσπαση) είναι ουσιαστική και επωφελής τόσο για τη διατήρηση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της κοινωνικής ευθύνης της Τράπεζας, όσο και για την ανίχνευση των επιλήψιμων συμπεριφορών και τη λήψη των απαιτούμενων διορθωτικών μέτρων προς το σκοπό αποτροπής αντίστοιχων φαινομένων.

Επικείμενη θέσπιση Πολιτικής κατά της Απάτης

Επιπροσθέτως, βρίσκεται σε εξέλιξη και η διαδικασία υιοθέτησης πολιτικής κατά της Απάτης, όπου θα αποτυπώνονται οι αρχές βάσει των οποίων η Τράπεζα της Ελλάδος σκοπεύει να ενεργεί προς πρόληψη και αποτροπή κάθε μορφής συμπεριφοράς η οποία ενδέχεται να στοιχειοθετεί ή συνιστά απάτη σύμφωνα με τα εκεί ειδικότερα οριζόμενα. Στο πλαίσιο αυτό, επιδεικνύεται μηδενική ανοχή στις εν θέματι συμπεριφορές, αναλαμβάνοντας τη ρητή δέσμευση για την αμελλητί ανάληψη των κατάλληλων και ενδεδειγμένων μέτρων προς το σκοπό έγκαιρου εντοπισμού και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων.

Κατά την κατάρτιση της εν λόγω πολιτικής λαμβάνονται υπόψη το πλαίσιο δεοντολογίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ο Κώδικας Δεοντολογίας της Τράπεζας, η ανωτέρω Πολιτική για την υποβολή εσωτερικών αναφορών για περιπτώσεις παραβατικής συμπεριφοράς, ο Γενικός Κανονισμός της Καταστάσεως των Υπαλλήλων, ο Κανονισμός Λειτουργίας Τομέων, Τμημάτων-Μονάδων-Γραφείων και Υπηρεσιών, το Κανονιστικό Πλαίσιο της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης, καθώς και ο υπό έγκριση από την επικείμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου.

ΙΑ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ

Η παροχή ίσων ευκαιριών απασχόλησης και εξέλιξης για όλους τους εργαζόμενους της Τράπεζας της Ελλάδος δεν αποτελεί απλώς νομική υποχρέωση, αλλά είναι συστατικό στοιχείο της πολιτικής της για το Ανθρώπινο Δυναμικό. Η πολιτική αυτή ενσωματώνεται στις διαδικασίες και στις πρακτικές διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, εξασφαλίζοντας την αποτελεσματική τήρησή της. Προς τούτο, η Τράπεζα προωθεί την ισότητα στη μεταχείριση και την αξιοκρατική εξέλιξη του προσωπικού, δίνοντας ίσες ευκαιρίες εξέλιξης σε άνδρες και γυναίκες εργαζόμενους και εφαρμόζοντας ενιαία μισθολογική πολιτική ανεξαρτήτως φύλου σε όλες τις κατηγορίες εργαζομένων. Η Τράπεζα της Ελλάδος σέβεται και προασπίζει τη διαφορετικότητα των εργαζομένων της ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων ή οποιασδήποτε άλλης διακρίσεως.

Αναφορικά με την ποικιλομορφία, τόσο σε επίπεδο Γενικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο ανωτάτης διοικήσεως εκπροσωπούνται διάφορες ηλικιακές ομάδες με ποικίλη ακαδημαϊκή και εργασιακή εμπειρία, ώστε να καλύπτονται τα γνωστικά αντικείμενα και η εμπειρία που απαιτούνται για την ορθή και αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Προς επίρρωση τούτων, η Τράπεζα εφαρμόζει Κώδικα Δεοντολογίας, σε εναρμόνιση με τις Κατευθυντήριες Γραμμές (ΕΕ) 2015/855 και (ΕΕ) 2015/856 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 12ης Μαρτίου 2015, στον οποίο προβλέπεται ρητά υποχρέωση ίσης μεταχείρισης και αποφυγής διακρίσεων.

ΙΒ. ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τέλος, σημειώνεται ότι η Τράπεζα εξαιρείται ρητά από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 της εν λόγω Οδηγίας.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2020, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως και τον πίνακα διάθεσης κερδών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που έχει καθορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με την “Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34)” με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, και όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της και για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 4548/2018 “Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών” και του Ν.4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα», όπου οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα Ελλάδος.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα, καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου
Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων	
Η πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων ανήλθε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 σε € 4.109 εκατ., σε σύγκριση με € 4.539 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019. Η πρόβλεψη αυτή, περιλαμβάνει την πρόβλεψη έναντι πιστωτικού κινδύνου και κινδύνου αγοράς. Η πρόβλεψη έναντι των χρηματοοικονομικών κινδύνων, εκτιμάται από τη Διοίκηση, είναι υποκειμενική και εμπεριέχει υψηλό βαθμό κρίσης στον προσδιορισμό των προσαρμογών στα αποτελέσματα των μοντέλων επιμέτρησης χρηματοοικονομικών κινδύνων στους οποίους τα στοιχεία ενεργητικού της Τράπεζας είναι εκτεθειμένα κι επομένως θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου. Η Διοίκηση έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με την πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων στη σημείωση 12 “Προβλέψεις”, παράγραφος “γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων” των οικονομικών καταστάσεων.	Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο, αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης έναντι των χρηματοοικονομικών κινδύνων που επιμετρούνται από την Τράπεζα. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: - Αξιολόγηση του σχεδιασμού και εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την άσκηση κρίσης από την Διοίκηση για τον προσδιορισμό των προσαρμογών στα αποτελέσματα των μοντέλων επιμέτρησης χρηματοοικονομικών κινδύνων. - Αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσαρμογών από την Διοίκηση στα μοντέλα επιμέτρησης πιστωτικού κινδύνου, εστιάζοντας κυρίως στην μεθοδολογία που εφαρμόστηκε και στην τεκμηρίωση των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν υποβάλλοντας σε κριτική ανάλυση τις παραδοχές αυτές, συγκρίνοντας τις παραδοχές αυτές με πραγματικά δεδομένα και άλλα υποστηρικτικά τεκμήρια και λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές εξελίξεις σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. - Εξέταση αν η πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων έχει εγκριθεί από το κατάλληλο όργανο της Τράπεζας σύμφωνα με την πολιτική της. - Αξιολόγηση της ακρίβειας των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με αυτό το σημαντικό θέμα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων” στην Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία (Μέρος Α της Έκθεσης του Διοικητή χρήσης 2020) αλλά δεν περιλαμβάνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών. Η Έκθεση του Διοικητή αναμένεται να τεθεί στη διάθεσή μας μετά την ημερομηνία της έκθεσης ελέγχου.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, όταν διαβάσουμε την Έκθεση του Διοικητή με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδης σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση της Τράπεζας.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που έχει καθορίσει η ΕΚΤ, με την “Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34)” με τις ισχύουσες τροποποιήσεις και όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της και για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 4548/2018 “Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών” και του Ν.4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα», όπου οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα Ελλάδος, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Γενικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν.4548/2018.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150-151 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν.4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2020.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Τράπεζα της Ελλάδος και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού της Συμβουλίου

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 γνωστοποιούνται στη σημείωση «VI. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ» των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 24 Φεβρουαρίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο τριών ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

1 Μαρτίου 2021

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Αλεξάνδρα Κωστάρα

A.M. ΣΟΕΛ: 19981

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού

151 25 Μαρούσι

A.M. ΣΟΕΛ: Ε 120

Μιχάλης Καραβάς

A.M. ΣΟΕΛ: 13371

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού

151 25 Μαρούσι

A.M. ΣΟΕΛ: Ε 120

This document has been prepared by Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme.

Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme, a Greek company, registered in Greece with registered number 0001223601000 and its registered office at Marousi, Attica, 3a Frangokkklisias & Granikou str., 151 25, is one of the Deloitte Central Mediterranean S.r.l. ("DCM") countries. DCM, a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy is one of the Deloitte NSE LLP geographies. Deloitte NSE LLP is a UK limited liability partnership and member firm of DTTL, a UK private company limited by guarantee.

DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31.12.2020

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020

(Ποσά σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		Σημείωση	31.12.2020	31.12.2019
1.	Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	1.	7.493.521.336	6.544.316.602
2.	Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.	4.035.177.082	2.700.269.631
2.1	Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)	2.1	689.373.556	720.713.956
2.2	Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις	2.2	3.345.803.526	1.979.555.675
3.	Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	3.	580.033.591	228.868.498
3.1	Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης	3.1	21.934.646	19.475.008
3.2	Λοιπές απαιτήσεις	3.2	558.098.945	209.393.490
4.	Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	4.	23.013	23.170
4.1	Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια	4.1	23.013	23.170
4.2	Απαιτήσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ II		0	0
5.	Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	5.	41.238.000.000	7.651.000.000
5.1	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης		0	51.000.000
5.2	Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης		41.238.000.000	7.600.000.000
5.3	Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας		0	0
5.4	Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις		0	0
5.5	Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης		0	0
5.6	Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων		0	0
6.	Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	6.	1.918.439	1.828.428
7.	Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	7.	110.437.634.563	75.075.229.320
7.1	Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	7.1	99.229.628.663	63.909.382.552
7.2	Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	7.2	11.208.005.900	11.165.846.768
8.	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης	8.	4.294.887.693	4.863.576.750
9.	Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	9.	12.590.751.169	9.978.878.494
9.1	Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ	9.1	473.379.901	472.980.896
9.2	Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ	9.2	997.925.769	1.002.089.435
9.3	Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ	9.3	10.976.875.790	8.455.772.990
9.4	Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	9.4	0	0
9.5	Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	9.5	142.569.709	48.035.173
10.	Στοιχεία ενεργητικού υπό τακτοποίηση		0	0
11.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	11.	2.529.051.574	2.110.926.323
11.1	Κέρματα ζώνης ευρώ	11.1	73.960.407	51.696.946
11.2	Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού	11.2	573.746.007	548.599.990
11.3	Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	11.3	108.556.326	104.632.067
11.4	Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	11.4	65.460	2.040.409
11.5	Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα	11.5	1.192.968.210	826.922.126
11.6	Λοιπά στοιχεία	11.6	579.755.164	577.034.785
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			183.200.998.460	109.154.917.216

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Σημείωση	31.12.2020	31.12.2019
1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.	32.642.320.560	29.539.154.700
2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	2.	27.330.906.652	9.108.199.191
2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)	2.1	27.330.906.652	9.108.199.191
2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	2.2	0	0
2.3 Καταθέσεις προθεσμίας		0	0
2.4 Αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας		0	0
2.5 Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων	2.5	0	0
3. Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ		0	0
4. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	4.	25.046.298.161	27.421.848.711
4.1 Γενική κυβέρνηση	4.1	24.077.736.328	25.930.712.804
4.2 Λοιπές υποχρεώσεις	4.2	968.561.833	1.491.135.907
5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	5.	2.367.956.944	2.466.433.379
6. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	6.	699.698.974	741.439.347
7. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	7.	2.360	2.578
7.1 Καταθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις	7.1	2.360	2.578
7.2 Υποχρεώσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ II		0	0
8. Λογαριασμός ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ		0	0
9. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	9.	80.312.080.267	25.658.087.094
9.1 Υποχρεώσεις συνδεόμενες με την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ		0	0
9.2 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	9.2	0	0
9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	9.3	80.312.080.267	25.658.087.094
9.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	9.4	0	0
10. Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση	10.	689.800	548.823
11. Λοιπές υποχρεώσεις	11.	982.982.058	931.257.299
11.1 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	11.1	428.120	0
11.2 Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα	11.2	243.726.738	66.916.406
11.3 Λοιπά στοιχεία	11.3	738.827.200	864.340.893
12. Προβλέψεις	12.	7.525.566.262	7.797.365.401
13. Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	13.	5.633.919.175	4.847.400.108
14. Μετοχικό Κεφάλαιο και Αποθεματικά	14.	658.577.247	643.180.585
14.1 Μετοχικό κεφάλαιο	14.1	111.243.362	111.243.362
14.2 Τακτικό αποθεματικό	14.2	111.243.362	111.243.362
14.3 Έκτακτο αποθεματικό	14.3	434.500.000	134.500.000
14.4 Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων	14.4	0	284.890.789
14.5 Λοιπά ειδικά αποθεματικά	14.5	1.590.523	1.303.072

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

183.200.998.460 109.154.917.216

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2020

(Ποσά σε ευρώ)

	Σημείωση	2 0 2 0	2 0 1 9
1. Καθαροί τόκοι - έσοδα	1.	515.718.831	835.656.387
1.1 Τόκοι - έσοδα	1.1	756.405.687	851.121.956
1.2 Τόκοι - έξοδα	1.2	-240.686.856	-15.465.569
2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους	2.	14.487.271	56.819.536
2.1 Πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	2.1	14.487.271	56.819.536
2.2 Ζημίες αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων	2.2	-104.648.600	-1.963.703
2.3 Μεταφορά από πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων	2.3	104.648.600	1.963.703
3. Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	3.	117.417.899	103.550.649
3.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	3.1	122.069.190	107.203.411
3.2 Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	3.2	-4.651.291	-3.652.762
4. Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	4.	48.510.309	134.754.766
5. Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος	5.	113.980.539	14.563.443
6. Λοιπά έσοδα	6.	33.226.611	20.818.660
Σύνολο καθαρών εσόδων		843.341.460	1.166.163.441
7. Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών	7.	-381.521.985	-824.338.330
8. Λοιπές δαπάνες διαχείρισης	8.	-58.056.292	-53.988.958
9. Αποσβέσεις ενσώματων και ασώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού	9.	-10.585.228	-11.858.174
10. Δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος	10.	-2.119.340	-1.720.177
11. Προβλέψεις	11.	270.611.813	568.055.696
Σύνολο εξόδων		-181.671.032	-323.849.943
ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ		661.670.428	842.313.498

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ (*)

Άρθρο 71 του Καταστατικού

(Ποσά σε ευρώ)

	2 0 2 0	2 0 1 9
Κέρδη χρήσεως	661.670.428	842.313.498
Μεταφορά ειδικού αποθεματικού από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων προς διάθεση	284.890.789	0
Κέρδη προς διάθεση	946.561.217	842.313.498
Μέρισμα προς καταβολή χρήσεως 2020 (0,6720 ευρώ ανά μετοχή σε 19.864.886 μετοχές)	-13.349.203	-13.349.203
Έκτακτο αποθεματικό	-300.000.000	-50.000.000
Υπόλοιπο περιεχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	-633.212.014	-778.964.295
	-946.561.217	-842.313.498
Επιστροφή φόρου (**)	0	18.955.869
Ποσό προς καταβολή χρήσεως 2018	0	-3.871.269
Ποσό προς καταβολή χρήσεων 2014-2017	0	-15.084.600
	0	0

* Η διάθεση των κερδών τελεί υπό έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

** Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 116/2019 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Β'), η οποία έγινε αποδεκτή από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (σχετική Εγκύκλιος Ε.2107/12.06.2019), τα διανεμηθέντα μερίσματα συγκεκριμένων νομικών προσώπων, μεταξύ των οποίων και η Τράπεζα της Ελλάδος, παύουν να φορολογούνται ως κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167) αναδρομικά από 1.1.2014. Κατόπιν τούτου, τα ποσά που, κατά συμμόρφωση προς προηγούμενες οδηγίες της Φορολογικής Διοίκησης (σχετική Εγκύκλιος ΠΟΛ 1059/2015), είχαν καταβληθεί για φόρους κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013) χρήσεων 2014-2018, θα αποδοθούν στους δικαιούχους μετόχους.

Αθήνα, 1 Μαρτίου 2021

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΩΝΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

I. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 54Α του Καταστατικού της, με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που ισχύουν κάθε φορά για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), όπως καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) με την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34), με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε ευρέως αποδεκτές λογιστικές αρχές και έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να καλύπτουν με το βέλτιστο τρόπο τις ανάγκες των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος, καθώς επίσης να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας τους. Για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες και τις οδηγίες της ΕΚΤ ή που η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική αλλά συνιστώμενη, ακολουθούνται κατά περίπτωση είτε οι συστάσεις της ΕΚΤ, είτε οι διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας σε συνδυασμό με τον ν. 4548/2018 “Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιριών” και τον ν. 4308/2014 “Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις”, στο μέτρο που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του Καταστατικού. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διαθέτει τις ανάλογες πολιτικές και διαδικασίες για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και για τη λογιστική απεικόνιση των οικονομικών γεγονότων.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, τον Πίνακα Διάθεσης Κερδών της χρήσης που έληξε την 31.12.2020, καθώς και από περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες (Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων). Δεδομένου του ειδικού ρόλου που επιτελεί η Τράπεζα της Ελλάδος ως κεντρική τράπεζα της χώρας, η δημοσίευση κατάστασης ταμειακών ροών δεν θα παρείχε στους αναγνώστες των οικονομικών καταστάσεων πρόσθετες χρήσιμες πληροφορίες.

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Οι βασικές λογιστικές αρχές και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που διέπουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων στο Ευρωσύστημα (ΕΚΤ και ΕθνΚΤ των χωρών της ζώνης του ευρώ), και κατά συνέπεια εφαρμόζονται και από την Τράπεζα της Ελλάδος, είναι οι εξής:

- πραγματική οικονομική κατάσταση και διαφάνεια,
- συντηρητικότητα,
- ουσιώδες των λογιστικών γεγονότων,
- συνέπεια και συγκρισιμότητα,
- συνεχιζόμενη δραστηριότητα,
- πραγματοποίηση εσόδων/εξόδων (αρχή του δεδουλευμένου),
- αναγνώριση γεγονότων που επήλθαν μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.

III. ΣΥΝΟΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

α. Αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού

Ένα στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού αναγνωρίζεται στον ισολογισμό όταν:

- οποιοδήποτε μελλοντικό οικονομικό όφελος που συνδέεται με αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε εισροή ή εκροή για την Τράπεζα της Ελλάδος,
- όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που συνδέονται με το εν λόγω στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού έχουν μεταβιβαστεί στην Τράπεζα της Ελλάδος και
- η αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού είναι δυνατόν να μετρηθεί με αξιόπιστο τρόπο.

β. Λογιστική καταγραφή των συναλλαγών

Οι λογαριασμοί τηρούνται με τη μέθοδο του ιστορικού κόστους (κτήσης), εκτός των εμπορεύσιμων χρεογράφων (πλην των χαρτοφυλακίων που έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και των υφιστάμενων χαρτοφυλακίων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής), του χρυσού και όλων των στοιχείων εντός και εκτός ισολογισμού εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα, που αποτιμώνται στις αγοραίες τιμές.

Οι συναλλαγές που αφορούν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού καταγράφονται στους λογαριασμούς την ημερομηνία διακανονισμού τους.

Οι συναλλαγές που αφορούν χρηματοοικονομικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα, εκτός των άμεσων (spot) συναλλαγών επί τίτλων, καταγράφονται με βάση τη μέθοδο της οικονομικής προσέγγισης, σύμφωνα με την οποία:

- την ημερομηνία συμφωνίας της συναλλαγής (transaction/trade date) γίνεται καταχώρηση του ποσού της συναλλαγής σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως).
- την ημερομηνία διακανονισμού της συναλλαγής (settlement/value date) αντιλογίζονται οι εγγραφές στους λογαριασμούς τάξεως και γίνονται εγγραφές σε λογαριασμούς του ισολογισμού.

Σημειώνεται ότι η θέση κάθε ξένου νομίσματος, τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τις καθαρές πωλήσεις, καθώς και το μέσο κόστος, υπολογίζονται την ημερομηνία συμφωνίας της συναλλαγής. Οι δεδουλευμένοι τόκοι των χρηματοοικονομικών μέσων σε ξένο νόμισμα, καθώς και οι σχετικές διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο υπολογίζονται και λογιστικοποιούνται σε ημερήσια βάση, επηρεάζοντας αντίστοιχα τη συναλλαγματική θέση.

γ. Αποτίμηση στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα και χρυσό

Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις της Τράπεζας σε συνάλλαγμα και χρυσό αποτιμώνται με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού όπως καθορίζονται από την ΕΚΤ. Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται σε ευρώ με την ισοτιμία που ίσχυε κατά το χρόνο της συναλλαγής. Η αναπροσαρμογή της αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε συνάλλαγμα γίνεται χωριστά κατά νόμισμα, συμπεριλαμβανομένων των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων.

Η αναπροσαρμογή της αξίας με βάση την αγοραία τιμή, των απαιτήσεων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε συνάλλαγμα, παρουσιάζεται χωριστά από την αναπροσαρμογή της αξίας τους λόγω μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Για τον χρυσό δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφορών από αναπροσαρμογή της τιμής και της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Λογιστικοποιείται μία και μόνη αποτίμηση της αξίας του χρυσού με βάση την τιμή του σε ευρώ ανά ουγγιά καθαρού χρυσού, όπως αυτή καθορίζεται από την ΕΚΤ.

Αξιόγραφα

- Τα χρεόγραφα που περιλαμβάνονται στο υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο που διακρατείται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις αποσβεσθείσες υπέρ ή υπό το άρτιο διαφορές) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.
- Τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα αποτιμώνται στις μέσες αγοραίες τιμές της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού, χωριστά για κάθε τίτλο (ανά ISIN), εφόσον δεν έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και

δεν διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής. Τυχόν δικαιώματα προαίρεσης ενσωματωμένα στα χρεόγραφα δεν διαχωρίζονται για σκοπούς αποτίμησης.

- Τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και οι μη εμπορεύσιμοι τίτλοι αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.
- Οι μη ρευστοποιήσιμες μετοχές καθώς και συμμετοχικοί τίτλοι που διακρατούνται ως μόνιμες επενδύσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.
- Τα εμπορεύσιμα επενδυτικά κεφάλαια (και/ή τα χαρτοφυλάκια μετοχών υπό εξωτερική διαχείριση που αντιγράφουν αυστηρά την απόδοση ενός αμοιβαίου κεφαλαίου που συνδέεται με δείκτη) αποτιμώνται σε αγοραίες τιμές ανά αμοιβαίο κεφάλαιο και όχι βάσει των υποκείμενων στοιχείων ενεργητικού, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν ορισμένα προκαθορισμένα κριτήρια.¹⁰ Δεν πραγματοποιείται συμψηφισμός των αποτελεσμάτων αποτίμησης διαφορετικών εμπορεύσιμων επενδυτικών κεφαλαίων.

Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

Στα πάγια στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνονται τα ακίνητα (οικόπεδα, κτίρια και εγκαταστάσεις κτιρίων, κτίρια υπό κατασκευή), τα έπιπλα, τα έργα τέχνης, τα μηχανήματα, ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός και οι ασώματες ακινητοποιήσεις. Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός και οι ασώματες ακινητοποιήσεις εμφανίζονται στο κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις. Τα οικόπεδα, τα κτίρια υπό κατασκευή και τα έργα τέχνης δεν αποσβένονται.

Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης για όλη τη διάρκεια της προσδοκώμενης ωφέλιμης ζωής του πάγιου στοιχείου.

Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των πάγιων στοιχείων ανά κατηγορία έχει ως εξής:

Κτίρια – εγκαταστάσεις κτιρίων	40 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	4-15 έτη
Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης	4-5 έτη

Τα ακίνητα της Τράπεζας υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, όταν υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις, οι οποίες προέρχονται τόσο από εσωτερικές όσο και από εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Η Τράπεζα αναθέτει σε πιστοποιημένους ορκωτούς εκτιμητές την κατάρτιση έκθεσης με τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας των ακινήτων ετησίως, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, σε κάθε δε περίπτωση, για όλα τα ακίνητα κάθε τρία έτη.

δ. Αναγνώριση εσόδων

- Τα έσοδα και τα έξοδα αναγνωρίζονται στο οικονομικό έτος το οποίο αφορούν, ανεξάρτητα από το χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους.
- Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και οι πραγματοποιηθείσες ζημιές από πράξεις επί συναλλάγματος, χρυσού και χρεογράφων μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως. Τα εν λόγω κέρδη και ζημιές υπολογίζονται με βάση το μέσο κόστος των αντίστοιχων στοιχείων κατά την ημερομηνία πραγματοποίησής τους.
- Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη (κέρδη από αποτίμηση) δεν αναγνωρίζονται ως έσοδα, αλλά μεταφέρονται απευθείας σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (revaluation accounts).
- Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές (ζημιές από αποτίμηση), κατά το ποσό που υπερβαίνουν προηγούμενα κέρδη από αποτίμηση, τα οποία έχουν καταγραφεί στον αντίστοιχο λογαριασμό αναπροσαρμογής, μεταφέρονται στο

¹⁰ Σε γενικές γραμμές, τα κριτήρια αφορούν το επίπεδο επιρροής της Τράπεζας στις καθημερινές συναλλαγές/πράξεις που διενεργεί το αμοιβαίο κεφάλαιο, το νομικό καθεστώς που διέπει το αμοιβαίο κεφάλαιο και τον τρόπο αξιολόγησης της επένδυσης.

τέλος της χρήσης στα αποτελέσματα και δεν αντιλογίζονται έναντι νέων εξ αποτιμήσεως κερδών επόμενων χρήσεων. Επίσης, μη πραγματοποιηθείσες ζημίες που αφορούν οποιοδήποτε χρεόγραφο ή νόμισμα ή διαθέσιμα σε χρυσό δεν συμψηφίζονται με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από άλλα χρεόγραφα ή νομίσματα ή χρυσό. Το μέσο κόστος του χρηματοοικονομικού στοιχείου από το οποίο θα προκύψουν μη πραγματοποιηθείσες ζημίες στο τέλος της χρήσης προσαρμόζεται στη συναλλαγματική ισοτιμία ή στην αγοραία τιμή που ίσχυε στο τέλος του έτους.

- Οι διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο που προκύπτουν από αγορασθέντες τίτλους υπολογίζονται και εμφανίζονται ως τμήμα των εσόδων από τόκους και αποσβένονται κατά την εναπομένουσα συμβατική διάρκεια ζωής των χρεογράφων σύμφωνα με τη μέθοδο του εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR-internal rate of return).
- Οι ζημίες από απομείωση μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως και δεν αντιλογίζονται τα επόμενα έτη, εκτός εάν η απομείωση ελαττώνεται και η μεταβολή αυτή μπορεί να συσχετιστεί με παρατηρήσιμο γεγονός που επήλθε μετά την καταγραφή της αρχικής απομείωσης.

ε. Στοιχεία εκτός ισολογισμού

Οι τίτλοι και τα περιουσιακά στοιχεία σε ευρώ που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως) αποτυπώνονται στην ονομαστική τους αξία.

Οι εκτός ισολογισμού πράξεις επί χρηματοοικονομικών μέσων σε συνάλλαγμα (προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος, τα προθεσμιακά σκέλη των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και άλλες πράξεις επί νομισμάτων που συνεπάγονται την ανταλλαγή ορισμένου νομίσματος έναντι άλλου σε μελλοντική ημερομηνία) περιλαμβάνονται στην καθαρή συναλλαγματική θέση για τον υπολογισμό του μέσου κόστους αγοράς και των συναλλαγματικών κερδών και ζημιών.

στ. Παροχές προς ασφαλισμένους

Η Τράπεζα διατηρεί προγράμματα παροχών σε ασφαλισμένους (εν ενεργεία και συνταξιούχους), τα οποία διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Τα προγράμματα καθορισμένων παροχών σχετίζονται με την αποζημίωση εν ενεργεία προσωπικού λόγω αποχώρησης, καθώς και την παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης για το σύνολο των ασφαλισμένων. Οι σχετικές υποχρεώσεις προσδιορίζονται βάσει αναλογιστικής μελέτης που εκπονείται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρία χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method). Η σχετική υποχρέωση εμφανίζεται στο στοιχείο του παθητικού *“Προβλέψεις”* και συγκεκριμένα στην κατηγορία *“Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους”*. Η διαφορά που προκύπτει από την επιμέτρηση της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καταχωρείται εξ ολοκλήρου στα αποτελέσματα χρήσεως.

Ως προγράμματα καθορισμένων εισφορών προς τους ασφαλισμένους, η Τράπεζα διατηρεί το πρόγραμμα γονικής παροχής και το πρόγραμμα μετεργασιακών παροχών. Οι εισφορές προς τα προγράμματα αυτά καταχωρούνται στο στοιχείο *“Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών”* των αποτελεσμάτων χρήσεως και δεν υφίσταται άλλη υποχρέωση για την Τράπεζα σχετικά με αυτά τα προγράμματα.

Συγχρόνως, η Τράπεζα διαχειρίζεται, σε διακριτά χαρτοφυλάκια, τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών, τα δε περιουσιακά αυτά στοιχεία περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της Τράπεζας.

ζ. Προβλέψεις έναντι Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Η Τράπεζα σχηματίζει και διατηρεί πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων που απορρέουν από τις δραστηριότητές της.

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί τους αναλαμβανόμενους κινδύνους κατόπιν σταθμίσεως και ενδεδειγμένου ελέγχου των δεδομένων, που απορρέουν από τα χαρτοφυλάκια των ιδίων διαθεσίμων της, καθώς και από τη χορήγηση δανείων εκτός του πλαισίου εφαρμογής νομισματικής πολιτικής.

Στους παρακολουθούμενους χρηματοοικονομικούς κινδύνους συμπεριλαμβάνονται και οι κίνδυνοι που απορρέουν από την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Οι εν λόγω κίνδυνοι επιμετρούνται

από την ΕΚΤ για κάθε ΕθνΚΤ. Οι επιμετρήσεις διενεργούνται με τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας εκάστου έτους.

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα σχηματίζει προβλέψεις ακολουθώντας την πρακτική της ΕΚΤ και των άλλων ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος. Η εκτίμηση της πρόβλεψης αυτής εξετάζεται σε ετήσια βάση.

η. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία

Η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ, οι οποίες συναποτελούν το Ευρωσύστημα, εκδίδουν τραπεζογραμμάτια ευρώ.¹¹ Η συνολική αξία των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ κατανέμεται στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων.¹²

Από τη συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία, το 8% θεωρείται ότι εκδίδεται από την ΕΚΤ, ενώ το υπόλοιπο 92% κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση την κλείδα συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα. Το μερίδιο των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ που αναλογεί στην Τράπεζα της Ελλάδος απεικονίζεται στον ισολογισμό στο στοιχείο του παθητικού *“Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”*.

Η διαφορά μεταξύ της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που κατανέμεται σε κάθε ΕθνΚΤ, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων, και της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που αυτή πράγματι θέτει σε κυκλοφορία, δημιουργεί έντοκα υπόλοιπα,¹³ απαιτήσεων ή υποχρεώσεων εντός του Ευρωσυστήματος. Οι εν λόγω απαιτήσεις ή υποχρεώσεις απεικονίζονται αντίστοιχα στα στοιχεία του ισολογισμού *“Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”*.

Για την αποφυγή σημαντικών μεταβολών στο νομισματικό εισόδημα των ΕθνΚΤ σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, κάθε φορά που ένα κράτος-μέλος της ΕΕ υιοθετεί το ευρώ και η ΕθνΚΤ του εντάσσεται ως νέο μέλος στο Ευρωσύστημα, προβλέπεται ότι κατά το έτος ένταξης και για τα επόμενα πέντε έτη προσαρμόζονται τα υπόλοιπα που δημιουργούνται από την κατανομή των τραπεζογραμμάτων ευρώ.

Τα ποσά των προσαρμογών υπολογίζονται αφού ληφθούν υπόψη οι διαφορές μεταξύ του μέσου όρου της αξίας των τραπεζογραμμάτων σε κυκλοφορία που αναλογούν σε κάθε ΕθνΚΤ κατά την περίοδο αναφοράς (δηλ. διάστημα 24 μηνών που αρχίζει 30 μήνες πριν από την ένταξη στο ευρώ) και του μέσου όρου της αξίας των τραπεζογραμμάτων που θα της αναλογούσαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής της στο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Στην κλειόμενη χρήση η προσαρμογή προέρχεται από την ένταξη της ΕθνΚΤ της Λιθουανίας (1.1.2015) και θα πάψει να εφαρμόζεται το 2021.

Οι τόκοι-έσοδα και οι τόκοι-έξοδα που απορρέουν από τις εν λόγω απαιτήσεις/υποχρεώσεις εκκαθαρίζονται μέσω των λογαριασμών της ΕΚΤ και απεικονίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως στο στοιχείο *“Καθαροί τόκοι-έσοδα”*.

θ. Υπόλοιπα εντός του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών/Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος

Τα υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ προκύπτουν από διασυννοριακές συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με εντολέα και αποδέκτη κυρίως ιδιωτικές επιχειρήσεις). Οι συναλλαγές αυτές κατά κύριο λόγο πραγματοποιούνται μέσω του TARGET2,¹⁴ δημιουργώντας διμερή υπόλοιπα σε λογαριασμούς τηρούμενους μεταξύ των ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτά τα διμερή υπόλοιπα συμψηφίζονται καθημερινά με την ΕΚΤ, ώστε κάθε ΕθνΚΤ να εμφανίζεται με μία καθαρή διμερή θέση έναντι της ΕΚΤ και μόνο. Τα εκφρασμένα σε ευρώ υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος έναντι της ΕΚΤ που συνδέονται με το TAR-

11 Απόφαση της ΕΚΤ της 13ης Δεκεμβρίου 2010 σχετικά με την έκδοση τραπεζογραμμάτων ευρώ (αναδιτύπωση) (ΕΚΤ/2010/29), ΕΕ L35, 9.2.2011, σελ. 26, με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

12 Με τον όρο “κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων” νοείται το 92% του μεριδίου συμμετοχής κάθε ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος στο συνολικά καταβεβλημένο (από όλες τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος) κεφάλαιο της ΕΚΤ.

13 Απόφαση της ΕΚΤ της 3ης Νοεμβρίου 2016 σχετικά με την κατανομή του νομισματικού εισοδήματος των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών-μελών με νόμισμα το ευρώ (αναδιτύπωση) (ΕΚΤ/2016/36) ΕΕ L347, 20.12.2016, σελ. 26.

14 TARGET2: Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer system (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

GET2 εμφανίζονται στον ισολογισμό ως μία καθαρή απαίτηση ή υποχρέωση στο στοιχείο του ενεργητικού ή παθητικού *“Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)”*.

Υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ έναντι ΕθνΚΤ εκτός ζώνης ευρώ που δεν πραγματοποιούνται μέσω TARGET2 εμφανίζονται είτε στο στοιχείο του ενεργητικού *“Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ”* είτε στο στοιχείο του παθητικού *“Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ”*.

Διάφορα άλλα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος εκφρασμένα σε ευρώ (όπως η ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ προς τις ΕθνΚΤ και η αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος) εμφανίζονται στον ισολογισμό της Τράπεζας της Ελλάδος ως μία καθαρή απαίτηση ή υποχρέωση στο στοιχείο του ενεργητικού *“Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”* ή στο στοιχείο του παθητικού *“Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”*.

Οι απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στην ΕΚΤ περιλαμβάνονται στο στοιχείο του ενεργητικού *“Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ”*. Το συγκεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού περιλαμβάνει (α) το καταβεβλημένο ποσό συμμετοχής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, (β) οποιοδήποτε καθαρό ποσό έχει καταβληθεί από τις ΕθνΚΤ λόγω της αύξησης της συμμετοχής τους στα ίδια κεφάλαια¹⁵ της ΕΚΤ ως αποτέλεσμα όλων των προηγούμενων αναθεωρήσεων στις κλείδες συμμετοχής της ΕΚΤ και (γ) εισφορές σύμφωνα με το Άρθρο 48.2 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ σε σχέση με κεντρικές τράπεζες κρατών-μελών επί των οποίων καταργούνται οι παρεκκλίσεις.

Τα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος που προκύπτουν από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ από τις ΕθνΚΤ όταν αυτές γίνονται μέλη του Ευρωσυστήματος είναι εκφρασμένα σε ευρώ και περιλαμβάνονται στο στοιχείο του ενεργητικού *“Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ”*.

Τα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος που προκύπτουν από την κατανομή των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ μεταξύ των ΕθνΚΤ περιλαμβάνονται συμπηφιστικά σε ένα στοιχείο, είτε ενεργητικού είτε παθητικού, ως *“Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ”*.

1. Διανομή των κερδών της ΕΚΤ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει αποφασίσει ότι τα έσοδα της ΕΚΤ από το εκδοτικό της δικαίωμα που απορρέουν από το 8% της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ, τα οποία της έχουν κατανεμηθεί, και τα έσοδα από τα χρεόγραφα που κατέχει για σκοπούς νομισματικής πολιτικής στο πλαίσιο του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme-SMP), του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme-CBPP3), του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων προερχόμενων από Τίτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme-ABSPP), του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme-PSPP), καθώς και του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP) διανέμονται στις ΕθνΚΤ τον Ιανουάριο του επόμενου έτους, με τη μορφή ενδιάμεσης διανομής κερδών,¹⁶ εκτός εάν το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφασίσει διαφορετικά.

Τα έσοδα αυτά διανέμονται εξ ολοκλήρου στις ΕθνΚΤ, εκτός εάν αυτά υπερβαίνουν το καθαρό κέρδος της ΕΚΤ για το έτος και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφασίσει να μεταφέρει ποσά για την ενίσχυση της πρόβλεψης της ΕΚΤ έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί ακόμη να αποφασίσει να χρεώσει τα κόστη που έχουν βαρύνει την ΕΚΤ και σχετίζονται με την έκδοση και διαχείριση των τραπεζογραμματίων ευρώ έναντι των εσόδων από τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτια ευρώ.

¹⁵ Ίδια κεφάλαια (όπως νοούνται στο παρόν κείμενο) είναι το σύνολο των αποθεματικών, των λογαριασμών αναπροσαρμογής και των προβλέψεων που ισοδυναμούν με αποθεματικά, μείον οποιαδήποτε ζημία σε μεταφορά προηγούμενων χρήσεων της ΕΚΤ. Στην περίπτωση αναθεώρησης των κλειδών κατανομής κατά τη διάρκεια της χρήσης, τα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνουν επιπροσθέτως το σωρευμένο καθαρό κέρδος/ζημία της ΕΚΤ έως την ημερομηνία της αναθεώρησης.

¹⁶ Απόφαση της ΕΚΤ της 15.12.2014 σχετικά με την ενδιάμεση διανομή του εισοδήματος της ΕΚΤ (αναδιτύπωση) (ΕΚΤ/2014/57), ΕΕ L53, 25.2.2015, σελ. 24, με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

Το ποσό που διανέμεται στις ΕθνΚΤ περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα χρήσεως, στο στοιχείο “Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές”.

κ. Γεγονότα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού

Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προσαρμόζονται για γεγονότα που έλαβαν χώρα μεταξύ της ημερομηνίας τέλους της χρήσης και της ημερομηνίας έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων, εφόσον επηρεάζουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση της Τράπεζας κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού. Στην περίπτωση γεγονότων που λαμβάνουν χώρα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού και δεν επηρεάζουν τα μεγέθη του ισολογισμού, αλλά η σπουδαιότητά τους είναι τέτοια ώστε η μη γνωστοποίησή τους θα επηρέαζε τη δυνατότητα των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων να διαμορφώνουν ορθές εκτιμήσεις και να λαμβάνουν ορθές αποφάσεις, τα εν λόγω γεγονότα θα αναφέρονται στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

IV. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

1. Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό

Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Βάρος σε χιλιάδες ουγγιές	4.853,7	4.832,9	20,8
Βάρος σε τόνους	151,0	150,3	0,7
Αξία χρυσού σε εκατ. ευρώ	7.493,5	6.544,3	949,2

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται:

- τα διαθέσιμα της Τράπεζας σε χρυσό διεθνών προδιαγραφών και χρυσές λίρες Αγγλίας (3.661,6 χιλιάδες ουγγιές στις 31.12.2020, έναντι 3.649,4 χιλιάδες ουγγιές στις 31.12.2019),
- οι απαιτήσεις σε χρυσό έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (985,6 χιλιάδες ουγγιές στις 31.12.2020 και 31.12.2019), οι οποίες απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδος στο ΔΝΤ (καταβολή από την Τράπεζα στο ΔΝΤ για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου του μεριδίου συμμετοχής του σε χρυσό),
- ο χρυσός μη διεθνών προδιαγραφών και τα χρυσά νομίσματα (206,5 χιλιάδες ουγγιές στις 31.12.2020, έναντι 197,9 χιλιάδες ουγγιές στις 31.12.2019).

Μέρος των διαθεσίμων σε χρυσό φυλάσσεται σε τράπεζες του εξωτερικού.

Τα διαθέσιμα και οι απαιτήσεις σε χρυσό σημείωσαν μικρή αύξηση 20,8 χιλιάδες ουγγιές ως αποτέλεσμα κυρίως της αγοραπωλησίας χρυσών λιρών Αγγλίας και χρυσών νομισμάτων. Η αύξηση της αξίας τους κατά 949,2 εκατ. ευρώ σε σχέση με την 31.12.2019 οφείλεται κυρίως στην αποτίμηση του χρυσού.

Στις 31.12.2020 η τιμή του χρυσού ανά ουγγιά ανήλθε σε 1.543,884 ευρώ, έναντι 1.354,104 ευρώ στις 31.12.2019, όπως αυτή καθορίζεται από την ΕΚΤ.

Το εξ αποτιμήσεως αποτέλεσμα που προέκυψε από τη σύγκριση της αξίας του χρυσού στις 31.12.2020 με το μέσο κόστος κτήσης ανήλθε σε 5.584,5 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 4.666,0 εκατ. ευρώ) και περιλαμβάνεται στο στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”. Το ποσό αυτό αφορά μη πραγματοποιηθέν κέρδος και αποτελεί αποθεματικό ασφαλείας έναντι πιθανών δυσμενών εξελίξεων στη διακύμανση της τιμής του χρυσού.

2. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται απαιτήσεις σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDR) έναντι του ΔΝΤ, υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες του εξωτερικού (ανταποκριτές), προθεσμιακές καταθέσεις, τοποθετήσεις σε τίτλους, καθώς και η αξία των ξένων τραπεζογραμματίων που βρίσκονται στα ταμεία της Τράπεζας.

2.1 Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)

Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)	31.12.2020		31.12.2019		Μεταβολή	
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	SDR	Ευρώ	SDR	Ευρώ	SDR	Ευρώ
Διαθέσιμα σε SDR	9,9	11,7	9,1	11,2	0,8	0,5
Μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ σε SDR (μέρος της quota)	575,0	677,7	575,0	709,5	0,0	-31,8
Σύνολο	584,9	689,4	584,1	720,7	0,8	-31,3

Οι απαιτήσεις αυτές απορρέουν από την εν γένει συμμετοχή της Ελλάδος στο ΔΝΤ και αντιστοιχίζονται στο παθητικό με ισόποσες υποχρεώσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (βλ. σημείωση 6 του παθητικού “Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ”).

• Διαθέσιμα σε SDR

Τα διαθέσιμα σε SDR προήλθαν από κατανομές SDR του ΔΝΤ προς τη χώρα μας, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κυρίως το 2009 στο πλαίσιο της γενικής κατανομής SDR ύψους αντίστοιχου των 250 δισεκ. δολαρίων ΗΠΑ προς όλες τις χώρες-μέλη του ΔΝΤ, όπως αυτή εγκρίθηκε από το Συμβούλιο των Διοικητών του ΔΝΤ στις 7.8.2009 και τέθηκε σε ισχύ στις 28.8.2009.

Η εν λόγω κατανομή είχε ως σκοπό την παροχή ρευστότητας στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα με την ενίσχυση των συναλλαγματικών διαθεσίμων των χωρών-μελών του ΔΝΤ. Η κατανομή πραγματοποιήθηκε κατ’ αναλογία προς τα ισχύοντα μερίδια συμμετοχής τους στο κεφάλαιο του ΔΝΤ.

• Μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ (μέρος της quota) σε SDR

Στον λογαριασμό αυτό εμφανίζεται το μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε SDR. Το μερίδιο συμμετοχής που είναι εκφρασμένο σε ευρώ (2.194,7 εκατ. ευρώ) εμφανίζεται στο στοιχείο 5 του παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ” ως κατάθεση του ΔΝΤ στην Τράπεζα. Τα δύο παραπάνω στοιχεία συνθέτουν τη συνολική συμμετοχή της χώρας στο κεφάλαιο του ΔΝΤ (quota), η οποία δεν έχει μεταβληθεί συγκριτικά με το 2019.

Οι παραπάνω απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ αποτιμήθηκαν με την ισοτιμία του SDR έναντι του ευρώ της 31.12.2020, όπως αυτή καθορίζεται από την ΕΚΤ (1 SDR=1,1786 ευρώ, έναντι 1 SDR=1,2339 ευρώ στις 31.12.2019).

2.2 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις

Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Προθεσμιακές καταθέσεις σε τράπεζες εκτός ζώνης ευρώ σε συνάλλαγμα	853,6	515,1	338,5
Τρεχούμενοι λογαριασμοί ανταποκριτών κατοίκων εκτός ζώνης ευρώ σε συνάλλαγμα	8,8	17,1	-8,3
Εμπορεύσιμοι τίτλοι (ομόλογα/έντοκα γραμμάτια) που δεν διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους	2.370,6	1.357,7	1.012,9
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	92,7	53,6	39,1
Ξένα τραπεζογραμμάτια στα ταμεία της Τράπεζας	20,1	36,1	-16,0
Σύνολο	3.345,8	1.979,6	1.366,2

Στις 31.12.2020 το μεγαλύτερο μέρος των παραπάνω απαιτήσεων αφορούσε τοποθετήσεις σε δολάρια ΗΠΑ, γουάν Κίνας, δολάρια Καναδά και λίρες Αγγλίας. Επιπλέον, η Τράπεζα έχει τοποθετήσεις σε αμοιβαία κεφάλαια της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS) σε γουάν Κίνας.

Οι εμπορεύσιμοι τίτλοι αποτιμήθηκαν με τις μέσες αγοραίες τιμές της 31.12.2020 ανά ISIN (International Security Identification Number) και προέκυψαν εξ αποτιμήςεως κέρδη ύψους 19,3 εκατ. ευρώ και εξ αποτιμήςεως ζημίες ύψους 1,2 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 10,5 εκατ. ευρώ και 1,2 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα). Τα εξ αποτιμήςεως κέρδη μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”), ενώ οι εξ αποτιμήςεως ζημίες μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως και συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για το σκοπό αυτό (στοιχείο 2 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους”).

Τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων αποτιμήθηκαν με τις τιμές κλεισίματος της 31.12.2020 και τα εξ αποτιμήςεως κέρδη που προέκυψαν, ύψους 3,4 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 1,7 εκατ. ευρώ), μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”).

3. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

Πρόκειται για απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου από χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων, υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες του εξωτερικού (ανταποκριτές), προθεσμιακές καταθέσεις και τοποθετήσεις σε τίτλους.

3.1 Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης

Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Δάνειο σε δολάρια ΗΠΑ	0,4	0,6	-0,2
Δάνειο με ρήτρα χρυσού	21,5	18,9	2,6
Σύνολο	21,9	19,5	2,4

Στις απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνονται τα δάνεια σε δολάρια ΗΠΑ και με ρήτρα χρυσού, τα οποία έχουν χορηγηθεί στο Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του σε διεθνείς οργανισμούς (εκτός ΔΝΤ).

Το δάνειο με ρήτρα χρυσού αποτιμήθηκε με την τιμή του χρυσού ανά ουγγιά στις 31.12.2020, η οποία ανήλθε σε 1.543,884 ευρώ, και το εξ αποτιμήσεως κέρδος που προέκυψε, ύψους 16,0 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 13,5 εκατ. ευρώ), περιλαμβάνεται στο στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”.

3.2 Λοιπές απαιτήσεις

Λοιπές απαιτήσεις			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Προθεσμιακές καταθέσεις εντός ζώνης ευρώ σε συνάλλαγμα	239,0	137,7	101,3
Εμπορεύσιμοι τίτλοι (ομόλογα/έντοκα γραμμάτια) που δεν διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους	318,7	71,2	247,5
Τρεχούμενοι λογαριασμοί ανταποκριτών κατοίκων εντός ζώνης ευρώ σε συνάλλαγμα	0,4	0,5	-0,1
Σύνολο	558,1	209,4	348,7

Από τις παραπάνω απαιτήσεις της 31.12.2020, ποσό ύψους 440,3 εκατ. ευρώ αφορά τοποθετήσεις σε δολάρια ΗΠΑ (31.12.2019: 156,6 εκατ. ευρώ), ποσό ύψους 105,0 εκατ. ευρώ αφορά τοποθετήσεις σε λίρες Αγγλίας (31.12.2019: 52,8 εκατ. ευρώ) και ποσό ύψους 12,8 εκατ. ευρώ αφορά τοποθετήσεις σε δολάρια Καναδά.

4. Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

4.1 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια

Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα έντοκων τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες εξωτερικού το σύνολο των οποίων είχε διαμορφωθεί στις 31.12.2020 σε 23,0 χιλ. ευρώ (31.12.2019: 23,2 χιλ. ευρώ).

5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
A. Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	0,0	51,0	-51,0
B. Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης			
• Πράξεις TLTRO II	0,0	3.100,0	-3.100,0
• Πράξεις TLTRO III	41.083,0	4.500,0	36.583,0
• Πράξεις PELTRO	155,0	0,0	155,0
Σύνολο	41.238,0	7.600,0	33.638,0
Γενικό σύνολο	41.238,0	7.651,0	33.587,0

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών χορηγήσεων της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Η συνολική χρηματοδότηση σε επίπεδο Ευρωσυστήματος μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής διαμορφώθηκε στις 31.12.2020 σε 1.793,2 δισεκ. ευρώ, έναντι 624,2 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019. Στο πλαίσιο των πράξεων αυτών, η Τράπεζα της Ελλάδος χορήγησε στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα 41,2 δισεκ. ευρώ, έναντι 7,7 δισεκ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Η χορήγηση ρευστότητας μέσω των πράξεων κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, καθώς και μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης, πραγματοποιείται έναντι επαρκών εξασφαλίσεων, τις οποίες παρέχουν οι αντισυμβαλλόμενοι. Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα και πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας που θέτει το Ευρωσύστημα.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ, που διενεργούν πράξεις στο πλαίσιο της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, συμμετέχουν από κοινού στα έσοδα και τις ζημίες σύμφωνα με τις ισχύουσες κλειδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Ζημίες από τις πράξεις αυτές μπορεί να πραγματοποιηθούν μόνον εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος πτωχεύσει και τα διαθέσιμα που προκύπτουν από τη ρευστοποίηση του ενεχύρου δεν είναι επαρκή. Σημειώνεται ότι οι ΕθνΚΤ, κατά την κρίση τους, δύναται να δέχονται ως εξασφάλιση κατηγορίες αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου τον κίνδυνο.

Ειδικότερα:

Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω αντιστρεπτών συναλλαγών παροχής ρευστότητας με συχνότητα και διάρκεια συνήθως μίας εβδομάδας, μέσω τακτικών δημοπρασιών, και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της εκάστοτε εφαρμοζόμενης νομισματικής πολιτικής. Από τον Οκτώβριο του 2008 οι πράξεις αυτές διενεργούνται ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου με πλήρη κάλυψη του συνόλου των αιτούμενων προσφορών.

Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Με τις πράξεις αυτές παρέχεται στους αντισυμβαλλομένους πρόσθετη αναχρηματοδότηση μεγαλύτερης διάρκειας. Κατά το 2020 οι εν λόγω πράξεις είχαν διάρκεια από 3 έως 48 μήνες και διενεργήθηκαν ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου με χορήγηση όλου του ποσού της αιτούμενης ρευστότητας.

Το 2016 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε την εισαγωγή μιας νέας σειράς τεσσάρων στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO II). Οι πράξεις αυτές έχουν τετραετή διάρκεια, με δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής μετά την παρέλευση διετίας.

Επιπρόσθετα, το 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε την εισαγωγή μιας νέας σειράς επτά στοχευμένων πράξεων¹⁷ πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III), που διενεργούνται σε τριμηνιαία βάση. Οι πράξεις αυτές έχουν τριετή διάρκεια, με δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής μετά την παρέλευση διετίας, ενώ από το Σεπτέμβριο του 2021 η πρόωρη αποπληρωμή είναι δυνατή μετά την παρέλευση ενός έτους από την ημερομηνία διακανονισμού κάθε πράξης. Σύμφωνα με τις αρχικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, το τελικό επιτόκιο που θα εφαρμοστεί σε κάθε πράξη TLTRO III μπορεί να είναι τόσο χαμηλό όσο το μέσο επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων που ισχύει κατά τη διάρκεια της πράξης.

Επιπλέον, το 2020,¹⁸ με σκοπό την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας Covid-19, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να μειώσει το επιτόκιο των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III),

17 Στις 10.12.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τη διενέργεια τριών πρόσθετων πράξεων αυτής της σειράς από τον Ιούνιο έως τον Δεκέμβριο του 2021.

18 Στις 30.4.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ όρισε ως περίοδο ειδικού επιτοκίου (special interest period) το διάστημα από τις 24.6.2020 έως τις 23.6.2021. Στις 10.12.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να παρατείνει την περίοδο αυτή κατά 12 μήνες, έως και τις 23.6.2022.

για την περίοδο από 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2022 (“περίοδος ειδικού επιτοκίου”) σε επίπεδο κατά 50 μονάδες βάσης χαμηλότερο από το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων του Ευρωσυστήματος που θα ισχύει στη διάρκεια της ίδιας περιόδου, αλλά σε κάθε περίπτωση το επιτόκιο δεν θα είναι υψηλότερο από -1%.

Δεδομένου ότι το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού θα γίνει γνωστό κατά τη λήξη κάθε πράξης και επομένως μέχρι τότε δεν είναι δυνατή η αξιόπιστη εκτίμησή του, για σκοπούς υπολογισμού των τόκων επί των πράξεων TLTRO III χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μείον 50 μονάδες βάσης, με ανώτατο όριο -1%, κατά τη διάρκεια της περιόδου ειδικού επιτοκίου, ενώ για το υπόλοιπο της διάρκειας της κάθε πράξης χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, καθώς αυτό θεωρήθηκε ως συντηρητική προσέγγιση.

Επιπρόσθετα, στις 30 Απριλίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τη διενέργεια μιας νέας δέσμης επτά έκτακτων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Longer-Term Refinancing Operations – PELTRO), οι οποίες λήγουν διαδοχικά εντός του γ' τριμήνου του 2021. Σκοπός αυτών των πράξεων είναι να στηρίξουν τη ρευστότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ζώνης του ευρώ και να συμβάλουν στη διαφύλαξη της ομαλής λειτουργίας των αγορών χρήματος παρέχοντας έναν αποτελεσματικό μηχανισμό ενίσχυσης της ρευστότητας.

Οι πράξεις PELTRO διενεργούνται ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου με πλήρη κατανομή. Το επιτόκιο είναι κατά 25 μονάδες βάσης χαμηλότερο από το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης, όπως θα διαμορφώνεται κατά μέσο όρο στη διάρκεια της εκάστοτε πράξης PELTRO.¹⁹

Στις 31.12.2020, τα πιστωτικά ιδρύματα είχαν ήδη αποπληρώσει στο σύνολό τους τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO II. Από το σύνολο των 41,2 δισεκ. ευρώ, τα 41,0 δισεκ. ευρώ προέρχονται από στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO III και τα υπόλοιπα 0,2 δισεκ. ευρώ από πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης PELTRO.

6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Τρεχούμενοι λογαριασμοί ανταποκριτών κατοίκων εντός ζώνης ευρώ σε ευρώ	1,9	1,8	0,1

Στο στοιχείο αυτό απεικονίζονται απαιτήσεις έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ που δεν σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής.

7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

7.1 Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα χρεόγραφα που έχει αποκτήσει η Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο των Προγραμμάτων: Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programmes – CBPPs),²⁰ Αγοράς Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP),²¹ Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP)²² και του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP).

19 Στις 10.12.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τη διεξαγωγή τεσσάρων ακόμη πράξεων PELTRO εντός του 2021.

20 Απόφαση της ΕΚΤ της 2.7.2009 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών – CBPP (ΕΚΤ/2009/16), ΕΕ L175, 4.7.2009, σελ.18, Απόφαση της ΕΚΤ της 3.11.2011 σχετικά με την εφαρμογή του δεύτερου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών – CBPP2 (ΕΚΤ/2011/17), ΕΕ L297, 16.11.2011, σελ.70 και Απόφαση της ΕΚΤ της 15.10.2014 σχετικά με την εφαρμογή του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών – CBPP3 (ΕΚΤ/2014/40) ΕΕ L335 22.10.2014, σελ. 22, με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

21 Απόφαση της ΕΚΤ της 14.5.2010 σχετικά με την υιοθέτηση του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP) (ΕΚΤ/2010/5), ΕΕ L124, 20.5.2010, σελ. 8.

22 Απόφαση της ΕΚΤ της 4.3.2015 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP) (ΕΚΤ/2015/10) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L121, 14.5.2015, σελ. 20.

Προγράμματα αγορών τίτλων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

	Έναρξη	Λήξη	Απόφαση	Επιλέξιμοι τίτλοι
Προγράμματα αγοράς τίτλων – στοιχείων ενεργητικού που έχουν ολοκληρωθεί/τερματιστεί				
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	Ιούλιος 2009	Ιούνιος 2010	EKT/2009/16	Καλυμμένες ομολογίες κατοίκων ζώνης ευρώ
Δεύτερο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP2)	Νοέμβριος 2011	Οκτώβριος 2012	EKT/2011/17	Καλυμμένες ομολογίες κατοίκων ζώνης ευρώ
Πρόγραμμα για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	Μάιος 2010	Σεπτέμβριος 2012	EKT/2010/5	Χρεόγραφα ιδιωτικού και δημόσιου τομέα εκδοθέντα στην ευρωζώνη
Προγράμματα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (APP) που παραμένουν ενεργά				
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	Οκτώβριος 2014	ενεργό	EKT /2020/8 (αναδιατύπωση)	Καλυμμένες ομολογίες κατοίκων ζώνης ευρώ
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων Προερχόμενων από Τιτλοποίηση Απαιτήσεων (ABSPP)	Νοέμβριος 2014	ενεργό	EKT/2014/45 (όπως τροποποιήθηκε)	Τμήματα υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας (senior tranches) και εγγυημένα ενδιάμεσα τμήματα (guaranteed mezzanine tranches) τιτλοποιήσεων απαιτήσεων κατοίκων ζώνης ευρώ
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	Μάρτιος 2015	ενεργό	EKT/2020/9 (αναδιατύπωση)	Χρεόγραφα που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις, άλλους αναγνωρισμένους εκδότες (agencies), καθώς και από υπερεθνικούς οργανισμούς και πολυμερείς αναπτυξιακές τράπεζες της ζώνης του ευρώ
Πρόγραμμα Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (CSPP)	Ιούνιος 2016	ενεργό	EKT/2016/16 (όπως τροποποιήθηκε)	Ομόλογα που εκδίδονται από εταιρίες (πλην τραπεζών) που εδρεύουν στη ζώνη του ευρώ
Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP)				
Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP)	Μάρτιος 2020	ενεργό	EKT/2020/17	Όλες οι κατηγορίες επιλέξιμων τίτλων του προγράμματος APP

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν συμμετείχε στο Δεύτερο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP2), ούτε συμμετέχει στο Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων Προερχόμενων από Τιτλοποίηση Απαιτήσεων (ABSPP) και στο Πρόγραμμα Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (CSPP).

Το 2020 το Ευρωσύστημα συνέχισε να πραγματοποιεί καθαρές (δηλ. σε καθαρή βάση, αφαιρουμένων των εξοφλήσεων) αγορές στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (Asset Purchase Programme – APP) με μέσο ύψος αγορών 20 δισεκ. ευρώ ανά μήνα. Το Μάρτιο του 2020 αποφασίστηκε η ενίσχυση του ποσού των καθαρών αγορών προσωρινά κατά 120 δισεκ. ευρώ έως το τέλος του έτους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αναμένει ότι οι καθαρές αγορές θα συνεχιστούν για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται αναγκαίο προκειμένου να ενισχυθεί η διευκολυντική επίδραση της νομισματικής πολιτικής και θα σταματήσουν λίγο πριν αρχίσει να αυξάνει τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ σκοπεύει επίσης να συνεχίσει την πολιτική επανεπένδυσης για παρατεταμένη χρονική περίοδο μετά την ημερομηνία κατά την οποία θα αρχίσει να αυξάνει τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ και πάντως για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί για τη διατήρηση ευνοϊκών συνθηκών ρευστότητας και ιδιαίτερα διευκολυντικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής.

Στις 18 Μαρτίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε την ενεργοποίηση ενός νέου προσωρινού προγράμματος αγοράς τίτλων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP), με σκοπό την περαιτέρω χαλάρωση της συνολικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής και την αντιμετώπιση των σοβαρών κινδύνων που δημιουργεί η πανδημία του κορωνοϊού για το μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και για τις προοπτικές της οικονομίας της ευρωζώνης. Το συνολικό ύψος του ορίστηκε αρχικά σε 750 δισεκ. ευρώ. Οι αγορές περιλαμβάνουν όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του υφιστάμενου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (APP).

Ωστόσο, στις 4 Ιουνίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να αυξήσει το συνολικό ποσό του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP) κατά 600 δισεκ. ευρώ και στις 10 Δεκεμβρίου 2020 αποφασίστηκε η εκ νέου αύξησή του κατά 500 δισεκ. ευρώ, με αποτέλεσμα το συνολικό ύψος να ανέρχεται σε 1.850 δισεκ. ευρώ. Επίσης, παρέτεινε το χρονικό ορίζοντα για τις καθαρές αγορές μέχρι τουλάχιστον το τέλος Μαρτίου του 2022. Σε κάθε περίπτωση, το Διοικητικό Συμβούλιο θα διενεργεί καθαρές αγορές μέχρις ότου κρίνει ότι η κρίση του κορωνοϊού έχει λήξει.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης να παρατείνει την επανεπένδυση των ποσών κεφαλαίου από την εξόφληση τίτλων που αποκτώνται στο πλαίσιο του PEPP κατά τη λήξη τους τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2023. Σε κάθε περίπτωση, η μελλοντική σταδιακή μείωση (roll-off) του χαρτοφυλακίου PEPP θα ρυθμιστεί κατά τρόπο ώστε να αποφευχθούν παρεμβολές στην ενδεδειγμένη κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής.

Τα χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους (impairment tests).

Το αναπόσβεστο κόστος καθώς και η αγοραία αξία²³ (η οποία δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό ή τα αποτελέσματα χρήσεως, αλλά παρουσιάζεται μόνο για λόγους συγκρισιμότητας) των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής παρατίθενται στο παρακάτω πίνακα:

Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020		31.12.2019		Μεταβολή	
	Αναπό- σβεστο κόστος	Αγοραία Αξία	Αναπό- σβεστο κόστος	Αγοραία Αξία	Αναπό- σβεστο κόστος	Αγοραία Αξία
Προγράμματα αγοράς τίτλων – στοιχείων ενεργητικού που έχουν ολοκληρωθεί/τερματιστεί						
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογίων (CBPP)	5,0	5,3	68,5	70,0	-63,5	-64,7
Πρόγραμμα για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	323,5	352,0	837,2	895,5	-513,7	-543,5
Σύνολο	328,5	357,3	905,7	965,5	-577,2	-608,2
Προγράμματα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (APP) που παραμένουν ενεργά						
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογίων (CBPP3)	3.462,9	3.568,4	4.195,1	4.305,5	-732,2	-737,1
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	65.206,2	69.281,9	58.808,6	61.142,3	6.397,6	8.139,6
Σύνολο	68.669,1	72.850,3	63.003,7	65.447,8	5.665,4	7.402,5
Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP)						
Κρατικά Ομόλογα στο πλαίσιο του PEPP	15.702,4	16.429,9	0,0	0,0	15.702,4	16.429,9
Υπερεθνικά Ομόλογα στο πλαίσιο του PEPP	14.529,6	14.725,4	0,0	0,0	14.529,6	14.725,4
Σύνολο	30.232,0	31.155,3	0,0	0,0	30.232,0	31.155,3
Γενικό σύνολο	99.229,6	104.362,9	63.909,4	66.413,3	35.320,2	37.949,6

Η μείωση του αναπόσβεστου κόστους των χαρτοφυλακίων του πρώτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογίων (CBPP), του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων (SMP) και του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογίων (CBPP3) που βρίσκονται στην κατοχή της Τράπεζας της Ελλάδος οφείλεται σε λήξεις χρεογράφων.

23 Οι αγοραίες αξίες είναι ενδεικτικές και προέκυψαν με βάση τις τιμές της αγοράς. Όταν δεν ήταν διαθέσιμες οι τιμές της αγοράς, οι αγοραίες αξίες υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας εσωτερικά υποδείγματα του Ευρωσυστήματος.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η λογιστική αξία των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής για την 31.12.2020 και 31.12.2019, με βάση την εναπομένουσα διάρκειά τους:

31.12.2020

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	3.462,9	657,4	921,3	1.590,9	293,3
Πρόγραμμα για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	323,5	249,6	23,1	31,5	19,3
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	65.206,2	6.102,8	6.502,0	22.950,9	29.650,5
Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού Λόγω Πανδημίας (PEPP) – Κρατικά Ομόλογα	15.702,4	0,0	835,6	3.709,6	11.157,2
Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού Λόγω Πανδημίας (PEPP) – Υπερεθνικά Ομόλογα	14.529,6	20,4	52,9	4.263,6	10.192,7
Σύνολο	99.229,6	7.030,2	8.339,9	32.546,5	51.313,0

31.12.2019

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	68,5	63,5	0,0	5,0	0,0
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	4.195,1	720,3	662,9	1.980,6	831,3
Πρόγραμμα για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	837,2	516,9	248,4	53,0	18,9
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	58.808,6	5.851,7	6.191,4	21.572,7	25.192,8
Σύνολο	63.909,4	7.152,4	7.102,7	23.611,3	26.043,0

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αξιολογεί σε τακτική βάση τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με τα χαρτοφυλάκια χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής (CBPP, CBPP2, CBPP3, SMP, ABSPP, PSPP, CSPP και PEPP). Έλεγχοι απομείωσης της αξίας των χρεογράφων των παραπάνω χαρτοφυλακίων διενεργούνται σε ετήσια βάση, χρησιμοποιώντας δεδομένα τέλους έτους, και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ. Σε αυτούς τους ελέγχους, οι δείκτες απομείωσης αξιολογούνται χωριστά για κάθε πρόγραμμα.

Με βάση τη γενική ρύθμιση που θεσπίζεται στο άρθρο 32.4 του Καταστατικού της ΕΚΤ, οι ζημιές από τα χαρτοφυλάκια χρεογράφων στο πλαίσιο των προγραμμάτων SMP, CBPP3, PSPP (μόνο για τα χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών και πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών), PEPP (για τις καλυμμένες ομολογίες, για τα χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών και τα εταιρικά χρεόγραφα) και CSPP, εάν πραγματοποιηθούν, κατανέμονται εξ ολοκλήρου στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες κλείδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Το σύνολο της αξίας των χαρτοφυλακίων χρεογράφων που βρίσκονται στην κατοχή των ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων, στις 31.12.2020 ανέρχεται σε 883,4 δισεκ. ευρώ, εκ των οποίων η Τράπεζα της Ελλάδος κατέχει 83,5 δισεκ. ευρώ (31.12.2019: 695,8 δισεκ. ευρώ και 63,8 δισεκ. ευρώ, αντίστοιχα).

Κατά τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των χρεογράφων των νομισματικών χαρτοφυλακίων που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσης 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε πως δεν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της αξίας κανενός από αυτά.

7.2 Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

Περιλαμβάνονται ομόλογα και έντοκα γραμμάτια σε ευρώ που έχουν εκδοθεί από κυβερνήσεις χωρών της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.), καθώς και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων. Πρόκειται για τα χαρτοφυλάκια που κατέχει η Τράπεζα για καθαρά επενδυτικούς σκοπούς.

Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενα έως τη λήξη)			
Χρεόγραφα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.			
• Ομόλογα	162,4	400,7	-238,3
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	175,7	185,1	-9,4
• Έντοκα γραμμάτια	260,4	35,0	225,4
Χρεόγραφα Ε.Δ.			
• Ομόλογα	379,4	81,6	297,8
• Έντοκα γραμμάτια	267,5	1.011,8	-744,3
Σύνολο	1.245,4	1.714,2	-468,8
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη			
• Ομόλογα Ε.Δ.	4.046,7	3.578,5	468,2
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	5.910,3	5.867,6	42,7
Σύνολο	9.957,0	9.446,1	510,9
Γ. Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	5,6	5,5	0,1
Γενικό σύνολο	11.208,0	11.165,8	42,2

Τα χρεόγραφα, εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενα έως τη λήξη τους, αποτιμήθηκαν με τις μέσες αγοραίες τιμές της 31.12.2020 κατά ISIN (International Security Identification Number). Τα εξ αποτιμήσεως κέρδη ύψους 7,9 εκατ. ευρώ που προέκυψαν (31.12.2019: 7,2 εκατ. ευρώ) μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”). Τα χρεόγραφα που διακρατούνται έως τη λήξη τους απεικονίζονται στο αναπόσβεστο κόστος. Πρόκειται για χρεόγραφα σταθερών ή προκαθορισμένων πληρωμών και καθορισμένης διάρκειας, τα οποία η Τράπεζα προτίθεται να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους. Από το σχετικό έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσης 2020, διαπιστώθηκε ότι δεν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της αξίας τους.

Τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων αποτιμήθηκαν με τις τιμές κλεισίματος της 31.12.2020 και τα εξ αποτιμήσεως κέρδη που προέκυψαν, ύψους 3,9 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 3,7 εκατ. ευρώ), μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”).

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η λογιστική αξία των λοιπών χρεογράφων σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ (πλην των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων) για την 31.12.2020 και 31.12.2019, με βάση την εναπομένουσα διάρκειά τους:

31.12.2020

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενα έως τη λήξη)					
Χρεόγραφα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.					
• Ομόλογα	162,4	40,5	64,8	40,9	16,2
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	175,7	175,7	0,0	0,0	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	260,4	260,4	0,0	0,0	0,0
Χρεόγραφα Ε.Δ.					
• Ομόλογα	379,4	0,0	220,3	159,1	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	267,5	267,5	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	1.245,4	744,1	285,1	200,0	16,2
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη					
• Ομόλογα Ε.Δ.	4.046,7	0,0	836,8	1.171,2	2.038,7
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	5.910,3	242,5	116,5	451,8	5.099,5
Σύνολο	9.957,0	242,5	953,3	1.623,0	7.138,2
Γενικό σύνολο	11.202,4	986,6	1.238,4	1.823,0	7.154,4

31.12.2019

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενα έως τη λήξη)					
Χρεόγραφα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.					
• Ομόλογα	400,7	110,5	96,2	144,9	49,1
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	185,1	60,1	125,0	0,0	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	35,0	35,0	0,0	0,0	0,0
Χρεόγραφα Ε.Δ.					
• Ομόλογα	81,6	0,0	0,0	81,6	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	1.011,8	1.011,8	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	1.714,2	1.217,4	221,2	226,5	49,1
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη					
• Ομόλογα Ε.Δ.	3.578,5	232,0	0,0	1.660,4	1.686,1
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	5.867,6	827,1	246,5	305,8	4.488,2
Σύνολο	9.446,1	1.059,1	246,5	1.966,2	6.174,3
Γενικό σύνολο	11.160,3	2.276,5	467,7	2.192,7	6.223,4

8. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
A. Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ.			
Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ. μέχρι 31.12.1993	244,5	326,0	-81,5
Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ. από ρύθμιση οφειλών συναλλαγματικών διαφορών ν. 1083/80	1.171,9	1.562,5	-390,6
Σύνολο	1.416,4	1.888,5	-472,1
B. Άτοκα δάνεια προς το Ε.Δ. για συμμετοχή στο ΔΝΤ	2.878,5	2.975,1	-96,6
Γενικό σύνολο	4.294,9	4.863,6	-568,7

Το στοιχείο αφορά μακροπρόθεσμα δάνεια σε ευρώ που έχει χορηγήσει η Τράπεζα στο Ελληνικό Δημόσιο. Συγκεκριμένα:

- Η μείωση κατά 472,1 εκατ. ευρώ που παρατηρείται στα υπόλοιπα των εντόκων δανείων προς το Ελληνικό Δημόσιο σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται στη σταδιακή αποπληρωμή τους. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω δάνεια λήγουν το 2023.
- Η μείωση κατά 96,6 εκατ. ευρώ του υπολοίπου των άτοκων δανείων προς το Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του στο ΔΝΤ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται στην ενσωμάτωση της διαφοράς από την προσαρμογή του λογαριασμού “Καταθέσεις ΔΝΤ σε ευρώ”, λόγω μεταβολής της ισοτιμίας (υποτίμηση) του SDR έναντι του ευρώ, όπως ορίζει η σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος (βλ. σημείωση 5 του παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ”).

Τα δάνεια για τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο ΔΝΤ θα επιστραφούν εξ ολοκλήρου όταν παύσει η λειτουργία του ΔΝΤ ή όταν παύσει η συμμετοχή της χώρας σε αυτό.

9. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος

9.1 Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ είναι οι μόνοι εγγεγραμμένοι μεριδίουχοι του κεφαλαίου της ΕΚΤ.

Η εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ πραγματοποιείται σύμφωνα με την κλείδα κατανομής της κάθε ΕθνΚΤ.

Σε κάθε ΕθνΚΤ αποδίδεται στάθμιση σε αυτή την κλείδα, η οποία ισούται με το άθροισμα:

- του 50% του μεριδίου συμμετοχής του οικείου κράτους-μέλους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τρέχουσες τιμές και
- του 50% του μεριδίου συμμετοχής του στον πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 29, παρ. 1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Με βάση το ίδιο άρθρο, παρ. 3 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, οι κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ αναπροσαρμόζονται ανά πενταετία μετά την ίδρυση του ΕΣΚΤ. Επίσης, οι κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ αναπροσαρμόζονται με κάθε μεταβολή της σύνθεσης των εγγεγραμμένων μελών στο κεφάλαιό της.

Οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ έχουν καταβάλει πλήρως τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ σύμφωνα με τις κλείδες κατανομής τους και συμμετέχουν στα διανεμόμενα κέρδη (ή ζημίες) της.

Οι ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ συνεισφέρουν μόνο το 3,75% του συνολικού μεριδίου τους στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ για την κάλυψη των λειτουργικών της εξόδων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 48.3 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, το εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ αυξάνεται αυτομάτως όταν ένα νέο μέλος (κράτος) εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η αντίστοιχη ΕθνΚΤ εντάσσεται στο ΕΣΚΤ. Η αύξηση καθορίζεται πολλαπλασιάζοντας το υφιστάμενο ύψος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της ΕΚΤ με το λόγο της κλείδας συμμετοχής της νεοεισερχόμενης ΕθνΚΤ στο ΕΣΚΤ προς το άθροισμα των κλειδών συμμετοχής των ΕθνΚΤ που είναι ήδη μέλη του ΕΣΚΤ.

Κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ

Λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνακόλουθης αποχώρησης της Τράπεζας της Αγγλίας από το ΕΣΚΤ, οι κλείδες κατανομής των υπόλοιπων ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ σταθμίστηκαν, με ισχύ από την 1η Φεβρουαρίου 2020, ως εξής:

Κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες	2020	2019
	%	%
Banque Nationale de Belgique (Βέλγιο)	2,9630	2,5280
Deutsche Bundesbank (Γερμανία)	21,4394	18,3670
Eesti Pank (Εσθονία)	0,2291	0,1968
Central Bank of Ireland (Ιρλανδία)	1,3772	1,1754
Τράπεζα της Ελλάδος (Ελλάδα)	2,0117	1,7292
Banco de España (Ισπανία)	9,6981	8,3391
Banque de France (Γαλλία)	16,6108	14,2061
Banca d'Italia (Ιταλία)	13,8165	11,8023
Central Bank of Cyprus (Κύπρος)	0,1750	0,1503
Latvijas Banka (Λετονία)	0,3169	0,2731
Lietuvos bankas (Λιθουανία)	0,4707	0,4059
Banque centrale du Luxembourg (Λουξεμβούργο)	0,2679	0,2270
Central Bank of Malta (Μάλτα)	0,0853	0,0732
De Nederlandsche Bank (Ολλανδία)	4,7662	4,0677
Oesterreichische Nationalbank (Αυστρία)	2,3804	2,0325
Banco de Portugal (Πορτογαλία)	1,9035	1,6367
Banka Slovenije (Σλοβενία)	0,3916	0,3361
Národná banka Slovenska (Σλοβακία)	0,9314	0,8004
Suomen Pankki (Φινλανδία)	1,4939	1,2708
Σύνολο ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ	81,3286	69,6176

Κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες	2020 %	2019 %
Българска народна банка (Βουλγαρία)	0,9832	0,8511
Česká národní banka (Τσεχία)	1,8794	1,6172
Danmarks Nationalbank (Δανία)	1,7591	1,4986
Hrvatska narodna banka (Κροατία)	0,6595	0,5673
Magyar Nemzeti Bank (Ουγγαρία)	1,5488	1,3348
Narodowy Bank Polski (Πολωνία)	6,0335	5,2068
Banca Națională a României (Ρουμανία)	2,8289	2,4470
Sveriges Riksbank (Σουηδία)	2,9790	2,5222
Bank of England (Ηνωμένο Βασίλειο)	0,0000	14,3374
Σύνολο ΕθνΚΤ εκτός της ζώνης του ευρώ	18,6714	30,3824
Γενικό σύνολο	100,0000	100,0000

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ.

Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020		31.12.2019		Μεταβολή
	%	€	%	€	
Εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ (27 χώρες-μέλη της ΕΕ)		10.825,0		10.825,0	0,0
Κλείδα κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ	2,0117		1,7292		
Καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος		7.583,6		7.536,1	47,5
Κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα	2,47355		2,48385		
Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο της ΕΚΤ		187,6		187,2	0,4
Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ		285,8		285,8	0,0
Συνολικό μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ		473,4		473,0	0,4

Το μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας στο κεφάλαιο της ΕΚΤ ανέρχεται σε 187,6 εκατ. ευρώ, έναντι 187,2 εκατ. ευρώ το 2019, και είναι εξ ολοκλήρου καταβεβλημένο. Αντιστοιχεί στο 2,47355% (κλείδα συμμετοχής στο Ευρωσύστημα) του καταβεβλημένου κεφαλαίου της ΕΚΤ από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, το οποίο ανέρχεται σε 7.583,6 εκατ. ευρώ.

Η ΕΚΤ διατήρησε το εγγεγραμμένο της κεφάλαιο αμετάβλητο στα 10.825,0 εκατ. ευρώ μετά την αποχώρηση της Τράπεζας της Αγγλίας από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Το μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας της Αγγλίας στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, το οποίο ανερχόταν σε 14,3374%, ανακατανεμήθηκε στις εναπομένουσες ΕθνΚΤ εντός και εκτός της ζώνης του ευρώ. Ως εκ τούτου, το μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ αυξήθηκε κατά 16,3%, από 1,7292% σε 2,0117%.

Το καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ από όλες τις χώρες του ΕΣΚΤ παρέμεινε επίσης αμετάβλητο στα 7.659 εκατ. ευρώ, μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ (2020), καθώς οι εναπομένουσες ΕθνΚΤ κάλυψαν το ποσό του κεφαλαίου που είχε καταβληθεί από την Τράπεζα της Αγγλίας, ύψους 58,2 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ θα κληθούν στη συνέχεια να καταβάλουν πλήρως και την αυξημένη συμμετοχή τους στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, λόγω της αποχώρησης της Τράπεζας της Αγγλίας από το ΕΣΚΤ, σε δύο ετήσιες δόσεις.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, η Τράπεζα της Ελλάδος μεταβίβασε στην ΕΚΤ ποσό 0,4 εκατ. ευρώ στις 3 Φεβρουαρίου 2020 και θα μεταβιβάσει 15,1 εκατ. ευρώ το 2021 και 15,1 εκατ. ευρώ το 2022.

Η συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ ανέρχεται σε 285,8 εκατ. ευρώ και παρέμεινε αμετάβλητη σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

9.2 Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ

Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ					
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020		31.12.2019		Μεταβολή
	%	€	%	€	
Συνολικά συναλλαγματικά διαθέσιμα που έχουν μεταβιβαστεί στην ΕΚΤ από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος		40.343,9		40.344,1	-0,2
Κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα	2,47355		2,48385		
Απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ		997,9		1.002,1	-4,2

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται οι απαιτήσεις της Τράπεζας που απορρέουν από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 30 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα μεταφέρθηκαν κατ' αναλογία του μεριδίου συμμετοχής της Τράπεζας στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ με την ένταξη της χώρας στη ζώνη του ευρώ και της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα. Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα αποτελούνταν κατά 85% από δολάρια ΗΠΑ και γιεν Ιαπωνίας και κατά 15% από χρυσό.

Έναντι των συναλλαγματικών διαθεσίμων που μεταφέρθηκαν, ενεγράφη απαίτηση εκφρασμένη σε ευρώ η οποία αποφέρει τόκο που υπολογίζεται με επιτόκιο ίσο με το 85% του εκάστοτε επιτοκίου των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (η διαφορά 15% αντιστοιχεί στο μέρος της απαίτησης που προήλθε από τη μεταφορά του χρυσού και θεωρείται ότι έχει μηδενική απόδοση).²⁴

Μετά από (α) την αύξηση της στάθμισης των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ (που έχουν μεταβιβάσει συναλλαγματικά διαθέσιμα στην ΕΚΤ) στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, ως αποτέλεσμα της αποχώρησης της Τράπεζας της Αγγλίας από το ΕΣΚΤ, και (β) την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ να μειωθεί το ποσοστό των εισφορών των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ, ώστε το συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαθεσίμων που έχουν ήδη μεταβιβαστεί από τις ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ να παραμείνει στο σημερινό επίπεδο, η απαίτηση από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων προσαρμόστηκε οριακά. Ειδικότερα για την Τράπεζα της Ελλάδος, αυτή η προσαρμογή συνίστατο σε μικρή μείωση της απαίτησής της κατά 4,2 εκατ. ευρώ (από 1.002,1 εκατ. ευρώ την 31.12.2019 σε 997,9 εκατ. ευρώ την 31.12.2020), ποσό το οποίο επιστράφηκε από την ΕΚΤ στις 3 Φεβρουαρίου 2020.

9.3 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι καθαρές απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία” και “Υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ/Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος”, καθώς και σημείωση 1 του παθητικού “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

²⁴ Κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ της 3ης Νοεμβρίου 1998, όπως τροποποιήθηκε από την κατευθυντήρια γραμμή της 16ης Νοεμβρίου 2000 σχετικά με τη σύνθεση και αποτίμηση των συναλλαγματικών διαθεσίμων και τις λεπτομέρειες της αρχικής μεταβίβασής τους, το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται οι ισοδύναμες απαιτήσεις και την απόδοσή τους (ΕΚΤ/2000/15), ΕΕ L336, 30.12.2000, σελ. 114.

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	10.976,9	8.455,8	2.521,1

Από τη συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία, το 8% θεωρείται ότι εκδίδεται από την ΕΚΤ, ενώ το υπόλοιπο 92% κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση την κλείδα συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα, σε μηνιαία βάση. Η διαφορά μεταξύ της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που κατανέμονται στην κάθε ΕθνΚΤ και της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που αυτή πράγματι θέτει σε κυκλοφορία καταγράφεται ως “Καθαρή απαίτηση/υποχρέωση εντός του Ευρωσυστήματος που σχετίζεται με την κατανομή τραπεζογραμμάτων ευρώ εντός του Ευρωσυστήματος”.

Η αύξηση σε σύγκριση με την 31.12.2019, ύψους 2.521,1 εκατ. ευρώ, οφείλεται στην αύξηση κατά 2,8% των τραπεζογραμμάτων που έχουν τεθεί πραγματικά σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος το 2020, καθώς και στην αύξηση κατά 11,0% της συνολικής αξίας των τραπεζογραμμάτων που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από το Ευρωσύστημα. Το υπόλοιπο της θέσης αυτής εκτοκίζεται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο για όλη τη διάρκεια του 2020 ήταν μηδενικό.

9.4 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)

Στις 31.12.2020 το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) ήταν πιστωτικό (υποχρέωση), όπως και στην προηγούμενη χρήση, και απεικονίζεται στο στοιχείο 9.3 του παθητικού “Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)”.

9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)

Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Από την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος τρέχοντος έτους	113,2	12,9	100,3
Από διορθώσεις νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών	-1,8	-0,4	-1,4
Από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ	31,2	35,5	-4,3
Σύνολο	142,6	48,0	94,6

Οι λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος, ύψους 142,6 εκατ. ευρώ, προέκυψαν από:

- Το αποτέλεσμα που προέκυψε για την Τράπεζα από την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος του οικονομικού έτους 2020, ύψους 113,2 εκατ. ευρώ (έσοδο). Το συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα ήταν μικρότερο του αναλογούντος με βάση την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα (βλ. σημείωση 5 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος”).
- Το ποσό 1,8 εκατ. ευρώ που κατέβαλε η Τράπεζα λόγω διορθώσεων στην αναδιανομή νομισματικού εισοδήματος των ετών 2018 και 2019 (βλ. σημείωση 5 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος”).
- Το έσοδο ύψους 31,2 εκατ. ευρώ από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ της χρήσης 2020 (βλ. σημείωση 4 των αποτελεσμάτων “Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές”).

11. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

11.1 Κέρματα ζώνης ευρώ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Κέρματα ζώνης ευρώ	74,0	51,7	22,3

Το υπόλοιπο του εν λόγω στοιχείου απεικονίζει την αξία των κερμάτων ευρώ που υπάρχουν στα ταμεία της Τράπεζας, τα οποία έχουν εκδοθεί από τις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Τα κέρματα που τίθενται σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου καταχωρούνται σε ειδικό λογαριασμό του τελευταίου, ο οποίος περιλαμβάνεται στο στοιχείο 4.1 του παθητικού “Γενική Κυβέρνηση”.

11.2 Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	Οικόπεδα	Κτίρια	Εξοπλισμός	Λοιπά
Λογιστική αξία την 1.1.2020	548,6	353,7	164,2	14,1	16,6
Κινήσεις:					
• Προσθήκες	20,3	0,0	2,4	2,5	15,4
• Αποσβέσεις	-10,6	0,0	-5,1	-2,8	-2,7
• Αναταξινόμησης	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3
• Απομείωση – Αναστροφή απομείωσης	15,4	10,1	5,3	0,0	0,0
Λογιστική αξία την 31.12.2020	573,7	363,8	166,8	14,1	29,0
Κόστος	811,1	363,8	206,0	156,5	84,8
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-237,4	0,0	-39,2	-142,4	-55,8
Λογιστική αξία την 31.12.2020	573,7	363,8	166,8	14,1	29,0

Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	Οικόπεδα	Κτίρια	Εξοπλισμός	Λοιπά
Λογιστική αξία την 1.1.2019	561,4	362,7	167,2	13,7	17,8
Κινήσεις:					
• Προσθήκες	8,1	0,0	2,0	3,7	2,4
• Αποσβέσεις	-11,9	0,0	-5,0	-3,9	-3,0
• Αναταξινόμησης	0,0	0,0	0,0	0,6	-0,6
• Διαθέσεις – Διαγραφές	-9,0	-9,0	0,0	0,0	0,0
Λογιστική αξία την 31.12.2019	548,6	353,7	164,2	14,1	16,6
Κόστος	794,7	353,7	204,9	166,3	69,8
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-246,1	0,0	-40,7	-152,2	-53,2
Λογιστική αξία την 31.12.2019	548,6	353,7	164,2	14,1	16,6

Στην κατηγορία “Λοιπά” περιλαμβάνονται προκαταβολές κτήσεως λοιπού εξοπλισμού και λογισμικού υπό εγκατάσταση ύψους 28,2 εκατ. ευρώ, καθώς και ασώματες ακινητοποιήσεις (κυρίως έξοδα λογισμικού) και έξοδα πολυετούς απόσβεσης ύψους 0,8 εκατ. ευρώ (13,5 εκατ. ευρώ και 3,1 εκατ. ευρώ αντίστοιχα την 31.12.2019).

Κατά τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των ακινήτων, που πραγματοποιήθηκε στις 31.12.2020, προέκυψε μερική αναστροφή ζημίας απομείωσης προηγούμενων ετών ύψους 18,9 εκατ. ευρώ και ζημία απομείωσης ύψους 3,5 εκατ. ευρώ, με συνολική θετική επίδραση στα αποτελέσματα χρήσεως ύψους 15,4 εκατ. ευρώ (βλ. σημείωση 6 των αποτελεσμάτων “Λοιπά έσοδα”).

11.3 Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Περιουσιακά στοιχεία προγράμματος ασφάλισης προσωπικού	78,1	74,1	4,0
Μετοχές της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών σε SDR	20,9	20,9	0,0
Συμμετοχή στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	5,3	5,3	0,0
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	4,3	4,3	0,0
Σύνολο	108,6	104,6	4,0

Στην κατηγορία “Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία” περιλαμβάνονται κυρίως η συμμετοχή στη “ΔΙΑΣ” (Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε.), ύψους 4,1 εκατ. ευρώ (αμετάβλητη συγκριτικά με το 2019), καθώς και μετοχές της εταιρίας “Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.” και του οργανισμού “SWIFT”.

11.4 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	0,1	2,0	-1,9

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από την αποτίμηση τίτλων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου (warrants). Οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται σε λογαριασμούς τάξεως στην ονομαστική τους αξία. Τα ποσά αυτά καταχωρήθηκαν και σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”).

11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα**Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα**

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Δεδουλευμένοι τόκοι-έσοδα			
Χαρτοφυλάκιο χρεογράφων			
• Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	733,7	346,5	387,2
• Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	157,0	152,6	4,4
Χαρτοφυλάκιο χρεογράφων – σύνολο	890,7	499,1	391,6
Λοιποί τόκοι-έσοδα	29,1	36,9	-7,8
Σύνολο	919,8	536,0	383,8
Λοιπά δεδουλευμένα έσοδα			
• Από προμήθειες	39,0	33,6	5,4
• Από πωλήσεις προϊόντων ΙΕΤΑ σε τρίτους	4,0	3,7	0,3
• Από την τελική διανομή κερδών της ΕΚΤ	9,5	23,2	-13,7
• Λοιπά	2,9	1,5	1,4
Σύνολο	55,4	62,0	-6,6
Προπληρωθέντα έξοδα/Προκαταβολές	217,8	228,9	-11,1
Γενικό σύνολο	1.193,0	826,9	366,1

Το σύνολο των δεδουλευμένων εσόδων και προπληρωθέντων εξόδων ανήλθαν σε 1.193,0 εκατ. ευρώ την 31.12.2020, έναντι 826,9 εκατ. ευρώ την 31.12.2019.

Στην κατηγορία “Λοιποί τόκοι-έσοδα” περιλαμβάνονται δεδουλευμένοι τόκοι επί των καταθέσεων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίες περιλαμβάνονται στο στοιχείο 4.1 του παθητικού “Γενική Κυβέρνηση”.

11.6 Λοιπά στοιχεία**Λοιπά στοιχεία**

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Δάνεια στο προσωπικό	407,0	402,4	4,6
Λοιπά	172,8	174,6	-1,8
Σύνολο	579,8	577,0	2,8

Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού ανήλθαν την 31.12.2020 σε 579,8 εκατ. ευρώ, έναντι 577,0 εκατ. ευρώ την 31.12.2019.

Στην κατηγορία “Λοιπά” περιλαμβάνονται κυρίως τα εξής στοιχεία: απαίτηση δανείων από την παλαιά Τράπεζα Κρήτης, απαιτήσεις από ασφαλιστικούς οργανισμούς, πελάτες και αποθέματα ΙΕΤΑ, καθώς και αποθέματα εντύπων και γραφικής ύλης.

Για την απαίτηση δανείων από την παλαιά Τράπεζα Κρήτης, ύψους 61,0 εκατ. ευρώ, έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη, η οποία περιλαμβάνεται στο στοιχείο 12 του παθητικού “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Ειδικές προβλέψεις”.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Αξία τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος	21.665,4	21.083,4	582,0
Υποχρέωση που απορρέει από το μερίδιο που εκδίδεται για λογαριασμό της ΕΚΤ (8% της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ επί την κλείδα συμμετοχής στο Ευρωσύστημα)	-2.838,6	-2.568,8	-269,8
Απαίτηση/Υποχρέωση που απορρέει από την κατανομή εντός του Ευρωσυστήματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	13.815,5	11.024,6	2.790,9
Καθαρή απαίτηση που απορρέει από την κατανομή εντός του Ευρωσυστήματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	10.976,9	8.455,8	2.521,1
Αξία τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων	32.642,3	29.539,2	3.103,1

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζεται το μερίδιο που αναλογεί στην Τράπεζα της Ελλάδος επί του συνόλου των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ στο Ευρωσύστημα, και υπολογίζεται με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων της Τράπεζας (2,2755% στις 31.12.2020, έναντι 2,2850% στις 31.12.2019).

Η συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από το Ευρωσύστημα αυξήθηκε κατά 11,0% το 2020 (1.434,5 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 1.292,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019). Η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων ανέρχεται σε 32.642,3 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2020, έναντι 29.539,2 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2019, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 10,5%, λόγω της αύξησης της συνολικής κυκλοφορίας του Ευρωσυστήματος. Η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος αυξήθηκε κατά 2,8%, από 21.083,4 εκατ. ευρώ το 2019 σε 21.665,4 εκατ. ευρώ το 2020. Καθώς η πραγματική κυκλοφορία είναι μικρότερη από αυτή που αναλογεί στην Τράπεζα, η διαφορά τους, ύψους 10.976,9 εκατ. ευρώ, εμφανίζεται στο στοιχείο 9.3 του ενεργητικού “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ” (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής

2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)	27.330,9	9.108,2	18.222,7

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται οι καταθέσεις των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους για τήρηση ελάχιστων αποθεματικών στο Ευρωσύστημα καθώς και για την τακτοποίηση των μεταξύ τους πληρωμών. Τα υπόλοιπα των ελάχιστων αποθεματικών, που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα, εκτοκίζονται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο κατά τη διάρκεια του 2020 ήταν μηδενικό.

Από τον Ιούνιο του 2014, τα υπερβάλλοντα αποθεματικά των πιστωτικών ιδρυμάτων, δηλαδή τα ποσά που τηρούν στους τρεχούμενους λογαριασμούς τους με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες καθ' υπέρβαση του μέσου ύψους των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών, εκτοκίζονται με μηδενικό επιτόκιο, ή με το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, εφόσον είναι μικρότερο του μηδενός.

Από τις 30 Οκτωβρίου 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ θέσπισε σύστημα δύο βαθμίδων για τον εκτοκισμό των αποθεματικών, σύμφωνα με το οποίο μέρος από τα (ως άνω) υπερβάλλοντα αποθεματικά των πιστωτικών ιδρυμάτων εξαιρείται από το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων και εκτοκίζεται με ετήσιο επιτόκιο 0%. Το ποσό των εν λόγω υπερβαλλόντων αποθεματικών το οποίο εξαιρείται από το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων – η απαλλασσόμενη βαθμίδα (exempt tier) – καθορίστηκε ως το εξαπλάσιο των ελάχιστων αποθεματικών κάθε πιστωτικού ιδρύματος.²⁵ Η μη απαλλασσόμενη βαθμίδα (non-exempt tier) από τα υπερβάλλοντα αποθεματικά εξακολουθεί να εκτοκίζεται με το χαμηλότερο επιτόκιο μεταξύ του μηδενικού και του αρνητικού επιτοκίου της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων.

Για το 2020 ο εκτοκισμός πραγματοποιήθηκε με το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, όπως και στην προηγούμενη χρήση (μέσος όρος -0,50%, έναντι -0,43% για το 2019).

Κατά τη διάρκεια του 2020, λόγω της υπερβάλλουσας ρευστότητας, το μέσο υπόλοιπο των τρεχούμενων λογαριασμών των πιστωτικών ιδρυμάτων διαμορφώθηκε σε 15,4 δισεκ. ευρώ, έναντι μέσου υπολοίπου 2,9 δισεκ. ευρώ κατά τη διάρκεια του 2019 (αύξηση 431,0%).

2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων

Το στοιχείο αυτό αφορά την πάγια διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων που παρέχει το Ευρωσύστημα στα πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Ειδικότερα, πρόκειται για τις καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος διάρκειας μίας ημέρας (overnight) με προκαθορισμένο επιτόκιο, το οποίο για το 2020 ήταν αρνητικό (μέσος όρος -0,50%).

Το υπόλοιπο των καταθέσεων αυτών μεταβάλλεται σε ημερήσια βάση. Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν τοποθέτησαν κεφάλαια σε καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας κατά τη διάρκεια του 2020, έναντι μέσου υπολοίπου 0,6 δισεκ. ευρώ κατά τη διάρκεια του 2019.

2.5 Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει τις καταθέσεις από τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα για την κάλυψη της μείωσης της αγοραίας αξίας των περιουσιακών στοιχείων που έχουν χορηγηθεί στην Τράπεζα ως εγγύηση για πράξεις νομισματικής πολιτικής, όταν αυτή μειωθεί κάτω από το προκαθορισμένο περιθώριο ασφαλείας.

Στις 31.12.2020 οι εν λόγω καταθέσεις είχαν μηδενικό υπόλοιπο, όπως και στην προηγούμενη χρήση.

4. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ

4.1 Γενική κυβέρνηση

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Γενική κυβέρνηση	24.077,7	25.930,7	-1.853,0

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου και των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

²⁵ Ο πολλαπλασιαστής είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το εκάστοτε ύψος των υπερβαλλόντων αποθεματικών.

Κατά τη διάρκεια του 2020 το μέσο υπόλοιπο των παραπάνω κεφαλαίων διαμορφώθηκε σε 27,0 δισεκ. ευρώ, έναντι 29,7 δισεκ. ευρώ το 2019 (μείωση 9,1%).

4.2 Λοιπές υποχρεώσεις

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Λοιπές υποχρεώσεις	968,6	1.491,1	-522,5

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται υπόλοιπα κυρίως λογαριασμών διαφόρων φορέων και οργανισμών, καθώς και υπόλοιπα λογαριασμών χρηματιστηριακών εταιριών.

5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Καταθέσεις ΔΝΤ	2.197,1	2.293,7	-96,6
Λοιπές καταθέσεις	170,9	172,8	-1,9
Σύνολο	2.368,0	2.466,5	-98,5

Οι καταθέσεις ΔΝΤ αφορούν καταθέσεις ποσού 2.197,1 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 2.293,7 εκατ. ευρώ) και σχετίζονται κυρίως με το λογαριασμό σε ευρώ (No.1), ύψους 2.194,7 εκατ. ευρώ, που τηρεί το ΔΝΤ στην Τράπεζα και αντιστοιχεί στο μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε ευρώ (μέρος της quota, βλ. σημείωση 2.1 του ενεργητικού “Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)”).

Η μείωση κατά 96,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται στην προσαρμογή τέλους χρήσης, λόγω της μεταβολής της ισοτιμίας του SDR έναντι του ευρώ, ώστε οι καταθέσεις να αντιστοιχούν στο ποσό των SDR που καθορίζεται από το ΔΝΤ. Η ισοτιμία έχει ληφθεί από το ΔΝΤ (1 ευρώ = 0,844704 SDR στις 23.12.2020,²⁶ έναντι 1 ευρώ = 0,80914 SDR στις 30.12.2019). Βάσει συμβάσεων που έχουν υπογραφεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος, το Ελληνικό Δημόσιο αναλαμβάνει το συναλλαγματικό κίνδυνο που προκύπτει από τις καταθέσεις του ΔΝΤ και γίνεται προσαρμογή αντίστοιχα στο υπόλοιπο των δανείων που έχουν δοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του στο ΔΝΤ.

Στις λοιπές καταθέσεις περιλαμβάνονται κυρίως τα κεφάλαια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (European Investment Fund-EIF) και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (European Investment Bank-EIB).

6. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο σε SDR από κατανομές του ΔΝΤ	11,7	11,2	0,5
Υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο (μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ - μέρος quota - σε SDR)	677,7	709,5	-31,8
Λοιπές υποχρεώσεις	10,3	20,7	-10,4
Σύνολο	699,7	741,4	-41,7

Οι παραπάνω υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο σε SDR αντιστοιχίζονται στο ενεργητικό με ισόποσες απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ (βλ. σημείωση 2.1 του ενεργητικού “Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)”).

²⁶ Τελευταία διαθέσιμη ισοτιμία στην ιστοσελίδα του ΔΝΤ https://www.imf.org/external/np/fin/data/rms_mth.aspx?SelectDate=2020-12-31&reportType=CVSDR

7. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

7.1 Καταθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις

Πρόκειται για καταθέσεις διαφόρων φορέων και οργανισμών ύψους 2,4 χιλ. ευρώ (31.12.2019: 2,6 χιλ. ευρώ).

9. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος

9.2 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

Το ύψος της υποχρέωσης στις 31.12.2020 ήταν μηδενικό, καθώς η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά είχαν τεθεί σε κυκλοφορία ήταν μικρότερη από αυτή που αναλογούσε στην Τράπεζα, όπως και στην προηγούμενη χρήση. Επομένως, η διαφορά τους εμφανίζεται ως απαίτηση στο στοιχείο 9.3 του ενεργητικού “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”.

9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	80.312,1	25.658,1	54.654,0

Οι καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) διαμορφώθηκαν σε 80,3 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 25,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019, σημειώνοντας αύξηση κατά 54,6 δισεκ. ευρώ.

Πρόκειται για τις καθαρές υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι της ΕΚΤ που απορρέουν από τις διευρωπαϊκές συναλλαγές των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων και τις συναλλαγές της Τράπεζας της Ελλάδος με τις λοιπές ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, με την ΕΚΤ, καθώς και με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός Ευρωσυστήματος) που συμμετέχουν στο σύστημα TARGET2 (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

Η αύξηση των καθαρών υποχρεώσεων που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) το 2020 είναι αποτέλεσμα κυρίως των καθαρών αγορών τίτλων από την Τράπεζα για σκοπούς νομισματικής πολιτικής.

Το υπόλοιπο της θέσης αυτής εκτοκίζεται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο κατά τη διάρκεια του 2020 παρέμεινε μηδενικό.

9.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)

Το καθαρό αποτέλεσμα των λοιπών συναλλαγών της Τράπεζας της Ελλάδος με το Ευρωσύστημα την 31.12.2020 ήταν χρεωστικό (απαίτηση), όπως και στην προηγούμενη χρήση, και απεικονίζεται στο στοιχείο 9.5 του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”.

10. Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση	0,7	0,5	0,2

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται διάφοροι λογαριασμοί, οι οποίοι την 31.12.2020 βρίσκονταν υπό διακανονισμό, όπως και στην προηγούμενη χρήση, και αφορούν κυρίως επιταγές και εντολές πληρωτέες που δεν είχαν ακόμη διακανονιστεί, καθώς και υπό τακτοποίηση υπόλοιπα ενδιάμεσων λογαριασμών.

11. Λοιπές υποχρεώσεις

11.1 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	0,4	0,0	0,4

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζεται το αποτέλεσμα από την αποτίμηση των εκκρεμών πράξεων σε συνάλλαγμα (spot) που παρακολουθούνται σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως) σύμφωνα με τη μέθοδο της οικονομικής προσέγγισης.

11.2 Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα

Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Δεδουλευμένοι τόκοι πράξεων			
πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης			
TLTRO II (αρνητικό επιτόκιο)	0,0	38,8	-38,8
Δεδουλευμένοι τόκοι πράξεων			
πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης			
TLTRO III (αρνητικό επιτόκιο)	214,0	1,9	212,1
Δεδουλευμένοι τόκοι πράξεων			
πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης			
λόγω πανδημίας PELTRO (αρνητικό επιτόκιο)	0,1	0,0	0,1
Αμοιβές και έξοδα χρήσης πληρωτέα	27,2	22,8	4,4
Έσοδα επόμενων χρήσεων	0,8	0,9	-0,1
Λοιποί δεδουλευμένοι τόκοι & προμήθειες	1,6	2,5	-0,9
Σύνολο	243,7	66,9	176,8

Στις 31.12.2020, τα πιστωτικά ιδρύματα είχαν ήδη αποπληρώσει στο σύνολό τους τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO II, με αποτέλεσμα το ποσό των δεδουλευμένων τόκων, την ημερομηνία αυτή, να είναι μηδενικό.

Η μεταβολή των δεδουλευμένων τόκων-εξόδων από πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO III ύψους 212,1 εκατ. ευρώ οφείλεται αφενός στη σημαντική αύξηση του μέσου υπολοίπου των συγκεκριμένων πράξεων εντός του 2020 και αφετέρου στο γεγονός ότι αυτοί έχουν λογιστικοποιηθεί με βάση το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων από 1.1.2020 έως 23.6.2020 (-0,50%) και το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μείον 50 μονάδες βάσης από 24.6.2020 έως 31.12.2020²⁷ (-1,00%) (βλ. σημείωση 5 του ενεργητικού “Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης”).

²⁷ Δεδομένου ότι το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού θα γίνει γνωστό κατά τη λήξη κάθε πράξης και επομένως μέχρι τότε δεν είναι δυνατή η αξιόπιστη εκτίμησή του, για σκοπούς υπολογισμού των τόκων επί των πράξεων TLTRO III χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μείον 50 μονάδες βάσης, με ανώτατο όριο -1%, κατά τη διάρκεια της περιόδου ειδικού επιτοκίου (24.6.2020 – 23.6.2022), ενώ για το υπόλοιπο της διάρκειας της κάθε πράξης χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, καθώς αυτό θεωρήθηκε ως συντηρητική προσέγγιση.

11.3 Λοιπά στοιχεία

Λοιπά στοιχεία (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Ποσό μερισμάτων προς διανομή τρέχουσας χρήσεως	13,3	13,3	0,0
Ποσό μερισμάτων προς διανομή χρήσεων 2014-2018	11,6	19,0	-7,4
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως περιερχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	633,2	779,0	-145,8
Λοιπές υποχρεώσεις	80,7	53,0	27,7
Σύνολο	738,8	864,3	-125,5

Την προηγούμενη χρήση, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 116/2019 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Β'), η οποία έγινε αποδεκτή από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (σχετική Εγκύκλιος Ε.2107/12.06.2019), τα διανεμηθέντα μερίσματα συγκεκριμένων νομικών προσώπων, μεταξύ των οποίων και η Τράπεζα της Ελλάδος, έπαψαν να φορολογούνται ως κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167) αναδρομικά από 1.1.2014. Κατόπιν τούτου, τα ποσά που, κατά συμμόρφωση προς προηγούμενες οδηγίες της Φορολογικής Διοίκησης (σχετική Εγκύκλιος ΠΟΛ 1059/2015), είχαν καταβληθεί για φόρους κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013) χρήσεων 2014-2018, ύψους 19,0 εκατ. ευρώ, αποφασίστηκε να αποδοθούν στους δικαιούχους μετόχους. Εντός της χρήσης 2020 έχουν αποδοθεί τα μερίσματα των χρήσεων 2014 και 2018, ύψους 3,5 εκατ. ευρώ και 3,9 εκατ. ευρώ αντίστοιχα.

Στην κατηγορία "Λοιπές υποχρεώσεις" περιλαμβάνονται λοιποί φόροι προς απόδοση, τα υπόλοιπα προσωρινών πιστωτικών λογαριασμών και διαφόρων λογαριασμών υπέρ τρίτων (προμηθευτές κ.λπ.), καθώς και λοιπές υποχρεώσεις.

12. Προβλέψεις

Προβλέψεις (ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	Ειδικές (α)	Για παροχές προς ασφαλι- σμένους (β)	Έναντι χρηματο- οικονομικών και λειτουργικών κινδύνων (γ)	Για πράξεις νομισματικής πολιτικής (δ)
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2020	7.797,4	520,6	2.735,2	4.539,0	2,6
Αύξηση	273,7	69,6	204,1	0,0	0,0
Απελευθέρωση	-341,0	-14,8	0,0	-325,4	-0,8
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	-219,6	-13,3	-99,9	-104,6	-1,8
Μεταβολή προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών και λοιπών προβλέψεων	15,1	1,9	13,2	0,0	0,0
Υποσύνολο	-271,8	43,4	117,4	-430,0	-2,6
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2020	7.525,6	564,0	2.852,6	4.109,0	0,0

Προβλέψεις (ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	Ειδικές (α)	Για παροχές προς ασφαλι- σμένους (β)	Έναντι χρηματο- οικονομικών και λειτουργικών κινδύνων (γ)	Για πράξεις νομισματικής πολιτικής (δ)
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2019	7.805,8	325,3	2.168,8	5.307,0	4,7
Αύξηση	849,6	197,9	651,7	0,0	0,0
Απελευθέρωση	-768,1	0,0	0,0	-766,0	-2,1
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	-101,6	-2,2	-97,4	-2,0	0,0
Μεταβολή προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών και λοιπών προβλέψεων	11,7	-0,4	12,1	0,0	0,0
Υποσύνολο	-8,4	195,3	566,4	-768,0	-2,1
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2019	7.797,4	520,6	2.735,2	4.539,0	2,6

Η Τράπεζα της Ελλάδος σχηματίζει επαρκείς προβλέψεις, μέσω των οποίων ισχυροποιείται η οικονομική της θέση, ώστε να αντεπεξέρχεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο ρόλο της και στους κινδύνους που αναλαμβάνει.

Η Τράπεζα επαναξιολογεί σε ετήσια βάση το σύνολο των προβλέψεων και επαναπροσδιορίζει το ύψος τους μετά από εκτίμηση των κινδύνων.

Αναλυτικά οι προβλέψεις έχουν ως εξής:

α. Ειδικές προβλέψεις

Ειδικές προβλέψεις (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
για ένδικες αξιώσεις έναντι τρίτων	66,5	66,5	0,0
για εκκρεμείς αγωγές	452,6	403,1	49,5
λοιπές	44,9	51,0	-6,1
Σύνολο	564,0	520,6	43,4

Οι ειδικές προβλέψεις περιλαμβάνουν:

- προβλέψεις για ένδικες αξιώσεις της Τράπεζας έναντι τρίτων προκειμένου να καλύψουν τον κίνδυνο που ενδέχεται να επέλθει από τη μη είσπραξη αυτών,
- προβλέψεις για την κάλυψη εκκρεμών αγωγών τρίτων κατά της Τράπεζας σε περίπτωση ευδοκίμησής τους, οι οποίες είναι κυρίως συναφείς με την κύρια και επικουρική σύνταξη, το ποσό των οποίων προσεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη,
- λοιπές προβλέψεις, προκειμένου να καλύψουν κυρίως τον κίνδυνο μη είσπραξης χορηγηθέντων δανείων.

β. Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

Η σχηματισθείσα πρόβλεψη συνολικού ύψους 2.852,6 εκατ. ευρώ, έναντι 2.735,2 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για αποζημίωση προσωπικού (ν. 2112/20, όπως ισχύει), ύψους 48,6 εκατ. ευρώ, έναντι 46,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, και για την παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης, συνολικού ύψους 2.482,4 εκατ. ευρώ, έναντι 2.380,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, καθώς η Τράπεζα έχει αναλάβει και ενεργεί, βάσει του ν. 3863/2010, άρθρο 64, την κοινωνική ασφάλιση του προσωπικού της, σύμφωνα με τον οποίο ο υπολογισμός των παροχών διέπεται από τις γενικές διατάξεις των νόμων, όπως ισχύουν, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των αντίστοιχων Καταστατικών των πρώην Ταμείων της Τράπεζας.

Για την επιμέτρηση των υποχρεώσεων αυτών διενεργούνται ετησίως αναλογιστικές μελέτες από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρία και σχετική ανάλυση για τις χρήσεις 2020 και 2019 παρατίθεται στους κάτωθι πίνακες.

Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών			Αποζημίωση ν. 2112/1920
	Κύρια σύνταξη	Επικουρική σύνταξη	Σύνολο	
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2020	1.786,3	594,1	2.380,4	46,4
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	30,3	10,8	41,1	0,9
Τόκος επί παρούσας αξίας υποχρέωσης	19,6	6,1	25,7	0,3
Κόστος προϋπηρεσίας	0,0	0,0	0,0	0,0
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	68,9	34,3	103,2	2,1
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών σε δημογραφικές υποθέσεις	0,0	0,0	0,0	0,0
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών στην εμπειρία	21,5	7,0	28,5	2,3
Καταβολές παροχών	-73,6	-22,9	-96,5	-3,4
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2020	1.853,0	629,4	2.482,4	48,6

Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών			Αποζημίωση v. 2112/1920
	Κύρια σύνταξη	Επικουρική σύνταξη	Σύνολο	
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2019	1.362,5	471,0	1.833,5	39,0
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	25,2	8,6	33,8	0,5
Τόκος επί παρούσας αξίας υποχρέωσης	25,8	8,5	34,3	0,6
Κόστος προϋπηρεσίας	140,2	0,0	140,2	0,0
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	135,9	77,0	212,9	3,8
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών σε δημογραφικές υποθέσεις	60,5	24,3	84,8	2,4
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών στην εμπειρία	108,1	28,0	136,1	2,3
Καταβολές παροχών	-71,9	-23,3	-95,2	-2,2
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2019	1.786,3	594,1	2.380,4	46,4

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές ανά αναλογιστική μελέτη	Κύρια σύνταξη		Επικουρική σύνταξη		v. 2112/1920	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Επιτόκιο προεξόφλησης	0,43%	1,01%	0,46%	1,04%	0,10%	0,77%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Θνησιμότητα	EVK2000					

Επίσης, έχει γίνει η παραδοχή ότι η μελλοντική αύξηση των αποδοχών και συντάξεων θα είναι τουλάχιστον ίση με 2,0% (0,50% επιπλέον του πληθωρισμού).

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα τηρεί προγράμματα καθορισμένων εισφορών για γονικές και μετεργασιακές παροχές συνολικού ύψους 321,6 εκατ. ευρώ, έναντι 308,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Σύμφωνα με απόφαση της Τράπεζας, οι παροχές αυτές δεν συνεπάγονται επιπλέον οικονομική επιβάρυνση της Τράπεζας πέραν της ήδη καταβαλλόμενης εργοδοτικής εισφοράς.

γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων

Η Τράπεζα σχηματίζει και διατηρεί πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων που απορρέουν από τις δραστηριότητές της.

Η Τράπεζα επιμετρεί, παρακολουθεί και αναγνωρίζει τους αναλαμβανόμενους κινδύνους κατόπιν σταθμίσεως και ενδελεχούς ελέγχου των δεδομένων, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους. Στο πλαίσιο αυτό σχηματίζει προβλέψεις ακολουθώντας την πρακτική της ΕΚΤ και των άλλων ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

Οι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι είναι:

- Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος μείωσης της αγοραίας αξίας των αποκτηθέντων από την Τράπεζα χρηματοοικονομικών μέσων εξαιτίας μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες (συναλλαγματικός κίνδυνος) ή στα επιτόκια (επιτοκιακός κίνδυνος).

- Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στην κάλυψη των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει έναντι της Τράπεζας. Συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να είναι δανειζόμενοι, εκδότες τίτλων, καθώς και αποδέκτες καταθέσεων εκ μέρους της Τράπεζας.

- Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος επιπτώσεων στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα, των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Στους παρακολουθούμενους χρηματοοικονομικούς κινδύνους συμπεριλαμβάνονται και οι κίνδυνοι που απορρέουν από την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Οι εν λόγω κίνδυνοι επιμετρούνται από την ΕΚΤ για κάθε ΕθνΚΤ. Οι επιμετρήσεις διενεργούνται με τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας εκάστου έτους.

Η Τράπεζα επιμετρεί τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που απορρέουν από τα χαρτοφυλάκια των ιδίων διαθεσίμων της, καθώς και από τη χορήγηση δανείων εκτός του πλαισίου εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής.

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η Αξία σε Κίνδυνο (VaR), σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99% και με χρονικό ορίζοντα το ένα έτος.

Από τη διαδικασία επιμέτρησης και κατά την κρίση της Διοίκησης της Τράπεζας έχουν σχηματιστεί προβλέψεις που προορίζονται να καλύψουν τους ακόλουθους κινδύνους:

- τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και κίνδυνο αγοράς που σχετίζεται με τα χαρτοφυλάκια των ιδίων διαθεσίμων της Τράπεζας, καθώς και με τη χορήγηση δανείων εκτός του πλαισίου εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής,
- τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και κίνδυνο αγοράς που σχετίζεται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, ήτοι τις πράξεις αναχρηματοδότησης των αντισυμβαλλόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων και την απόκτηση χρεογράφων στο πλαίσιο προγραμμάτων αγορών του Ευρωσυστήματος.

Το ύψος της πρόβλεψης αυτής αφορά χρηματοοικονομικούς κινδύνους και εξετάζεται σε ετήσια βάση.

Σχηματισθείσα πρόβλεψη ύψους 104,6 εκατ. ευρώ, έναντι 2,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, χρησιμοποιήθηκε προς συμψηφισμό της ζημίας που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα χρήσεως από την αποτίμηση του συναλλάγματος και των χρεογράφων στο τέλος της χρήσης (βλ. σημείωση 2 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους”).

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων εγκρίνει το ύψος της πρόβλεψης που πρέπει να σχηματιστεί κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, το οποίο για την 31.12.2020 ανήλθε σε 4.109,0 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 4.539,0 εκατ. ευρώ).

δ. Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής

Η ΕΚΤ διεξάγει, σε συνεργασία με τις ΕθνΚΤ, έλεγχο απομείωσης της αξίας των χρεογράφων αποκτηθέντων στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής (SMP, CBPP, CBPP2, CBPP3, PSPP, CSPP, ABSPP και PEPP).

Όσον αφορά την πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής που αρχικά αναγνωρίστηκε το 2018 και προσαρμόστηκε το 2019 από όλες τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος σε σχέση με τους πιστωτικούς κινδύνους από πράξεις νομισματικής πολιτικής, ποσό 64,0 εκατ. ευρώ χρησιμοποιήθηκε για την κάλυψη της ζημίας που πραγματοποιήθηκε μετά την πώληση των απομειωμένων τίτλων το 2020 τους οποίους κατείχε μία από τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο του CSPP. Από το ποσό αυτό, 1,8 εκατ. ευρώ καλύφθηκαν από την πρόβλεψη που είχε σχηματιστεί το 2019 από την Τράπεζα της Ελλάδος για το σκοπό αυτό.

Το εναπομένον ποσό των προβλέψεων που είχαν αναγνωριστεί από τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος μετά την κάλυψη της πραγματοποιηθείσας ζημίας είχε ως αποτέλεσμα σωρευτικό αχρησιμοποίητο υπόλοιπο της τάξης των 26,0 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό απεικονίζεται στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων των ΕθνΚΤ σε αναλογία με την

κλείδα συμμετοχής τους στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ κατά το 2018.²⁸ Το ποσό αυτό για την Τράπεζα της Ελλάδος ήταν ίσο με 0,8 εκατ. ευρώ.

13. Λογαριασμοί αναπροσαρμογής

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από την αποτίμηση			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
Χρυσού	5.599,3	4.678,4	920,9
Συναλλάγματος	0,1	145,7	-145,6
Χρεογράφων	27,2	17,8	9,4
Μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων	7,2	5,4	1,8
Τίτλων warrants	0,1	0,1	0,0
Σύνολο	5.633,9	4.847,4	786,5

Σύμφωνα με τους κανόνες και τις λογιστικές αρχές που έχει καθορίσει η ΕΚΤ για τις τράπεζες-μέλη του ΕΣΚΤ και ιδίως την αρχή της συντηρητικότητας, τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη που προκύπτουν από την αποτίμηση του χρυσού, των χρηματοοικονομικών μέσων σε ξένο νόμισμα, των χρεογράφων και των χρηματοοικονομικών μέσων εντός και εκτός ισολογισμού δεν λογίζονται ως έσοδα στα αποτελέσματα χρήσεως, αλλά μεταφέρονται απευθείας σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (λειτουργούν ως αποθεματικά μόνο για τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία). Αντιθέτως, οι ζημίες από αποτίμηση που προκύπτουν στο τέλος της χρήσης λογίζονται ως έξοδα και μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών “Αναγνώριση εσόδων”).

Από την αποτίμηση στο τέλος της χρήσης 2020 προέκυψαν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ύψους 5.633,9 εκατ. ευρώ, έναντι 4.847,4 εκατ. ευρώ στο τέλος της χρήσης 2019, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων (5.599,3 εκατ. ευρώ, έναντι 4.678,4 εκατ. ευρώ την 31.12.2019) προέρχεται από τον χρυσό.

14. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας στις 31.12.2020 ανήλθε σε 658,6 εκατ. ευρώ, έναντι 643,2 εκατ. ευρώ στις 31.12.2019.

Αναλυτικά, το μετοχικό κεφάλαιο και τα αποθεματικά έχουν ως εξής:

14.1 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, μετά τις αυξήσεις που έγιναν σύμφωνα με τα ν.δ. 413/70 και 889/71, τους ν. 542/77 και 1249/82, την Υπουργική Απόφαση Ε. 2665/88, τον ν. 2065/92, την Υπουργική Απόφαση 1281/30.10.96 και τις Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου 8/4.2.2000, 32/23.5.2002, 17/4.7.2005 και 8/10.6.2008, ανέρχεται σε 111.243.362 ευρώ, διαιρούμενο σε 19.864.886 μετοχές ονομαστικής αξίας 5,60 ευρώ έκαστη.

14.2 Τακτικό αποθεματικό

Το τακτικό αποθεματικό ανέρχεται σε 111.243.362 ευρώ και είναι εξισωμένο με το μετοχικό κεφάλαιο.

14.3 Έκτακτο αποθεματικό

Το έκτακτο αποθεματικό στις 31.12.2020 ανήλθε σε 434,5 εκατ. ευρώ, έναντι 134,5 εκατ. ευρώ στις 31.12.2019.

Στις 31.12.2020 το έκτακτο αποθεματικό ενισχύθηκε κατά ποσό 300,0 εκατ. ευρώ μέσω της διάθεσης κερδών.

14.4 Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων

Το ειδικό αυτό αποθεματικό σχηματίστηκε από την υπεραξία που προέκυψε από την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας των ακινήτων της Τράπεζας στην εύλογη (αγοραία) αξία τους, κατά τις χρήσεις 2004 και 2007, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ανεξάρτητων εκτιμητών.

²⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, η πρόβλεψη αυτή κατανέμεται σε όλες τις ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών-μελών με βάση τις ισχύουσες κλείδες συμμετοχής στο Ευρωσύστημα τη χρονιά που πραγματοποιήθηκε η αρχική απομείωση (2018).

Μέρος της υπεραξίας κεφαλαιοποιήθηκε κατά τις χρήσεις 2005 και 2008 με διανομή δωρεάν μετοχών στους μετόχους, ενώ μικρό μέρος, που προερχόταν από τα ακίνητα της Τράπεζας που πωλήθηκαν, μεταφέρθηκε στα κέρδη της Τράπεζας κατά τις χρήσεις 2008, 2009 και 2010.

Το 2017 ποσό ύψους 221,8 εκατ. ευρώ χρησιμοποιήθηκε για την κάλυψη της ζημίας από την απομείωση των ακινήτων (οικοπέδων και κτιρίων) που διενεργήθηκε κατά τη χρήση αυτή.

Στις 31.12.2020 το σύνολο του ειδικού αποθεματικού από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων, ύψους 284,9 εκατ. ευρώ, μεταφέρθηκε στα κέρδη προς διάθεση.

14.5 Λοιπά ειδικά αποθεματικά

Τα λοιπά ειδικά αποθεματικά στις 31.12.2020 ανήλθαν σε 1,6 εκατ. ευρώ, έναντι 1,3 εκατ. ευρώ στις 31.12.2019, και αφορούν την αξία έργων τέχνης και πάγιων στοιχείων τα οποία έχουν παραχωρηθεί δωρεάν στην Τράπεζα.

V. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Τα **κέρδη της Τράπεζας** στη χρήση 2020 ανήλθαν σε 661,7 εκατ. ευρώ, έναντι 842,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2020

Ε Σ Ο Δ Α

Τα **συνολικά καθαρά έσοδα** από την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, τους τόκους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τις προμήθειες και τα λοιπά έσοδα από εργασίες εσωτερικού και εξωτερικού ανήλθαν σε 843,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1.166,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 27,7%.

Ειδικότερα:

- Τα **καθαρά έσοδα από τόκους, χρηματοοικονομικές πράξεις και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος** διαμορφώθηκαν σε 644,2 εκατ. ευρώ, έναντι 907,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 29,0%.
- Τα **καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες** διαμορφώθηκαν σε 117,4 εκατ. ευρώ, έναντι 103,5 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 13,4%.
- Τα **έσοδα από μετοχές και συμμετοχές** διαμορφώθηκαν σε 48,5 εκατ. ευρώ, έναντι 134,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 64,0%.
- Τέλος, τα **λοιπά έσοδα** διαμορφώθηκαν σε 33,2 εκατ. ευρώ, έναντι 20,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 59,6%.

Ε Ξ Ο Δ Α

Τα **συνολικά έξοδα** ανήλθαν σε 181,6 εκατ. ευρώ, έναντι 323,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 43,9%.

Ειδικότερα:

- Τα **συνολικά έξοδα πλην προβλέψεων** διαμορφώθηκαν σε 452,2 εκατ. ευρώ, έναντι 891,9 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 49,3%, κυρίως λόγω της αναλογιστικής αποτίμησης των υποχρεώσεων της Τράπεζας για παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους.
- Στην τρέχουσα χρήση απελευθερώθηκαν σχηματισθείσες **προβλέψεις** για χρηματοοικονομικούς κινδύνους ύψους 325,4 εκατ. ευρώ (2019: 766,0 εκατ. ευρώ), καθώς και ειδικές προβλέψεις ύψους 14,8 εκατ. ευρώ, ενώ σχηματίστηκαν πρόσθετες ειδικές προβλέψεις ύψους 69,6 εκατ. ευρώ (2019: 197,9 εκατ. ευρώ), κυρίως για την κάλυψη υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας και για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης. Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις μείωσαν τα συνολικά έξοδα κατά 270,6 εκατ. ευρώ, έναντι 568,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, συμβάλλοντας θετικά στα αποτελέσματα της χρήσης 2020.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

1. Καθαροί τόκοι-έσοδα

Οι καθαροί τόκοι-έσοδα (τόκοι-έσοδα μείον τόκοι-έξοδα) ανήλθαν σε 515,7 εκατ. ευρώ, έναντι 835,6 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 38,3%.

Για λόγους εναρμονισμένης παρουσίασης, οι τόκοι-έσοδα και οι τόκοι-έξοδα που προέρχονται από το ίδιο στοιχείο του ισολογισμού σχετιζόμενο με πράξεις νομισματικής πολιτικής συμψηφίζονται είτε στους τόκους-έσοδα είτε στους τόκους-έξοδα, λαμβάνοντας υπόψη εάν το καθαρό ποσό είναι θετικό ή αρνητικό.

1.1 Τόκοι - έσοδα

Οι επιμέρους κατηγορίες των τόκων-εσόδων αναλύονται ως εξής:

Τόκοι - έσοδα (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
α. από χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	283,7	281,9	1,8
β. από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα	0,0	0,4	-0,4
γ. από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο (εκτός χρεογράφων Ελληνικού Δημοσίου)	222,9	248,3	-25,4
δ. από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου	171,5	207,4	-35,9
ε. από μακροπρόθεσμες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου	5,7	7,4	-1,7
στ. από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου	0,0	62,1	-62,1
ζ. από δάνεια στο προσωπικό της Τράπεζας	0,3	0,3	0,0
η. από καταθέσεις διαφόρων φορέων και οργανισμών	49,4	37,0	12,4
θ. από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	20,6	4,9	15,7
ι. λοιποί τόκοι-έσοδα	2,3	1,4	0,9
Σύνολο	756,4	851,1	-94,7

Οι τόκοι-έσοδα μειώθηκαν κατά 94,7 εκατ. ευρώ και ανήλθαν σε 756,4 εκατ. ευρώ, έναντι 851,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, κυρίως λόγω της αναγνώρισης τόκων-εσόδων επί των καταθέσεων του Ελληνικού Δημοσίου σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, εξαιτίας της αλλαγής της βάσης υπολογισμού για την επιβολή αρνητικών επιτοκίων, που ίσχυσε από την 1η Οκτωβρίου 2019 (βλ. σημείωση 1.2.β "Τόκοι από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου").

Ειδικότερα:

1.1.α. Τόκοι χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

Οι τόκοι ανά χαρτοφυλάκιο αναλύονται ως εξής:

Τόκοι χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
- Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	1,1	3,7	-2,6
- Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	27,3	28,7	-1,4
- Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	31,7	72,3	-40,6
- Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημοσίου Τομέα (PSPP) - Υπερεθνικά Ομόλογα	170,3	177,2	-6,9
- Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP) - Κρατικά Ομόλογα	72,4	0,0	72,4
- Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP) - Υπερεθνικά Ομόλογα	-19,1	0,0	-19,1
Σύνολο	283,7	281,9	1,8

Πρόκειται για τους τόκους των χρεογράφων που αποκτήθηκαν από την Τράπεζα στο πλαίσιο του πρώτου Προγράμματος για την Αγορά Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme – CBPP), του τρίτου Προγράμματος για την Αγορά Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3), του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP), του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP) και του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP).

Οι τόκοι ανήλθαν σε 283,7 εκατ. ευρώ, έναντι 281,9 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Παρατηρείται μείωση των τόκων του χαρτοφυλακίου SMP, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση του μέσου ύψους του λόγω λήξεων. Η εν λόγω μείωση αντισταθμίστηκε από την αύξηση των τόκων των κρατικών ομολόγων του χαρτοφυλακίου PEPP, που ενεργοποιήθηκε στις 26 Μαρτίου 2020.

1.1.β. Τόκοι από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα

Στην τρέχουσα χρήση δεν αναγνωρίστηκαν τόκοι από ειδικές χορηγήσεις προς τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω πράξεων παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA), έναντι 0,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, καθώς από τις 21 Μαρτίου 2019 τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα έχουν αποπληρώσει ολοσχερώς τις πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα.

1.1.γ. Τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου (εκτός χρεογράφων Ελληνικού Δημοσίου)

Οι τόκοι ανά κατηγορία επενδύσεων αναλύονται ως εξής:

Τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου (εκτός χρεογράφων Ελληνικού Δημοσίου)			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
- από χρεόγραφα σε ευρώ	190,9	203,5	-12,6
- από χρεόγραφα σε συνάλλαγμα	23,4	32,2	-8,8
- από προθεσμιακές καταθέσεις και τρεχούμενους λογαριασμούς	8,6	12,6	-4,0
Σύνολο	222,9	248,3	-25,4

Η μείωση κατά 25,4 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση της μέσης απόδοσης όλων των κατηγοριών επενδύσεων.

1.1.δ. Τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου

Οι τόκοι του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας σε χρεόγραφα του Ελληνικού Δημοσίου σημείωσαν μείωση κατά 35,9 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (2020: 171,5 εκατ. ευρώ, 2019: 207,4 εκατ. ευρώ), κυρίως λόγω της μείωσης της μέσης απόδοσης των χρεογράφων.

1.1.ε. Τόκοι μακροπρόθεσμων απαιτήσεων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Η κατηγορία αυτή αφορά τους τόκους επί των δανείων που έχει χορηγήσει η Τράπεζα προς το Ελληνικό Δημόσιο μέχρι τις 31.12.1993.

Στην τρέχουσα χρήση οι εν λόγω τόκοι ανήλθαν συνολικά σε 5,7 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση κατά 1,7 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (2019: 7,4 εκατ. ευρώ). Η μείωση αυτή προήλθε αφενός από τη μείωση των επιτοκίων αναφοράς βάσει των οποίων εκτοκίζονται τα δάνεια προς το Ελληνικό Δημόσιο και αφετέρου από τη μείωση του κεφαλαίου των δανείων, λόγω της σταδιακής αποπληρωμής τους (βλ. σημείωση 8 του ενεργητικού “Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης”).

1.1.στ. Τόκοι από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου

Κατά την τρέχουσα χρήση αναγνωρίστηκαν τόκοι-έξοδα από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, κατά την οποία αναγνωρίστηκαν τόκοι-έσοδα ύψους 62,1 εκατ. ευρώ, όπως αναλύονται στη σημείωση 1.2.β “Τόκοι από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου”.

1.1.ζ. Τόκοι από δάνεια στο προσωπικό της Τράπεζας

Οι τόκοι από δάνεια που έχουν χορηγηθεί στο προσωπικό της Τράπεζας (στεγαστικά και οικονομικών αναγκών) ανήλθαν σε 0,3 εκατ. ευρώ, όπως και στην προηγούμενη χρήση.

1.1.η. Τόκοι καταθέσεων διαφόρων φορέων και οργανισμών

Οι τόκοι καταθέσεων διαφόρων φορέων και οργανισμών ανήλθαν σε 49,4 εκατ. ευρώ (2019: 37,0 εκατ. ευρώ) και προέρχονται από την επιβολή αρνητικών επιτοκίων. Η αύξηση κατά 12,4 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται κυρίως στην επιβολή αρνητικών επιτοκίων σε καταθέσεις επιπλέον φορέων και οργανισμών από την 1η Ιουλίου 2019.

1.1.θ. Τόκοι από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Οι τόκοι ανά υποχρέωση αναλύονται ως εξής:

Τόκοι από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
- από λογαριασμούς υποχρεωτικών καταθέσεων Π.Ι. και από τρεχούμενους λογαριασμούς Π.Ι. πέραν των υποχρεωτικών καταθέσεων	20,6	2,1	18,5
- από τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	0,0	2,7	-2,7
- από καταθέσεις για κάλυψη περιθωρίων	0,0	0,1	-0,1
Σύνολο	20,6	4,9	15,7

Οι τόκοι από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής, στο σύνολό τους, παρουσίασαν αύξηση κατά 15,7 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Η μεταβολή οφείλεται στη σημαντική αύξηση των τόκων επί των υπολοίπων των λογαριασμών των πιστωτικών ιδρυμάτων πέραν των ελάχιστων υποχρεωτικών τους καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, στους τρεχούμενους λογαριασμούς που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος, εμφανίζονται αυξημένες κατά τη διάρκεια της χρήσης, λόγω πλεονάζουσας ρευστότητας, και ως αποτέλεσμα, το σύνολο των τόκων επί των υποχρεωτικών καταθέσεων και των τρεχούμενων λογαριασμών πέραν των υποχρεωτικών καταθέσεων ανήλθε σε 20,6 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας σημαντική αύξηση, κατά 18,5 εκατ. ευρώ, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Κατά την τρέχουσα χρήση το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων ήταν αρνητικό, όπως και στην προηγούμενη χρήση (βλ. σημείωση 2.1 του παθητικού “Τρεχούμενοι λογαριασμοί – περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων”).

Στην τρέχουσα χρήση δεν αναγνωρίστηκαν τόκοι από τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (2019: 2,7 εκατ. ευρώ), καθώς οι εν λόγω καταθέσεις είχαν μηδενικό υπόλοιπο κατά τη διάρκεια της χρήσης, ενώ αναγνωρίστηκαν τόκοι από καταθέσεις για κάλυψη περιθωρίων ύψους 4 χιλ. ευρώ (2019: 0,1 εκατ. ευρώ).

1.1.ι. Λοιποί τόκοι-έσοδα

Οι λοιποί τόκοι-έσοδα ανήλθαν σε 2,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Περιλαμβάνονται κυρίως τόκοι-έσοδα από τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος σε προγράμματα δανεισμού χρεογράφων χαρτοφυλακίων ιδίων διαθεσίμων και νομισματικής πολιτικής.

1.2 Τόκοι-έξοδα

Οι επιμέρους κατηγορίες των τόκων-εξόδων αναλύονται ως εξής:

Τόκοι-έξοδα

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
α. από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	237,0	15,4	221,6
β. από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου	3,6	0,0	3,6
γ. λοιποί τόκοι-έξοδα	0,1	0,1	0,0
Σύνολο	240,7	15,5	225,2

Οι τόκοι-έξοδα αυξήθηκαν κατά 225,2 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 240,7 εκατ. ευρώ, έναντι 15,5 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Ειδικότερα:**1.2.α. Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής**

Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
- Πράξεις LTRO ²⁹	18,7	0,0	18,7
- Πράξεις TLTRO II	6,0	13,5	-7,5
- Πράξεις TLTRO III	212,1	1,9	210,2
- Πράξεις PELTRO ³⁰	0,2	0,0	0,2
Σύνολο	237,0	15,4	221,6

Οι τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής αυξήθηκαν κατά 221,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης των τόκων-εξόδων από πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO III.

Η εν λόγω αύξηση οφείλεται αφενός στη σημαντική αύξηση του μέσου υπολοίπου των συγκεκριμένων πράξεων εντός του 2020 και αφετέρου στο γεγονός ότι αυτοί έχουν λογιστικοποιηθεί με βάση το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων από 1.1.2020 έως 23.6.2020 (-0,50%) και το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μείον 50 μονάδες βάσης από 24.6.2020 έως 31.12.2020³¹ (-1,00%) (βλ. σημείωση 5 του ενεργητικού “Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης”).

1.2.β. Τόκοι από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου

Κατά την τρέχουσα χρήση αναγνωρίστηκαν τόκοι-έξοδα ύψους 3,6 εκατ. ευρώ από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, όπου είχαν αναγνωριστεί τόκοι-έσοδα ύψους 62,1 εκατ. ευρώ, όπως αναλύονται στη σημείωση 1.1.στ “Τόκοι από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου”, κυρίως λόγω της αλλαγής της βάσης υπολογισμού για την επιβολή αρνητικών επιτοκίων επί των καταθέσεων του Ελληνικού Δημοσίου, που ίσχυσε αναδρομικά από την 1η Οκτωβρίου 2019.

2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους

Το καθαρό αποτέλεσμα αναλύεται ως εξής:

Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
2.1 Πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις			
- από πράξεις επί συναλλάγματος	3,5	13,4	-9,9
- από πράξεις επί χρεογράφων	10,5	43,0	-32,5
- από αγοραπωλησίες χρυσών νομισμάτων	0,5	0,4	0,1
Σύνολο	14,5	56,8	-42,3
2.2 Ζημίες αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων			
- από την αποτίμηση συναλλάγματος	-103,4	-0,3	-103,1
- από την αποτίμηση χρεογράφων	-1,2	-1,7	0,5
Σύνολο	-104,6	-2,0	-102,6
2.3 Μεταφορά από πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων	104,6	2,0	102,6
2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους	14,5	56,8	-42,3

29 Οι πράξεις αναχρηματοδότησης LTRO ενεργοποιήθηκαν στις 17 Μαρτίου 2020 και έληξαν στις 23 Ιουνίου 2020 και εκτοκίστηκαν με το μέσο ύψος του επιτοκίου διευκόλυνσης καταθέσεων για την εν λόγω περίοδο (-0,50%).

30 Οι έκτακτες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας PELTRO ενεργοποιήθηκαν στις 20 Μαΐου 2020.

31 Δεδομένου ότι το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού θα γίνει γνωστό κατά τη λήξη κάθε πράξης και επομένως μέχρι τότε δεν είναι δυνατή η αξιόπιστη εκτίμησή του, για σκοπούς υπολογισμού των τόκων επί των πράξεων TLTRO III χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μείον 50 μονάδες βάσης, με ανώτατο όριο -1%, κατά τη διάρκεια της περιόδου ειδικού επιτοκίου (24.6.2020 – 23.6.2022), ενώ για το υπόλοιπο της διάρκειας της κάθε πράξης χρησιμοποιείται το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, καθώς αυτό θεωρήθηκε ως συντηρητική προσέγγιση.

Το καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις μειώθηκε κατά 42,3 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκε σε 14,5 εκατ. ευρώ, έναντι 56,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, κυρίως λόγω της μείωσης των κερδών από πράξεις επί χρεογράφων. Κατά την προηγούμενη χρήση στα πραγματοποιηθέντα κέρδη από πράξεις επί χρεογράφων περιλαμβανόταν το αποτέλεσμα από πωλήσεις χρεογράφων διακρατούμενων έως τη λήξη, λόγω προσαρμογών στο πλαίσιο υπερβάσεων τεχνικών ορίων.

Επίσης, τα αποτελέσματα της χρήσης επιβαρύνθηκαν με ζημίες ύψους 104,6 εκατ. ευρώ από την αποτίμηση του συναλλάγματος και των χρεογράφων στο τέλος της χρήσης, έναντι ζημίας 2,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Οι ζημίες από την αποτίμηση του συναλλάγματος ύψους 103,4 εκατ. ευρώ οφείλονται κατά κύριο λόγο στην υποτίμηση του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του ευρώ. Οι συνολικές ζημίες συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για τον σκοπό αυτό (βλ. σημείωση 12 του παθητικού “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων”).

3. Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Οι επιμέρους κατηγορίες των εσόδων από αμοιβές και προμήθειες αναλύονται ως εξής:

Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
3.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες			
Αμοιβή από τη διαχείριση του Κοινού Κεφαλαίου			
ΝΠΔΔ & Ασφαλιστικών Φορέων – ν. 2469/97	72,3	62,0	10,3
Προμήθειες από τη διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών			
για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου	26,5	23,2	3,3
Αμοιβή διαχείρισης τίτλων Ελληνικού Δημοσίου	13,7	14,6	-0,9
Εισφορές ασφαλιστικών επιχειρήσεων για τις υπηρεσίες			
εποπτείας	4,2	3,8	0,4
Έσοδα συμμετοχής στην ΗΔΑΤ	1,9	1,9	0,0
Λοιπές αμοιβές και προμήθειες	3,5	1,7	1,8
Σύνολο	122,1	107,2	14,9
3.2 Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	-4,7	-3,7	-1,0
3. Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	117,4	103,5	13,9

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες αυξήθηκαν κατά 13,9 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 117,4 εκατ. ευρώ, έναντι 103,5 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

4. Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές

Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
Έσοδα από την ΕΚΤ:			
α. Μεριδίο από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ	31,2	35,5	-4,3
β. Μεριδίο από την τελική διανομή κερδών της ΕΚΤ	9,5	23,2	-13,7
γ. Έσοδα από τη μείωση της συμμετοχής			
της Τράπεζας της Ελλάδος στην Καθαρή Θέση της ΕΚΤ	4,1	72,8	-68,7
Λοιπά έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	3,7	3,3	0,4
Σύνολο	48,5	134,8	-86,3

Τα έσοδα από μετοχές και συμμετοχές της Τράπεζας στη χρήση 2020 διαμορφώθηκαν σε 48,5 εκατ. ευρώ, έναντι 134,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Ειδικότερα:

Έσοδα από την ΕΚΤ

Από την ενδιάμεση και την τελική διανομή κερδών της ΕΚΤ της χρήσης 2020, στην Τράπεζα αναλογούν ποσά 31,2 εκατ. ευρώ και 9,5 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, τα οποία έχουν αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα της χρήσης.

Το έσοδο από τη μείωση της συμμετοχής της Τράπεζας στην Καθαρή Θέση της ΕΚΤ, ποσού 4,1 εκατ. ευρώ, οφείλεται στην αναπροσαρμογή της κλείδας κατανομής στο κεφάλαιο της ΕΚΤ εξαιτίας της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, έναντι ποσού 72,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, λόγω της πενταετούς αναπροσαρμογής της κλείδας κατανομής στο κεφάλαιο της ΕΚΤ (βλ. σημείωση 9.1 του ενεργητικού “Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ”).

Λοιπά έσοδα από μετοχές και συμμετοχές

Τα εν λόγω έσοδα ανήλθαν σε 3,7 εκατ. ευρώ και αφορούν κυρίως εισπραχθέντα μερίσματα και διανεμόμενα κέρδη για τη χρήση 2019 από τη συμμετοχή της Τράπεζας στη ΔΙΑΣ (Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε.).

5. Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος

Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	2020	2019	Μεταβολή
- Αναλογούν με βάση την κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας στο Ευρωσύστημα	107,0	280,7	-173,7
- Μείον συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα	-6,2	267,8	-274,0
α. Αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος	113,2	12,9	100,3
β. Διορθώσεις νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών	-1,8	-0,4	-1,4
γ. Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος	2,6	2,1	0,5
Σύνολο	114,0	14,6	99,4

Στη χρήση 2020 το συνολικό αποτέλεσμα της αναδιανομής ήταν θετικό για την Τράπεζα της Ελλάδος.

Νομισματικό εισόδημα είναι το εισόδημα που συγκεντρώνουν οι ΕθνΚΤ στο πλαίσιο εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Το ποσό του νομισματικού εισοδήματος για κάθε ΕθνΚΤ προκύπτει από τον υπολογισμό των πραγματικών και τεκμαρτών ετήσιων εσόδων, τα οποία απορρέουν από τα στοιχεία του ενεργητικού που έχει στην κατοχή του το Ευρωσύστημα έναντι της νομισματικής βάσης. Από τα έσοδα αφαιρούνται οι τόκοι που καταβάλλονται στα στοιχεία της νομισματικής βάσης και το καθαρό αποτέλεσμα κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση τις ισχύουσες κλείδες.

Η νομισματική βάση αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία του παθητικού:

- τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία,
- υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- υποχρεώσεις συνδεδεμένες με την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ,
- καθαρές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- δεδουλευμένοι τόκοι στο τέλος κάθε τριμήνου από στοιχεία του παθητικού που σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής διάρκειας πέραν του ενός έτους,
- υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ που σχετίζονται με συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (swap) που αποφέρουν καθαρό έσοδο για το Ευρωσύστημα,
- καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ.

Ποσά τόκων που έχουν πληρωθεί επί των παραπάνω υποχρεώσεων, οι οποίες αποτελούν τη νομισματική βάση, αφαιρούνται από το νομισματικό εισόδημα της κάθε ΕθνΚΤ.

Τα ταυτοποιημένα στοιχεία του ενεργητικού, των οποίων οι αποδόσεις λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του νομισματικού εισοδήματος, είναι τα ακόλουθα:

- δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής. Πρόκειται για χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων χωρών της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP, CBPP2 και CBPP3), χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων (SMP), του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP), του Προγράμματος Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (CSPP) και του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (PEPP). Η απόδοση των καλυμμένων ομολογιών των προγραμμάτων CBPP, CBPP2, PSPP (χρεόγραφα που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις και άλλους αναγνωρισμένους εκδότες) και PEPP (κρατικά χρεόγραφα) υπολογίζεται σε ημερήσια βάση με το τελευταίο διαθέσιμο επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, ενώ για τα χρεόγραφα των προγραμμάτων SMP, CBPP3, PSPP (μόνο για τα υπερεθνικά χρεόγραφα), CSPP και PEPP (χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών και εταιρικά χρεόγραφα) υπολογίζεται η πραγματική τους απόδοση,
- απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ,
- καθαρές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ,
- απαιτήσεις έναντι αντισυμβαλλομένων της ζώνης του ευρώ που σχετίζονται με συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (swap) μεταξύ της ΕΚΤ και κεντρικών τραπεζών εκτός Ευρωσυστήματος που αποφέρουν καθαρό έσοδο για το Ευρωσύστημα,
- δεδουλευμένοι τόκοι στο τέλος κάθε τριμήνου από στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής διάρκειας πέραν του ενός έτους,
- ένα ελάχιστο ποσό διαθεσίμων χρυσού για κάθε ΕθνΚΤ, κατ' αναλογία της κλείδας κατανομής της. Ο χρυσός θεωρείται ότι δεν παράγει εισόδημα.

Όταν η αξία των ταυτοποιημένων στοιχείων του ενεργητικού μιας ΕθνΚΤ υπολείπεται ή υπερβαίνει την αξία της νομισματικής βάσης, η απόδοση της διαφοράς (gap), ως έσοδο ή έξοδο, υπολογίζεται σε ημερήσια βάση με το εκάστοτε ισχύον οριακό επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους το νομισματικό εισόδημα του Ευρωσυστήματος κατανέμεται μεταξύ των ΕθνΚΤ, σύμφωνα με τις ισχύουσες κλείδες τους στο Ευρωσύστημα. Η συγκέντρωση και η αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος επιφέρει καθαρά αναδιανεμητικά αποτελέσματα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τόσο το ύψος της νομισματικής βάσης και των ταυτοποιημένων στοιχείων ενεργητικού κάθε ΕθνΚΤ όσο και τα έσοδα/έξοδα που προέρχονται από αυτά αποκλίνουν από αυτό που τους αναλογεί με βάση την κλείδα συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Ο παραπάνω τρόπος κατανομής του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος καθιερώθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2016/36), με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

Το ποσό προς είσπραξη, ύψους 113,2 εκατ. ευρώ, που προέκυψε για την Τράπεζα το 2020 οφείλεται στο γεγονός ότι το συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα, το οποίο ανήλθε σε έξοδο σε σχέση με έσοδο την

προηγούμενη χρήση, ύψους 6,2 εκατ. ευρώ, ήταν μικρότερο του αναλογούντος με βάση την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα, το οποίο υπολογίστηκε σε 107,0 εκατ. ευρώ (βλ. σημείωση 9.5 του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”).

Η διόρθωση του νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών, ύψους 1,8 εκατ. ευρώ, αφορά τον επανυπολογισμό και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος για τα έτη 2018 και 2019.

Επίσης, στο καθαρό αποτέλεσμα περιλαμβάνεται ποσό ύψους 2,6 εκατ. ευρώ που αναλογούσε στην Τράπεζα για την κάλυψη πιστωτικών κινδύνων από πράξεις νομισματικής πολιτικής, καθώς στην τρέχουσα χρήση χρησιμοποιήθηκε ποσό ύψους 1,8 εκατ. ευρώ για την κάλυψη ζημίας μετά την πώληση απομειωμένων τίτλων που κατείχε μια ΕθνΚΤ στο πλαίσιο του προγράμματος CSPP και απελευθερώθηκε το αχρησιμοποίητο υπόλοιπο ύψους 0,8 εκατ. ευρώ (βλ. σημείωση 12 του παθητικού “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής”).

6. Λοιπά έσοδα

Λοιπά έσοδα			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
Έσοδα από την παραγωγή προϊόντων	10,7	11,1	-0,4
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	7,1	9,7	-2,6
Αποτέλεσμα απομείωσης/αναστροφής απομείωσης ακινήτων	15,4	0,0	15,4
Σύνολο	33,2	20,8	12,4

Στα λοιπά έσοδα περιλαμβάνονται έσοδα ύψους 10,7 εκατ. ευρώ (2019: 11,1 εκατ. ευρώ) που προέρχονται από την παραγωγή προϊόντων κυρίως για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (κέρματα, διαβατήρια, δελτία ταυτότητας, έντυπα), καθώς επίσης και λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης ύψους 7,1 εκατ. ευρώ (2019: 9,7 εκατ. ευρώ), που προέρχονται από τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος σε έργα του Ευρωσυστήματος, τη διαχείριση ακινήτων, τη χορήγηση πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας κ.λπ.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 πραγματοποιήθηκε έλεγχος απομείωσης της αξίας των ακινήτων. Ως αποτέλεσμα αναγνωρίστηκε έσοδο ύψους 15,4 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της μερικής αναστροφής ζημίας απομείωσης προηγούμενων ετών (βλ. σημείωση 11.2 του ενεργητικού “Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού”).

Το 2020 έγινε αναταξινόμηση ποσού 140,6 χιλ. ευρώ από τις “Λοιπές δαπάνες διαχείρισης” στα “Λοιπά έσοδα”, σε σχέση με τη δημοσίευση της προηγούμενης χρήσης, ώστε να καταστούν συγκρίσιμα με την τρέχουσα χρήση.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

7. Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών

Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
Αμοιβές προσωπικού και λοιπές παροχές	177,4	172,6	4,8
Πρόβλεψη για συνταξιοδοτικές παροχές	204,1	651,7	-447,6
Σύνολο	381,5	824,3	-442,8

Οι δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών διαμορφώθηκαν σε 381,5 εκατ. ευρώ, έναντι 824,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, εμφανίζοντας μείωση κατά 442,8 εκατ. ευρώ.

Στη χρήση 2020 σχηματίστηκαν προβλέψεις για συνταξιοδοτικές παροχές ύψους 204,1 εκατ. ευρώ, οι οποίες οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη μείωση των επιτοκίων προεξόφλησης που εφαρμόστηκαν κατά την αναλογιστική αποτίμηση των υποχρεώσεων της Τράπεζας για παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους

(βλ. σημείωση 12 του παθητικού “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους”).

8. Λοιπές δαπάνες διαχείρισης

Λοιπές δαπάνες διαχείρισης (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2020	2019	Μεταβολή
Αναλώσεις εντύπων και υλικών	10,1	8,9	1,2
Δικαιώματα χρήσης λογισμικού – Κόστος μηχανογραφικών συστημάτων	11,7	11,4	0,3
Αμοιβές τρίτων	9,1	8,7	0,4
Δημοσιεύσεις και συνδρομές	4,6	4,5	0,1
Δαπάνες ενοικίων, συντήρησης/επισκευής ακινήτων και εξοπλισμού	5,9	5,5	0,4
Λοιπά διοικητικά έξοδα	16,6	15,0	1,6
Σύνολο	58,0	54,0	4,0

Οι λοιπές δαπάνες διαχείρισης αυξήθηκαν κατά 4,0 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 58,0 εκατ. ευρώ, έναντι 54,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Στην τρέχουσα χρήση χορηγήθηκε οικονομική ενίσχυση ύψους 5,0 εκατ. ευρώ στον ΕΟΔΥ για την αντιμετώπιση της πανδημίας και παρατηρήθηκε μείωση ύψους 2,0 εκατ. ευρώ των αποζημιώσεων και λοιπών εξόδων για μετακινήσεις εκτός έδρας.

Το 2020 έγινε αναταξινόμηση ποσού 140,6 χιλ. ευρώ από τις “Λοιπές δαπάνες διαχείρισης” στα “Λοιπά έσοδα”, σε σχέση με τη δημοσίευση της προηγούμενης χρήσης, ώστε να καταστούν συγκρίσιμα με την τρέχουσα χρήση.

9. Αποσβέσεις ενσώματων και ασώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού

Οι αποσβέσεις διαμορφώθηκαν σε 10,6 εκατ. ευρώ, έναντι 11,9 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 1,3 εκατ. ευρώ. Το έξοδο των αποσβέσεων ανά κατηγορία παγίου παρουσιάζεται στη σημείωση 11.2 του ενεργητικού “Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού”.

10. Δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Οι δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος που απαιτήθηκαν στην τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε 2,1 εκατ. ευρώ, έναντι 1,7 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

11. Προβλέψεις

Στην τρέχουσα χρήση απελευθερώθηκαν σχηματισθείσες προβλέψεις για χρηματοοικονομικούς κινδύνους προηγούμενων ετών ύψους 325,4 εκατ. ευρώ (2019: 766,0 εκατ. ευρώ), καθώς και ειδικές προβλέψεις ύψους 14,8 εκατ. ευρώ, ενώ σχηματίστηκαν πρόσθετες ειδικές προβλέψεις ύψους 69,6 εκατ. ευρώ (2019: 197,9 εκατ. ευρώ), κυρίως για την κάλυψη υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας και για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης. Η εν λόγω εκτίμηση προεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη.

Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις μείωσαν τα συνολικά έξοδα κατά 270,6 εκατ. ευρώ, έναντι 568,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, συμβάλλοντας θετικά στα αποτελέσματα της χρήσης 2020.

Οι προβλέψεις της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 12 του παθητικού “Προβλέψεις”.

VI. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Λογαριασμοί εκτός Ισολογισμού (Τάξεως)

Λογαριασμοί εκτός Ισολογισμού (Τάξεως) (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2020	31.12.2019	Μεταβολή
1. Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου από τη διαχείριση του “Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων” σύμφωνα με τον ν. 2469/97	50.739,3	42.949,6	7.789,7
2. Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου και λοιπά χρεόγραφα από τη διαχείριση και θεματοφύλαξη κεφαλαίων δημόσιων οργανισμών, ασφαλιστικών φορέων και ιδιωτών	5.273,0	4.488,9	784,1
3. Περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά από το Ευρωσύστημα ως εξασφάλιση για πράξεις νομισματικής πολιτικής και παροχή ενδοημερήσιας ρευστότητας	53.820,0	17.332,2	36.487,8
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	12.099,7	10.405,9	1.693,8
Σύνολο	121.932,0	75.176,6	46.755,4

Στους λοιπούς λογαριασμούς τάξεως περιλαμβάνονται κυρίως:

- Η υποσχετική επιστολή (promissory note) ύψους 4,6 δισεκ. SDR (5,4 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 5,6 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019) με δικαιούχο το ΔΝΤ, που έχει εκδοθεί από το Ελληνικό Δημόσιο για το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων που έχει λάβει από το ΔΝΤ μέχρι την 31.12.2020, στο πλαίσιο της συμφωνίας στήριξης της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΔΝΤ. Η υποσχετική επιστολή δεν δημιουργεί τόκους και είναι μη διαπραγματεύσιμη. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει την αποκλειστική υποχρέωση αποπληρωμής του εν λόγω δανείου. Η υποσχετική επιστολή φυλάσσεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ενεργεί ως θεματοφύλακας (Depository) και ως δημοσιονομικός αντιπρόσωπος (Fiscal Agent) της Ελλάδος έναντι του ΔΝΤ.
- Η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου προς το ΔΝΤ από κατανομές ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων ύψους 782,4 εκατ. SDR (926,2 εκατ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 966,9 εκατ. ευρώ στις 31.12.2019).
- Εντολές ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση, εγγυητικές επιστολές τρίτων για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης έργων ή συμβάσεων προμηθειών, κέρματα ευρώ στην αποθήκη της Τράπεζας, τίτλοι εκδόσεως του Ε.Δ., τίτλοι κυριότητας του Ε.Δ. προς φύλαξη, καθώς και τίτλοι σε ενέχυρο υπέρ της Τράπεζας της Ελλάδος από συμμετοχή σε προγράμματα δανεισμού χρεογράφων, συνολικού ύψους 5,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 3,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019.
- Πράξεις σε συνάλλαγμα (spot) από την ημερομηνία συναλλαγής μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού (εφαρμογή της οικονομικής προσέγγισης στην απεικόνιση των πράξεων αυτών στον ισολογισμό) συνολικού ύψους 25,3 εκατ. ευρώ στις 31.12.2020, έναντι 53,9 εκατ. ευρώ στις 31.12.2019.

2. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020, υπήρχαν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της Τράπεζας της Ελλάδος σε σχέση με τις εν γένει δραστηριότητές της ύψους 75,1 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 1,3 δισεκ. ευρώ), για τις οποίες δεν έχουν σχηματιστεί προβλέψεις. Η μείωση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται σε αλλαγή στις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων για την τελική έκβαση των εκκρεμών υποθέσεων, καθώς παγιώθηκε η νομολογία σε σημαντικό αριθμό συναφών υποθέσεων και, ως εκ τούτου, προδικάζεται με ασφάλεια η τελική έκβασή τους.

Κατόπιν αξιολόγησης του ισχύοντος νομικού πλαισίου και των επιμέρους επίδικων πραγματικών περιστατικών, η Διοίκηση κρίνει με βάση τις υφιστάμενες πιθανότητες ευδοκίμησης των αγωγών αυτών ότι δεν συντρέχει λόγος σχηματισμού προβλέψεων κατά την 31.12.2020.

3. Λοιπές πληροφορίες

Αριθμός Προσωπικού

Το σύνολο του προσωπικού κατά την 31.12.2020 ανέρχεται σε 1.882 άτομα, έναντι 1.894 άτομα στις 31.12.2019.

Σύμβαση με Τράπεζα Κύπρου

Η Τράπεζα της Ελλάδος διαχειρίζεται μέρος των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ που έχουν εκχωρηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, βάσει σύμβασης μεταξύ των δύο ΕθνΚΤ για κοινή διαχείριση («pooling»). Η σύμβαση υπεγράφη το 2009 και είναι αορίστου διάρκειας. Η διαχείριση διενεργείται στην Τράπεζα σύμφωνα με το πλαίσιο και τις οδηγίες της ΕΚΤ.

4. Γεγονότα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού

Δεν υφίστανται σημαντικά μεταγενέστερα γεγονότα που να απαιτείται η αναφορά τους.

5. Υπηρεσίες ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή – Λογιστή

Η ελεγκτική εταιρία Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (“Deloitte”) ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τη χρήση που έκλεισε την 31η Δεκεμβρίου 2020. Οι ορκωτοί ελεγκτές, πέραν των υπηρεσιών του υποχρεωτικού ελέγχου επί των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2020, παρείχαν και επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες (προσυμφωνημένες διαδικασίες). Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις συνολικές αμοιβές για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές υπηρεσίες για τις χρήσεις 2020 και 2019.

Αμοιβές ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή-Λογιστή (ποσά σε ευρώ)		
	2020	2019
Αμοιβές ελεγκτικών υπηρεσιών	218.000	218.000
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	29.000	17.000
Αμοιβές μη ελεγκτικών υπηρεσιών	85.970	285.250
Σύνολο	332.970	520.250

Αθήνα, 1 Μαρτίου 2021

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΩΝΗ

ISSN 2732-9887 (print)
ISSN 2732-9895 (online)